ပျော်ဘွယ်ကျေးရွာ

မိုးညှင်းမြို့နယ်

ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးစီမံချက် (၂၀၁၆ - ၂၀၂၀)

ပြုစုရေးဆွဲသူ

ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးကော်မတီ

ပျော်ဘွယ်ကျေးရွာ၊ မိုးညှင်းမြို့နယ်

(စိုက်ပျိုးရေး၊ မွေးမြူရေးနှင့်ဆည်မြောင်းဝန်ကြီးဌာန၊

ကျေးလက်ဒေသဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးဦးစီးဌာနက ကူညီရေးဆွဲသည်)

၂၀၁၆ ခုနှစ်၊ စက်တဘ်ာလ

မာတိကာ

မာတိကာ ၁

အတိုကောက်စကားလုံးများ ၄

စကားချီး ၅

ပျော်ဘွယ်ကျေးရွာအရင်းအမြစ်ပြမြေပုံ၊မိုးညှင်းမြို့နယ် ၇

အပိုင်း(က) ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးဗျူဟာ နှင့် အစီအစဉ် **၈**

(၁) နိဒါန်း- ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးရည်ရွယ်ချက်နှင့် လွှမ်းခြုံသက်ရောက်မှု ၈

(က) ရည်ရွယ်ချက်နှင့်ကျိုးကြောင်းဖော်ပြချက်

(ခ) စီမံကိန်း၏ လွှမ်းခြုံသက်ရောက်မှု

(၂) ကျေးရွာ၏ ပထဝီဝင် အနေအထားနှင့် သဘာဝအရင်းအမြစ်များ ၁၀

(က) တည်နေရာ၊ ရာသီဥတုနှင့် မြေမျက်နှာသွင်ပြင် အနေအထား

(ခ) သဘာဝအရင်းအမြစ်များ

(၃) ကျေးရွာ၏ လူမှုဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေး အခြေအနေ ၁၀

(က) လူဦးရေဆိုင်ရာ အချက်လက်များ

(ခ) စီးပွားရေးအခြေအနေ - ဝင်ငွေ၊ ပိုင်ဆိုင်မှုနှင့် မမျှတမှု

(ဂ) ဆင်းရဲနွမ်းပါးမှုနှင့် ထိခိုက်နစ်နာလွယ်မှု

(ဃ) ကျန်းမာရေး နှင့် အာဟာရ

(င) ပညာရေးနှင့်ကျွမ်းကျင်မှုများ

(စ) ကျားမဆိုင်ရာဆက်နွယ်မှု

(၄) ကဏ္ဍအသီးသီး၏လက်ရှိ ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှု အခြေအနေ ၁၃

(က) ဖွံ့ဖြိုးရေးဆိုင်ရာ စီမံအုပ်ချုပ်မှုစနစ်

(ခ) သီးနှံ၊ သားငါး ထုတ်လုပ်ရေးကဏ္ဍ

(ဂ) စိုက်ပျိုး မွေးမြူရေးမဟုတ်သော အသက်မွေးဝမ်းကျောင်းလုပ်ငန်းများ

(ဃ) ပတ်ဝန်းကျင်နှင့် သဘာဝအရင်းအမြစ်များဆိုင်ရာစီမံခန့်ခွဲမှု

(င) ဘဏ်နှင့်ငွေကြေးဆိုင်ရာ ဝန်ဆောင်မှု

(စ) ပညာရေး၊ ကျန်းမာရေး၊ ရေနှင့်ပတ်ဝန်းကျင်သန့်ရှင်းရေး

(ဆ) လူငယ်နှင့် ယဉ်ကျေးမှု

(ဇ) အခြေခံအဆောက်အဦများအားလက်လှမ်းမီမှု - လမ်းတံတား၊ လျှပ်စစ်စွမ်းအား၊ သတင်းနှင့်ဆက်သွယ်ရေး

(ဈ) တည်ငြိမ်အေးချမ်းမှုနှင့် ပြည်သူ့လုံခြုံရေး

(၅) ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှုကို အထောက်အပံ့ဖြစ်စေသော အခြေအနေကောင်းများ၊ အဟန့်အတားများနှင့် ကျော်လွှားရမည့် စိန်ခေါ်မှုများ ၁၈

(က) ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှုကို အထောက်အပံ့ဖြစ်စေသော အခြေအနေကောင်းများ

(ခ) အဟန့်အတားများနှင့် ကျော်လွှားရမည့် စိန်ခေါ်မှုများ

(၆) ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေး ပန်းတိုင်နှင့် ဗျူဟာ ၂၀

(၇) ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှု ကိစ္စရပ်များ နှင့် ဗဟိုအဆင့် မူဝါဒများ အကြား အစီအစဉ် ကျသော ချိတ်ဆက်မှုများ ၂၁

(၈) ဦးစားပေးစီမံချက်များနှင့် အကောင်အထည်ဖော် ဆောင်ရွက်မည့် အချိန်ကာလ ၂၃
(က) နှစ်ပတ်လည် ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေး အစီအစဉ်
(ခ) ကဏ္ဍ နှင့် ရင်းနှီးမြုပ်နှံမှုကိုအခြေခံ၍ စီမံချက်အုပ်စုသတ်မှတ်ခြင်း
(ဂ) ဦးစားပေး စီမံချက်များ
(ဃ) အကောင်အထည်ဖော်မည့် အချိန်ကာလ

(၉) ဘတ်ဂျက်နှင့် ငွေကြေးဆိုင်ရာ အစီအစဉ် ၂၈

(၁၀) ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးလုပ်ငန်းများ အကောင်အထည်ဖော်မည့် နည်းလမ်းနှင့်အစီအစဉ်များ ၂၉
(က) ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးကော်မတီ၏ အခန်းကဏ္ဍ
(ခ) ဖွံ့ဖြိုးရေး မိတ်ဖက် အဖွဲ့အစည်းများ
(ဂ) ကန်ထရိုက်နှင့် ဝန်ဆောင်မှုပေးသည့် အဖွဲ့အစည်းများ
(ဃ) ကျေးရွာ၏ ဖွံ့ဖြိုးရေးလုပ်ငန်းများလည်ပတ်ရန် နှင့် ပြုပြင်ထိန်းသိမ်းရန် အတွက် အဖွဲ့အစည်းဆိုင်ရာ နှင့် ငွေကြေးဆိုင်ရာ အစီအစဉ်များ

(၁၁) စီမံကိန်း ကြီးကြပ်စစ်ဆေးခြင်းနှင့်အကဲဖြတ်သုံးသပ်ခြင်း ၃၀
(က) ကြီးကြပ်စစ်ဆေးခြင်း
(ခ) နှစ်ပတ်လည် ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးစီမံကိန်း ဆောင်ရွက်ပြီးစီးမှု အကဲဖြတ်ခြင်း
(ဂ) နည်းပညာဆိုင်ရာ အကူအညီ

နောက်ဆက်တွဲ

နောက်ဆက်တွဲ (၁) စီမံကိန်း ဇယားများ ၃၃

(၁) လူမှုစီးပွားရေး အခြေအနေ
ဇယား ၁ လူဦးရေ နှင့် လူဦးရေဆိုင်ရာ အချက်အလက်များ
ဇယား ၂ လုပ်သား အင်အား နှင့် ဝင်ငွေရ လုပ်ငန်း အမျိုးအစား
ဇယား ၃ လုပ်ငန်းနှင့် ကျား၊ မအလိုက် အနည်းဆုံးနှင့် အများဆုံး လုပ်အားခနှုန်းထား
ဇယား ၄ ကျေးရွာ၏စိုက်ပျိုးမြေပိုင်ဆိုင်မှု
ဇယား ၅ ဓာတ်သတ္တုနှင့် အခြားသဘာဝ အရင်းအမြစ်များ
ဇယား ၆ ဥစ္စာဓနအဆင့် အခြေအနေ
ဇယား ၇ ချေးငှားခြင်းမရှိဘဲ တစ်နေ့လျှင် အနည်းဆုံး နှစ်နပ်စားနိုင်သည့် အိမ်ထောင်စုများ
ဇယား ၈ ကူညီစောင့်ရှောက်မှုအထူးလိုအပ်သော အုပ်စုများ၏ထိခိုက်လွယ်မှုအခြေအနေ
ဇယား ၉ ကျေးရွာ၏ ထိခိုက်သက်ရောက်လွယ်မှု အခြေအနေ
ဇယား ၁၀ ထိခိုက်သက်ရောက်မှုခံရနိုင်သည့်သူများ

(၂) ကဏ္ဍအသီးသီး၏**လက်ရှိ ဖွံ့ဖြိုးရေး အခြေအနေ**
ဇယား ၁၁ ကျေးရွာတွင်းရှိ လူထုအခြေပြု အဖွဲ့အစည်းများ
ဇယား ၁၂ ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးဆောင်ရွက်နေသော ပြင်ပအဖွဲ့အစည်းများ
ဇယား ၁၃ ကျေးရွာ၏စိုက်ပျိုးမြေပိုင်ဆိုင်မှု၊မြေယာပိုင်ဆိုင်သည့် အိမ်ထောင်စု

ဇယား   ၁၄ ကျေးရွာ၏ ရေအရင်းအမြစ် နှင့် ရေသွင်းဧရိယာ
ဇယား   ၁၅ အဓိကသီးနှံများနှင့် အထွက်နှုန်း
ဇယား   ၁၆ ကျေးရွာ၏ စိုက်ပျိုးရေးသုံး ကိရိယာများ ပိုင်ဆိုင်မှု
ဇယား   ၁၇ သီးနှံထုတ်လုပ်မှု တိုးစေရန်အတွက် အခွင့်အလမ်းများ
ဇယား   ၁၈ သီးနှံထုတ်လုပ်မှုအတွက် ပြဿနာနှင့် စိန်ခေါ်မှုများ
ဇယား   ၁၉ မွေးမြူရေးနှင့်ငါးလုပ်ငန်းဆောင်ရွက်မှုအခြေအနေ
ဇယား   ၂၀ မွေးမြူရေးကဏ္ဍ ထုတ်လုပ်မှုတိုးတက်စေရန်အတွက် အခွင့်အလမ်းများ
ဇယား   ၂၁ မွေးမြူရေးနှင့် သားငါးထုတ်လုပ်မှုအတွက် ပြဿနာနှင့် စိန်ခေါ်မှုများ
ဇယား   ၂၂ စိုက်ပျိုးမွေးမြူရေးမဟုတ်သော အသက်မွေးလုပ်ငန်းများ
ဇယား   ၂၃-က စိုက်ပျိုးမွေးမြူရေးမဟုတ်သော စီးပွားရေးလုပ်ငန်းများအတွက် အခွင့်အလမ်းများ
ဇယား ၂၃-ခ စိုက်ပျိုးမွေးမြူရေးမဟုတ်သော စီးပွားရေးလုပ်ငန်းများအတွက် ပြဿနာနှင့် အခက်အခဲများ
ဇယား   ၂၄ ရွှေ့ပြောင်းသွားလာမှု ဖြစ်ပေါ်လာပုံ၊ ပုံစံနှင့် အချိန်ကာလ
ဇယား   ၂၅ ရွှေ့ပြောင်းသွားလာရခြင်း၏ အဓိက အကြောင်းရင်း
ဇယား   ၂၆ ရွှေ့ပြောင်းလုပ်ကိုင်သူများမှပြန်ပို့ငွေ
ဇယား   ၂၇ ကုန်စည်နှင့် ဝန်ဆောင်မှု၊ ဈေးကွက်လက်လှမ်းမီမှု အခြေအနေ
ဇယား   ၂၈ ငွေကြေးလက်လှမ်းမီမှုနှင့် ဘဏ်လုပ်ငန်း
ဇယား   ၂၉ သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်နှင့်သဘာဝရင်းမြစ်စီမံခန့်ခွဲမှုအတွက်လက်ရှိအလေ့အကျင့်နှင့် အခက်အခဲများ
ဇယား   ၃၀ မူလတန်း၊ အလယ်တန်း၊ အထက်တန်းနှင့် တက္ကသိုလ်အဆင့် စာတတ်မြောက်မှုနှုန်း
ဇယား   ၃၁ ကျောင်းတက်နှုန်း
ဇယား   ၃၂ စာသင်ကျောင်းဆောင် အခြေအနေနှင့် ဝန်ဆောင်မှုများ
ဇယား   ၃၃ **ပညာရေး** အခက်အခဲနှင့် ပြဿနာများ
ဇယား   ၃၄ **အဖြစ်များသော** ရောဂါများ
ဇယား   ၃၅ လွန်ခဲ့သော (၁၂) လအတွင်း ကာကွယ်ဆေးထိုးနှံမှုနှင့် အာဟာရဆန်းစစ်မှု
ဇယား   ၃၆ ကျန်းမာရေး အထောက်အပံ့နှင့် ဝန်ဆောင်မှုများ
ဇယား   ၃၇ သောက်သုံးရေရရှိနိုင်မှု
ဇယား   ၃၈ အိမ်သာ အမျိုးအစား
ဇယား   ၃၉ ကျား-မ ကိစ္စရပ်ဆိုင်ရာ
ဇယား   ၄၀ ကျေးရွာ၏ လမ်းတည်ရှိမှုအခြေအနေ
ဇယား   ၄၁ ကျေးရွာ၏ တံတားတည်ရှိမှုအခြေအနေ
ဇယား   ၄၂ ရေ**ကြောင်း** သယ်ယူပို့ဆောင်ရေး
ဇယား   ၄၃ သယ်ယူပို့ဆောင်ရေးယာဉ်များ
ဇယား   ၄၄ လျှပ်စစ်မီးရရှိမှု အခြေအနေ
ဇယား   ၄၅ ဆက်သွယ်ရေး နှင့် သတင်းအချက်အလက်နည်းပညာ အခြေအနေ
ဇယား   ၄၆ ယဉ်ကျေးမှုနှင့်လူငယ်ဖွံ့ဖြိုးရေး အခြေအနေ

ဇယား ၄၇ ဘေးကင်းလုံခြုံရေး၊ ဝန်ဆောင်မှု အထောက်အကူများအား လက်လှမ်းမှီမှု
ဇယား ၄၈ မှုခင်းဖြစ်ပွားမှု အခြေအနေ

နောက်ဆက်တွဲ (၂) ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးကို အထောက်အပံ့ဖြစ်စေမည့် အခြေအနေကောင်း များ၊ အဟန့်အတားနှင့်ရင်ဆိုင်ကျော်လွှားရမည့် စိန်ခေါ်မှုများ ၆၇
ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးကို အထောက်အပံ့ဖြစ်စေသော အခြေအနေကောင်းများ
ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးအတွက် အဟန့်အတားနှင့် ရင်ဆိုင်ကျော်လွှားရမည့် စိန်ခေါ်မှုများ

နောက်ဆက်တွဲ (၃) ကျေးရွာ ဖွံ့ဖြိုးရေးကွင်းဆက် (ပြဿနာ ဆန်းစစ်ခြင်းမှ ဖြေရှင်းနည်း အထိ) ၆၉

ကိုးကားစာရင်း ၇၄

အတိုကောက်စကားလုံးများ

AIDS	ခုခံအားကျဆင်းမှုရောဂါ
DRD	ကျေးလက်ဒေသဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးဦးစီးဌာန
HIV	ခုခံအားကျဆင်းမှုရောဂါဖြစ်စေသောပိုင်းရပ်စ်
MADB	မြန်မာ့လယ်ယာဖွံ့ဖြိုးရေးဘဏ်
MEB	မြန်မာ့စီးပွားရေးဘဏ်
MMK	မြန်မာကျပ်
MoALI	စိုက်ပျိုးရေး၊ မွေးမြူရေးနှင့်ဆည်မြောင်းဝန်ကြီးဌာန
NGO	အစိုးရမဟုတ်သောအဖွဲ့အစည်း
PRA	ကျေးရွာအခြေအနေကိုရွာသူရွာသားများကိုယ်တိုင်ဆန်းစစ်အကဲဖြတ်ခြင်း
SLRD	ကြေးတိုင်နှင့် မြေစာရင်းဦးစီးဌာန
STD	လိင်မှတဆင့်ကူးစက်တတ်သောရောဂါများ
PTA	မိဘဆရာအသင်း
TB	တီဘီရောဂါ
VDG	ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးအဖွဲ့

စကားချီး

ဤကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးစီမံချက်သည် ၂၀၁၅/၁၆ ဘဏ္ဍာရေးနှစ်မှ ၂၀၁၉/၂၀ ခုနှစ် အထိ (၅)နှစ်ကြာ အကောင်အထည်ဖော်ဆောင်ရွက်မည့် ကျွန်ုပ်တို့ ကျေးရွာ၏ ပထမဦးဆုံးသော လူအများပါဝင် ရေးဆွဲထားသည့် ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးစီမံချက် ဖြစ်ပါသည်။ ကနဦးအနေဖြင့် စီမံချက် ဖြစ်မြောက်ရေးအတွက် လိုအပ်သော နည်းပညာများ ပံ့ပိုးပေးသော စိုက်ပျိုးရေး၊ မွေးမြူရေးနှင့် ကျေးလက်ဒေသဖွံ့ဖြိုးရေးဝန်ကြီးဌာန၊ ကျေးလက်ဒေသဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးဦးစီးဌာနအား အထူးပင် ကျေးဇူးတင်ရှိပါသည်။ အရေးကြီးသော အချက်အလက်များနှင့် အကြံဉာဏ်များကို တက်တက် ကြွကြွ ပံ့ပိုးပေးသော ကျေးရွာအုပ်စုအုပ်ချုပ်ရေးမှူးနှင့် သက်ဆိုင်ရာ ဝန်ထမ်းများကိုလည်း ကျေးဇူးတင် ရှိပါသည်။

ကျွန်ုပ်တို့ကျေးရွာတွင် ကျွန်ုပ်တို့ကိုယ်တိုင်ရပ်ရွာလုပ်ငန်းများကို စီစဉ်ချမှတ် ဆောင်ရွက် ခဲ့ကြသော်လည်း လူထုအများ စနစ်တကျ ပူးပေါင်းပါဝင်ဆောင်ရွက်သည့် နည်းလမ်းများနှင့် လုပ်ထုံး လုပ်နည်းများကို မသိခဲ့ကြပါ။ လူထုကိုယ်တိုင် စနစ်တကျ ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်နည်းကို အသုံးပြု၍ ကျွန်ုပ်တို့ အချင်းချင်းတိုင်ပင်ဆွေးနွေးညှိနှိုင်း အဖြေရှာကြရာတွင် ကူညီပံ့ပိုးပေးသည့် အစီအစဉ်ရေးဆွဲရေး ကျွမ်းကျင်သူအဖွဲ့တစ်ဖွဲ့ကို မြို့နယ်ကျေးလက်ဒေသဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေး ဦးစီး ဌာနမှ စီစဉ်ဆောင်ရွက် ပေးပါသည်။ ဤလုပ်ငန်း စဉ်ကြောင့် ကျွန်ုပ်တို့သည် ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေး အစီအစဉ်ရေးဆွဲရာတွင် ကိန်းဂဏန်းနှင့် သတင်းအချက်အလက်တို့၏ အရေးပါမှုကို သိရှိရုံသာမက ကျေးရွာအုပ်စု အုပ်ချုပ်ရေးမှူးရုံး ကဲ့သို့သော ကိန်းဂဏန်းအချက်အလက်ရရှိနိုင်သော နေရာများ မှလည်း ကောက်ယူရရှိခဲ့ပါသည်။ ထို့ပြင် ထပ်မံလိုအပ်သော ကိန်းဂဏန်း ၊ အချက်အလက်များနှင့် နည်းပညာပံ့ပိုးမှုတို့ကို မြို့နယ်အဆင့် ဌာနဆိုင်ရာများမှ ရယူရန်လိုအပ်ကြောင်းကိုလည်း ကောင်းစွာသိရှိခဲ့ပါ သည်။

ယခုရေးဆွဲထားသောအစီအစဉ်ကိုထပ်မံရရှိသည့်ကိန်းဂဏန်းအချက်အလက်များ ထပ်ဖြည့် ပေးခြင်း ဖြင့် ပိုမိုကောင်းလာမည်မှာသေချာပါသည်။ ဤလုပ်ငန်းသည် ဆက်လက်လုပ်ဆောင်ရမည့် လုပ်ငန်းဖြစ်ပြီး လုပ်ငန်းဆောင်ရွက်နေမှုတစ်ဝက်ခန့်အရောက်တွင် လုပ်ငန်းတိုးတက်မှု၊ ပေါ်ပေါက်လာသည့် အခက်အခဲ များနှင့် ဦးစားပေး ရွေးချယ်မှုများနှင့် လုပ်ငန်းအစီအစဉ်များကို မူဘောင်အတွင်း ပြုပြင်ပြောင်းလဲမှုများ ဆက်လက်လုပ် ဆောင်သွားရပါမည်။

ဤဖွံ့ဖြိုးရေးအစီအစဉ်တွင် ဖော်ပြပါရှိသော ဦးစားပေးလုပ်ငန်းများ စုစည်းဆောင်ရွက်နိုင်ရန်အတွက် ကျေးရွာအုပ်စုအုပ်ချုပ်ရေးမှူး၊ ကျေးလက်ဒေသ ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးဦးစီးဌာနတို့၏ ဆက်လက်ပံ့ပိုးမှုများ ရရှိနိုင်မည်ဟု ကျွန်ုပ်တို့ မျှော်လင့်ပါသည်။ ဆက်လက်၍ နောင်တွင်လည်း ကျွန်ုပ်တို့၏ဖွံ့ဖြိုးရေးဆိုင်ရာ အားထုတ်မှု အခြေအနေများကို ဆန်းစစ်သုံးသပ်ရန်နှင့် အကဲဖြတ်ရန်အတွက် ပံ့ပိုးကူညီမှုများ ရရှိနိုင်မည် ဖြစ်ပါကြောင်း ယုံကြည်ပါသည်။

ဤအစီအစဉ်တွင်အပိုင်း(၂)ပိုင်းပါရှိပါသည်။ အပိုင်း(က)တွင် ဖွံ့ဖြိုးရေးဗျူဟာနှင့် လုပ်ငန်းအစီအစဉ် တို့ပါဝင်ပါသည်။ အကောင်အထည်ဖော်မည့်ဗျူဟာ၊ ဦးစားပေးလုပ်ငန်း အစီအစဉ်များ၊ ဘတ်ဂျက်နှင့်

ငွေကြေးဆိုင်ရာရရှိနိုင်မည့် လမ်းကြောင်းနှင့် လုပ်ငန်းဆောင်ရွက်မှု အဆင့်ဆင့်တို့ကို အဓိက ဖော်ပြထားပါသည်။ အပိုင်း(ခ)သည် စီမံကိန်းဆိုင်ရာ အချက်အလက်၊ အကြောင်းအရာများဖြစ်ပြီး အဆိုပြုစီမံကိန်း လုပ်ငန်းများ၏အသေးစိတ် အချက်အလက်များ ပါဝင်ပါသည်။

စက်တဘာ၊ ၂၀၁၆

ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးအဖွဲ့
ပျော်ဘွယ်ကျေးရွာ
မိုးညှင်းမြို့နယ်

ပျော်ဘွယ်ကျေးရွာ အရင်းအမြစ်ပြမြေပုံ၊ မိုးညှင်းမြို့နယ်

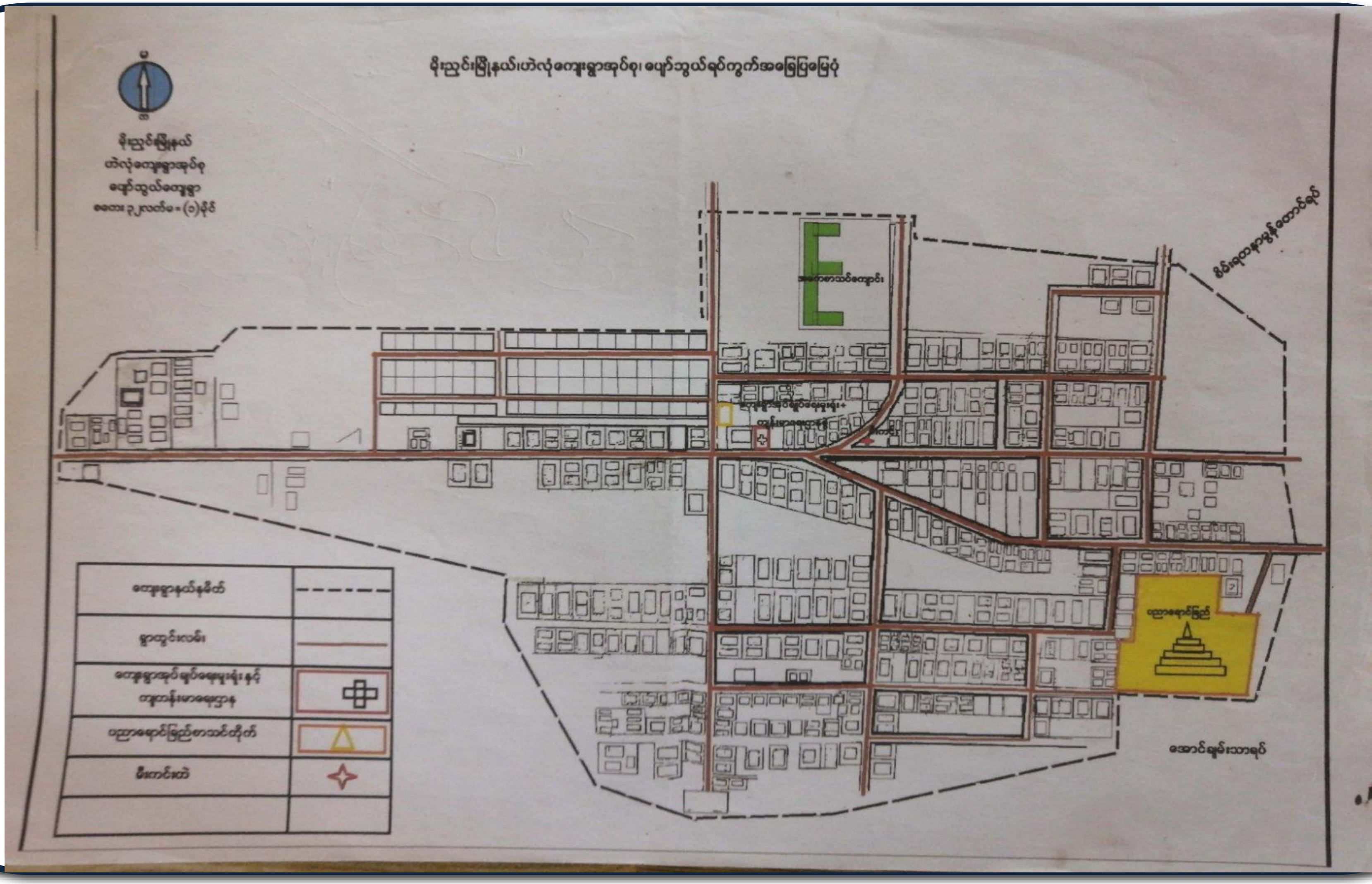

အပိုင်း(က) ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေး ဗျူဟာ နှင့် လုပ်ငန်းအစီအစဉ်

၁ နိဒါန်း

၁.၁ ရည်ရွယ်ချက်

ဤကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးအစီအစဉ်သည် အစိုးရဌာနများ၊ ပြည်တွင်း/ပြည်ပအဖွဲ့အစည်းများ၏ နိုင်ငံအတွင်းဆောင်ရွက်ခဲ့ပြီးသောဖွံ့ဖြိုးရေးလုပ်ငန်းအတွေ့အကြုံများကိုလေ့လာသုံးသပ်ပြီးတစ်နိုင်ငံလုံးကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးစီမံကိန်းများရေးဆွဲအကောင်ထည်ဖော်မည့်အစီအစဉ်သစ်ဖြစ်ကြောင်းသိရှိရပါသည်။

ကျွန်ုပ်တို့၏ ပထမဦးဆုံးသော ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးအစီအစဉ်ကို နိုင်ငံတော်၏အကူအညီဖြင့် ရေးဆွဲရာတွင် ကျေးရွာလူကိုယ်တိုင်တက်ကြွစွာပါဝင်၍ ရေးဆွဲခဲ့ပါသည်။ ယခင်ကဖွံ့ဖြိုးရေး အစီအစဉ်ရေးဆွဲရေးအတွေ့အကြုံမရှိခဲ့ပါ။ ဤအစီအစဉ် ရေးဆွဲပြီးနောက် ကျေးရွာ၏ ဖွံ့ဖြိုးဆိုင်ရာ ကိန်းဂဏန်း၊ သတင်းအချက်အလက်များပြုစုရန် အရေးကြီးပုံကိုအလေးထားမိလာကြပါသည်။ ထို့အပြင် ကျေးရွာအုပ်စုအုပ်ချုပ်ရေးမှူးရုံး၊ ဌာနဆိုင်ရာများစသည်တို့ထံမှ လိုအပ်သောကိန်းဂဏန်း၊ သတင်းအချက်အလက်များရယူရန်နှင့် ကျွနုပ်တို့၏ ကျေးရွာစီမံကိန်းအကောင်ထည်ဖော်ရန် လိုအပ်သောနည်းပညာများရရှိရန် အရေးကြီးကြောင်းကိုပါ သတိပြုမိပါသည်။

ဤအစီအစဉ်တွင်ကျေးရွာ၏ လက်ရှိလူမှုစီးပွားရေးနှင့် ဖွံ့ဖြိုးရေးအခြေအနေများ၊ ကြုံတွေ့နေရသော ပြဿနာများ၊ ထိုပြဿနာများဖြစ်ရသည့်အရင်းခံအချက်များ၊ ဖွံ့ဖြိုးရေးကို အပံ့အပိုးဖြစ်စေသောအချက်များနှင့် အဟန့်အတားဖြစ်စေသောအချက်များ၊ (၅)နှစ်တာကာလ အပြီးတွင် ရရှိအောင်ဆောင်ရွက်လိုသည့်ရည်မှန်းချက်များ၊ ထိုရည်မှန်းချက်များရရှိရန် ကျွန်ုပ်တို့ ကျေးရွာအနေနှင့်ဆောင်ရွက်မည့် နည်းဗျူဟာများ၊ စီမံချက်များကို ရှင်းရှင်းလင်းလင်း ဖော်ပြထားပါသည်။ ထို့ပြင် ဦးစားပေးလုပ်ငန်းများလုပ်ဆောင်ရန် လိုအပ်သောအရာများနှင့် ငွေကြေးရရှိနိုင်မည့်လမ်းကြောင်းများကိုလည်းဖော်ပြထားပါသည်။

ကျွန်ုပ်တို့၏ဖွံ့ဖြိုးရေးမိတ်ဖက်များဖြစ်သောအစိုးရဌာနများ၊ အစိုးရမဟုတ်သောအဖွဲ့အစည်းများ၊ အရပ်ဖက်လူမှုရေးအဖွဲ့အစည်းများ၊ ပုဂ္ဂလိကကဏ္ဍ၊ ဘဏ်များ၊ စာပေပညာရှင်များ၊ သတင်းနှင့် ပြည်သူ့ဆက်သွယ်ရေးအဖွဲ့အစည်းများ၏အာရုံစိုက်မှုကိုရစေပြီး ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးနှင့်ပတ်သက်သူ မှန်သမျှတို့သည် ဤအစီအစဉ်မှတ်တမ်း၏အသုံးဝင်မှုများကို သိရှိစေရန်မျှော်လင့်ပါသည်။

အစိုးရနှင့် အခြားအဖွဲ့အစည်းများအတွက် အသုံးဝင်မှု

ကျွန်ုပ်တို့၏ကျေးရွာအဆင့်အားထုတ်မှုများအတွက်မူဝါဒနှင့်ဖွံ့ဖြိုးရေးဆိုင်ရာအကူအညီများကိုစုစည်းဆောင်ရွက်ပေးနိုင်ရန် ဤဖွံ့ဖြိုးရေးစီမံချက်ကိုမြို့နယ်အဆင့်၊ ပြည်နယ်နှင့်တိုင်းအဆင့်၊ ပြည်ထောင်စုအဆင့် အစိုးရအဖွဲ့အစည်းများအားတင်ပြမည်ဖြစ်ပါသည်။

ပုဂ္ဂလိကကဏ္ဍအဖွဲ့များအတွက် အသုံးဝင်မှုများအနေဖြင့် ကျေးရွာလူထု၏လိုလားချက်နှင့် ၎င်းတို့၏စီးပွားရေးဆိုင်ရာဝန်ဆောင်မှုများ ချိတ်ဆက်မှုဖွံ့ဖြိုးလာစေရန် ဗျူဟာမြောက်ဆောင်ရွက်လာနိုင်မည် ဖြစ်သည်။

အစိုးရမဟုတ်သောအဖွဲ့အစည်းများ (NGOs) ၊ အရပ်ဖက်လူမှုအဖွဲ့အစည်းများ (CSOs) နှင့် အလှူရှင်အဖွဲ့အစည်းများသည် ကျေးရွာလူထု၏အမှန်တကယ် လိုအပ်ချက်များနှင့် ဦးစားပေးဆောင်ရွက်ရမည့် လုပ်ငန်းများအားပိုမိုသိရှိလာနိုင်မည် ဖြစ်သည်။

ဘဏ်လုပ်ငန်းရှင်များနှင့် အသေးစားချေးငွေလုပ်ငန်းရှင်များအနေဖြင့် ကျေးလက်ဒေသရှိ ငွေကြေးဆိုင်ရာလိုအပ်ချက်များအတွက် သတင်းအချက်အလက်များပိုမိုသိရှိလာနိုင်မည် ဖြစ်သည်။

နည်းပညာအထောက်အပံ့ပေးမည့် အဖွဲ့အစည်းများနှင့် တက္ကသိုလ်များအနေဖြင့် ကျွန်တော်တို့ ကျေးရွာနှင့် ကျေးလက်လူထု၏ တိကျသောလိုအပ်ချက်များအားသိရှိလာခြင်းကြောင့် ကျွန်တော်တို့ ကျေးရွာနှင့်ဆိုင်သော ၎င်းတို့၏သုတေသနလုပ်ငန်းများကိုစီစဥ်ဆောင်ရွက်လာနိုင်မည်ဖြစ်သည်။

မီဒီယာများ၊ ပြန်ကြားဆက်သွယ်ရေးနှင့်ပြည်သူ့အရေး ရပ်တည်မှုပေးသည့် အဖွဲ့အစည်းများအနေဖြင့် ယုံကြည်ရလောက်သည့် သတင်းအချက်အလက် များကိုရရှိနိုင်မည်။

နိုင်ငံတကာဖွံ့ဖြိုးရေးမိတ်ဖက်များဖြစ်သည့် ကုလသမဂ္ဂအဖွဲ့အစည်းများ၊ နိုင်ငံတကာငွေကြေးဆိုင်ရာအဖွဲ့အစည်းများ (ကမ္ဘာ့ဘဏ်၊ အာရှဖွံ့ဖြိုးရေးဘဏ်)၊ နိုင်ငံတကာ အစိုးရမဟုတ်သော အဖွဲ့အစည်းများနှင့် အလှူရှင်အဖွဲ့အစည်းများအနေဖြင့် ၎င်းတို့အချင်းချင်းပေါင်းစည်းဆောင်ရွက်မှု ပိုမိုကောင်းမွန်စေပြီး ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးအစီအစဉ်များကို မြို့နယ်အဆင့်တွင် ပေါင်းစပ်ညှိနှိုင်း စီစဉ်မှုများပြုလာနိုင်ပါမည်။

၁.၂ စီမံကိန်း၏လွှမ်းခြုံသက်ရောက်မှု

ယခင်ကဖွံ့ဖြိုးရေးအစီအစဉ်ရေးဆွဲရာတွင် အချိန်ကာလတစ်ခုအတွင်း ကျွန်ုပ်တို့ကိုယ်တိုင် တတ်နိုင်သော ငွေကြေး၊ အစိုးရနှင့် အခြားအဖွဲ့အစည်းများထံမှ ရနိုင်မည့် အကူအညီများကို အခြေခံကာ ဦးစားပေးစီမံကိန်းများချမှတ်ခဲ့ပါသည်။ ယခုအခါ ယင်းသို့မဟုတ်ဘဲကျယ်ပြန့်သည့် ဖွံ့ဖြိုးရေးအမြင်ဖြင့် ရေးဆွဲထားပါ သည်။

လူထုဦးဆောင်ပါဝင်သည့် လုပ်ကိုင်နည်းဖြစ်သောကြောင့် လူတိုင်းပါဝင်ခွင့် ရရှိပြီး အမြင်ရှင်းလင်းမှုရစေကာ ဖွံ့ဖြိုးမှုဖြစ်စဉ်တွင် လူထုကိုအဓိကနေရာတွင် ထားရှိခြင်းဖြစ်ပါသည်။ ဤသို့ဖြင့် လုပ်ငန်းများကို လူထုပါဝင်၍ စုစည်းခြင်း၊ ဦးစားပေးရွေးချယ် ဆောင်ရွက်ခြင်းအားဖြင့် ကျေးရွာလူထု၏ ဖွံ့ဖြိုးမှုကိုတိတိကျကျ ပံ့ပိုးပေးရာရောက်ပါသည်။

ကျွန်ုပ်တို့၏ ဖွံ့ဖြိုးရေးအစီအစဉ်ကိုအကောင်အထည်ဖော်ရာတွင် ပစ္စည်းအခက်အခဲ၊ ငွေကြေး အခက်အခဲ၊ နည်းပညာအခက်အခဲများရှိနိုင်ပါသည်။ သို့ဖြစ်၍ လက်တွေ့ အကောင်အထည်ဖော်ရာတွင် ကျွန်ုပ်တို့ ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးလိုအပ်ချက်များအားအများဆုံးနှင့် အထိရောက်ဆုံးဖြည့်ဆည်းနိုင်မည့် စီမံကိန်းများကိုဦးစားပေးရွေးချယ်ဆောင်ရွက်ပါမည်။ ကျွန်ုပ်တို့၏ စွမ်းရည်နှင့် လိုအပ်သောအရင်းအနှီးများ ပြည့်စုံမှုပေါ်မူတည်၍ နောင်တွင် တဖြည်းဖြည်း တိုးချဲ့ဆောင်ရွက်သွားမည့် အစီအစဉ်မျိုး ဖြစ်ပါသည်။

၂။ ပထဝီအနေအထားနှင့် သဘာဝသယံဇာတအရင်းအမြစ်များ

(က) တည်နေရာ၊ရာသီဥတုနှင့်မြေမျက်နှာသွင်ပြင်အနေအထား

ကျေးရွာသည် မိုးညှင်းဘူတာ၏အနောက်ဘက်ခြမ်းတွင်တည်ရှိပြီးမြေပြန့်ဒေသဖြစ်ကာအဓိကအသက်မွေးဝမ်းကျောင်းလုပ်ငန်းအနေဖြင့် စိုက်ပျိုးရေးနှင့်မွေးမြူရေးလုပ်ငန်းတို့ကိုလုပ်ကိုင်ကြပါသည်။ ဒေသ၏မိုးရွာသွန်းမှုအခြေအနေမှာ စိုက်ပျိုးရေးလုပ်ငန်းအတွက်အသင့်အတင့်အထောက်အကူပြုသည်။ ကျေးရွာသည်မြေပြန့်ကုန်းတွင်းပိုင်းတွင်တည်ရှိပြီးဆားငန်ရေဝင်ရောက်မှုမှကင်းလွတ်ပါသည်။ကျေးရွာပတ်ဝန်းကျင်တွင်တောတောင်မြစ်ချောင်းများမရှိပါ။ လယ်ယာမြေများသည်စပါး၊ မြေပဲစိုက်ပျိုးထုတ်လုပ်ရန်ဖြစ်ပြီးအသက်မွေးဝမ်းကျောင်းလုပ်ငန်းအတွက် အဓိကအားထားရာဖြစ်ပါသည်။

(ခ) သဘာဝအရင်းအမြစ်

လယ်ယာမြေပိုင်ဆိုင်မှုမှာ အသင့်အတင့်ရှိကြပြီး မြေပြန့်ဒေသ ဖြစ်ကာမြေဆီအသင့်အတင့်ကောင်းမွန်ပါသည်။ကျေးရွာတွင်သဘာဝသယံဇာတမထွက်ရှိပါ။ မြေအောက်ရေအသုံးပြုမှုနည်းပါးသည်။

၃။ ကျေးရွာလူမှုဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးအခြေအနေ

(က) လူဦးရေဆိုင်ရာအချက်အလက်များ

အိမ်ထောင်စုပေါင်း (၂၆၄)စုနှင့်ကျား(၇၈၃)၊ မ(၈၇၀)ဦးဖြစ်၍ လူဦးရေပေါင်း(၁၆၅၃)ဦးရှိကာ တစ်အိမ်ထောင်လျှင် ပျမ်းမျှ(၆)ဦးနှုန်းရှိပြီး နိုင်ငံတော်၏ တစ်အိမ်ထောင်ပျမ်းမျှနှုန်း ၅ ဦးထက် ပိုပါသည်။ ကျေးရွာတွင် ဗမာလူမျိုးများနေထိုင်ကြပြီး အလုပ်လုပ်နိုင်သည့်အရွယ်သည် ကျေးရွာရှိ လူဦးရေပေါင်း၏၆၄%ရှိသဖြင့် လူသားအရင်းအမြစ်ကောင်း တစ်ရပ်ဖြစ်ကာ လူငယ်များကို လေ့ကျင့်သင်ကြားပေးပြီးဒေသစီးပွားတိုးတက်အောင် စွမ်းဆောင်နိုင်သည်။ ထို့ပြင် အလုပ်လုပ်နိုင်သော အမျိုးသမီးများသည် အမျိုးသားဦးရေထက်(၂ %) ပိုများနေသည်။

(ခ) စီးပွားရေးအခြေအနေ - ဝင်ငွေ၊ ပိုင်ဆိုင်မှုနှင့် မမျှတမှု

ကျေးရွာတွင် အဓိကဝင်ငွေရလုပ်ငန်းသည် စိုက်ပျိုးရေးဖြစ်ပြီး တစ်ရွာလုံး၏ ဝင်ငွေအနေအထားမှာ သာမန်အားဖြင့် လျော့နည်းလျက်ရှိသည်။ ဆင်းရဲချမ်းသာ အဆင့် သတ်မှတ်မှုတွင် အိမ်ထောင်စု အားလုံး၏ ၁၇%သည် ဆင်းရဲအိမ်ထောင်စုနှင့် အလွန်ဆင်းရဲအိမ်ထောင်စုသည် ၇၅%၊ချမ်းသာသည့်အဆင့်၄%သည်အလယ်အလတ်အဆင့်နှင့်၂%မှာအဆင်ပြေချမ်းသာသည့်အဆင့်ရှိကြသည်ဟု သတ်မှတ်ကြသည်။ ကျေးရွာတွင် လယ်ယာမြေပိုင်ဆိုင်မှုရှိကြသော်လည်း ဈေးငွေလက်လှမ်းမီမှုအားနည်းခြင်း၊မိုးရေခံစိုက်ပျိုးခြင်းကြောင့် လယ်သမားအချို့မှာထင်သလောက် အကျိုးဖြစ်ထွန်းမှုမရှိပါ။

(ဂ) ဆင်းရဲနွမ်းပါးမှုနှင့် ထိခိုက်လွယ်မှု

ကျေးရွာတွင် မြေယာမဲ့ အိမ်ထောင်စုများပြားသော်လည်း ရာသီအလိုက် လယ်ယာလုပ်ငန်း၊ ဆောက်လုပ်ရေးလုပ်ငန်း၊ လက်လီရောင်းဝယ်ရေးစသည်တို့တွင်ဝင်ရောက်လုပ်ကိုင်ကြသည်။အိမ်ထောင်စုများ၏(၃၀%)ဖြစ်သောအိမ်ထောင်စု(၃၁)စု ကိုလေ့လာဆန်းစစ်မှုအရ(၆%)သည်သူတစ်ပါးထံမှချေးငှား စရာမလိုပဲ နပ်မှန်အောင်စားသုံးနိုင်ကြောင်း၊အိမ်ထောင်စု၁၇%ခန့်သည်သူတစ်ပါးထံမှချေးငှားစားသုံးရကြောင်း၊အိမ်ထောင်စု(၇၅%)ခန့်သည်မချေးငှားပဲ၃ လမှ ၅ လခန့်ထိစားနိုင်ကြောင်းတွေ့ရှိရပါသည်။အကြွေးတင်ရှိမှုတွင်တွေ့ကြုံခဲ့သောအိမ်ထောင်စုအများစုသည်ကြွေးငွေ(၂)သိန်းမှ(၁၀၀)သိန်းအတွင်းတင်ရှိနေကြသည်။ အိမ်ထောင်စုအားလုံး၏(၅%)အမျိုးသမီးဦးဆောင်သောအိမ်ထောင်စုများဖြစ်ကြသည်။ကျေးရွာပြင်ပသို့သွားရောက်ပြီး ဝင်ငွေရရှိရေးအတွက် သွားရောက်အလုပ်လုပ်ကိုင်ကြသည့်လူငယ်လူရွယ်အများစုသည် လိင်မှတဆင့်ကူးစက်သောရောဂါများ၊အရက်နှင့်မူးယစ်ဆေးဝါးအန္တရာယ်တို့ရှိတတ်ကြသည်။

(ဃ) ကျန်းမာရေးနှင့် အာဟာရ

ကျေးရွာတွင်ရွာသူရွာသားအများစုသည်သာမာန်အားဖြင့်ကျန်းမာရေးကောင်းမွန်ကြပြီးအာဟာရပြည့်ဝကြသည်။ ကလေးငယ်အများစုသည်လည်းကျန်းမာရေးကောင်းမွန်ကြသည်။ကျေးရွာသားများအနေဖြင့် အခြေခံကျန်းမာရေးစောင့်ရှောက်မှုကိုကျေးရွာအတွင်းရရှိနိုင်ကြပြီးတစ်မိုင်အတွင်းအလွယ်တကူသွားလာနိုင်သောမြို့နယ်ဆေးရုံနှင့် ဆေးဆိုင်ဆေးခန်းများနှင့်လည်းလက်လှမ်းမီသည်။

ကျေးရွာတွင် လက်နှိပ်တုံကင်များ၊ လက်ရေတွင်းများနှင့် စက်စုပ်တွင်းများမှ မြေအောက်ရေကို သန့်ရှင်းစွာ သုံးစွဲနိုင်ကြသဖြင့် ဝမ်းပျက်ဝမ်းလျော၊ တိုက်ဖွိုက်၊ အစာအိမ်ရောဂါ စသည်ရောဂါများ ဖြစ်ပွားမှု နည်းကြောင်း တွေ့ရှိရသည်။

(င) ပညာရေးနှင့် ကျွမ်းကျင်မှုများ

ကျေးရွာ၏ပညာရေးအဆင့်အတန်းသည် အတော်အသင့် ရှိကြောင်း တွေ့ရှိရပါသည်။ ရွာသားအများစုသည် အခြေခံအရေး၊ အသား၊ အဖတ်၊ အတွက်များကို တတ်မြောက်ကြပြီး ဘွဲ့ရပညာတတ်သည်လည်း အသင့်အတင့်ရှိသည်။ ကျေးရွာတွင် အခြေခံပညာရေးကို ရွာထဲရှိ မူလတန်းကျောင်းတွင် တက်ရောက်သင်ကြားနိုင်ပြီးအလယ်တန်းနှင့်အထက်တန်းကိုရွာမှ(၃) ဖာလုံ အကွာတွင်ရှိသောအထက်တန်းကျောင်း၌ဆက်လက်တက်ရောက်ကြရသည်။ သို့သော် သက်မွေးဝမ်းကျောင်းပညာ သင်ကြားမှုများမှာ နိမ့်ကျနေဆဲဖြစ်သည်။ လူငယ်များ အတွက်အလုပ်အကိုင် အခွင့်အလမ်းများ ဖန်တီးပေးရန် များစွာ လိုအပ်ပေသည်။

(စ) ကျားမဆိုင်ရာဆက်နွယ်မှု

ကျေးရွာတွင် ကျားမ ရေးရာကိစ္စဆိုင်ရာ အနေအထားမှာ လွတ်လပ်မှုရှိသော်လည်းအချို့ကိစ္စများတွင်အမျိုးသမီးများပါဝင်မှုအားနည်းသည်ကိုတွေ့ရသည်။ ကျားမရေးရာဆိုင်ရာတာဝန်ယူမှုအပိုင်းတွင်လည်းကျေးရွာလူမှုအဖွဲ့အစည်းများ၏စံနှုန်းများအရ ကောင်းစွာသတ်မှတ်ထားကြသည်။ ကျေးရွာတွင် ကျားနှင့်မကြားပြင်းထန်သော အိမ်တွင်းအကြမ်းဖက်မှုနှင့် ခွဲခြားဆက်ဆံခြင်းများမတွေ့ရပါ။

ကျေးရွာတွင်ပညာရေးကိုအမျိုးသားများနည်းတူအမျိုးသမီးများလည်းအခွင့်အရေးတူညီစွာရရှိကြသည်။သို့သော်ကျေးရွာတွင်နေ့တွက်လုပ်အားခကိုအမျိုးသားများကပိုမိုရရှိကြသည်။အင်အားစိုက်ထုတ်ရမှုတူညီသော်လည်း အမျိုးသမီးများသည် အမျိုးသားများထက်လုပ်အားခလျော့နည်းရရှိကြသည်။ ကျားမတန်းတူညီမျှမှုနှင့်ပါတ်သက်၍ အသိပညာပေးခြင်းများမြင့်တင်ဆောင်ရွက်ပေးခြင်းအားဖြင့်ကျား-မတန်းတူညီမျှမှု၊ဖွံ့ဖြိုးမှုတို့အတွက်ပိုမိုအထောက်အပံ့ဖြစ်လာနိုင်ပါသည်။

၄။ကဏ္ဍအသီးသီး၏လက်ရှိဖွံ့ဖြိုးမှုအခြေအနေများ

(က) ဖွံ့ဖြိုးရေးဆိုင်ရာစီမံအုပ်ချုပ်မှု

ကျေးရွာတွင်အရံမီးသတ်တပ်ဖွဲ့(၁)ဖွဲ့နှင့်အမျိုးသမီးရေးရာအဖွဲ့သာရှိ၍ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးမှုလုပ်ဆောင်ရာတွင်အလွန်အားနည်းပါသည်။ကျေးရွာအတွင်းပြင်ပအဖွဲ့အစည်းများမရှိသော်လည်း ကိုယ်ထူကိုယ်ထလုပ်ဆောင်သောအဖွဲ့အစည်းများတွင် လူကြီး လူငယ်တက်ကြွစွာပါဝင်ဆောင်ရွက်

လုပ်ကိုင်ကြသည်ကိုတွေ့ရသည်။ ပြင်ပအဖွဲ့အစည်းများမှ ချေးငွေရရှိနိုင်ရန်ချိတ်ဆက်ဆောင်ရွက်နိုင်လျှင်ဖွံ့ဖြိုးရေးဆိုင်ရာစီမံအုပ်ချုပ်မှုပိုမိုတိုးတက်ကောင်းမွန်လာနိုင်ပါသည်။

(ခ) သီးနှံ၊ သားငါး ထုတ်လုပ်ရေးကဏ္ဍ

ကျေးရွာတွင် စပါးကိုအဓိကထားစိုက်ပျိုး၍အခြားဈေးကွက်ဝင်သီးနှံမျိုးစုံကိုလည်းစိုက်ပျိုးကြသည်။ မိုးစပါးစိုက်ဧက(၁၄၅)ဧကရှိပြီးအခြားသီးနှံများကိုတပိုင်တနိုင်လုပ်ကိုင်ကြသည်။မိုးစပါးပျမ်းမျှအထွက်နှုန်းမှာ (၁)ဧကလျှင်အများဆုံး(၇၅)တင်းမှ အနည်းဆုံး(၅၀)တင်းထိထွက်ရှိကြသည်။ မိုးရေကိုသာအဓိကအားထားစိုက်ပျိုးကြရပြီး တပိုင်တနိုင် ဆည်မြောင်းဖြင့်ရေသွင်းပြီးလည်းစိုက်ပျိုးကြသည်။

တောင်သူအများစုသည် လယ်ယာလုပ်ငန်းခွင်အတွက်အလုပ်သမားမလုံလောက်မှုပြဿနာကိုရင်ဆိုင်ရတတ်ပြီးလုပ်အားခပိုမိုပေးမှအလုပ်သမားအလွယ်တကူငှားရမ်းနိုင်သောကြောင့်ကုန်ကျစရိတ်ပိုမိုမြင့်မားရပါသည်။တောင်သူများသည်တခါတရံတွင်မိုးရွာသွန်းမှုမညီမျှမှုနှင့်ရင်ဆိုင်ရတတ်သည်။ သီးနှံစိုက်ခင်းများတွင် ဖျက်ပိုးများကျရောက်တတ်သဖြင့်ဖျက်ပိုးနှိမ်နှင်းရေးနည်းစနစ်ကိုလိုလားနေကြသည်။ စိုက်ပျိုးရေးအထောက်အကူပြုစက်ကရိယာများအားငှားရမ်းလုပ်ကိုင်သူများပြားခြင်းကြောင့် စိုက်ပျိုးရေးအတွက် စက်ကရိယာများလိုအပ်လျက်ရှိပါသည်။ ကျေးရွာရှိအိမ်ထောင်စုများသည် တပိုင်တနိုင်ကြက်၊ဝက်၊ဘဲတို့အားမွေးမြူကြသည်။ မွေးမြူရေးလုပ်ငန်းဆိုင်ရာ အဟန့်အတားများအနေဖြင့်ဆင်းရဲသောအိမ်ထောင်စုများကမွေးမြူရေးလုပ်ငန်းတည်ထောင်နိုင်ရန်ချေးငွေကိုအလွယ်တကူမရရှိနိုင်ကြပေ။

(ဂ) စိုက်ပျိုးမွေးမြူရေးမဟုတ်သော အသက်မွေးဝမ်းကျောင်းလုပ်ငန်းများ

ကျေးရွာတွင် အိမ်တွင်းမှု ထုတ်ကုန်လုပ်ငန်းမရှိပေ။ အခြားဝင်ငွေရလုပ်ငန်းများမှာနေ့စားအလုပ်များ၊ သယ်ယူပို့ဆောင်ရေး၊ဈေးရောင်း ၊အစိုးရဝန်ထမ်း တို့ဖြစ်ကြသည်။ ကျေးရွာတွင်အလုပ်လုပ်နိုင်သောလူဦးရေများပြားခြင်းသည်ကျေးရွာ၏အခြေအနေကောင်းတရပ်ဖြစ်သည်။ မြို့ပေါ်တွင်အသက်မွေးဝမ်းကျောင်းလုပ်ငန်းများဖြစ်သော အပ်ချုပ်၊ဇာထိုး၊ပန်းထိုး၊ ဆံပင်အလှပြင်၊မုန့်လုပ်နည်း မော်တော်ဆိုင်ကယ်ပြုပြင်ခြင်း၊မိုဘိုင်းဖုန်းပြုပြင်ခြင်း၊ ကားမောင်း၊ဝပ်ရှော့စသည့်လုပ်ငန်း၊ သင်တန်းများနှင့်ထိတွေ့မှုနည်းပါးကြသည်။ သင်တန်းစရိတ်နှင့်လုပ်ငန်းထူထောင်ရန်မတတ်နိုင်ကြပေ။

ကျေးရွာအတွင်းရှိလူငယ်အချို့သည်အလုပ်အကိုင်အခွင့်အလမ်းအတွက် ကျောက်စိမ်းမှော်များသို့အန္တရာယ်ကြီးစွာဖြင့်သွားရောက်လုပ်ကိုင်ကြရသည်။ အလုပ်အခွင့်အလမ်းရှားပါးခြင်းကြောင့် ရပ်ရွာအတွင်းအမြဲတမ်းအလုပ်အကိုင်ရရှိရန်အထူးလိုအပ်လှပါသည်။

(ဃ) သဘာဝပါတ်ဝန်းကျင်နှင့်သယံဇာတစီမံခန့်ခွဲမှု

ကျေးရွာရှိသီးနှံစိုက်ခင်းများတွင် ဖျက်ပိုးကျရောက်တတ်ခြင်းကြောင့် ပိုးသတ်ဆေးနှင့်ဓာတ်မြေသြဇာသုံးစွဲမှုများပြားလာခြင်းကြောင့်မြေဆီလွှာအရည်အသွေးကျဆင်းလာနိုင်ပါသည်။တောင်သူများအနေဖြင့်ဘက်စုံပိုးမွှားနှိမ်နင်းရေးစနစ်အစား ဓာတုပိုးသတ်ဆေးများကိုသာ အသုံးပြုမှုများပြားလာကြသည်။ စွန့်ပစ်ပစ္စည်းစီမံခန့်ခွဲမှုတွင်လည်းပလပ်စတစ်အိတ်ခွံ၊ ပုလင်းခွံ၊ ဘူးခွံများကိုစနစ်တကျစွန့်ပစ်ရန် အသိပညာပေးခြင်းများဆောင်ရွက်ပေးသင့်ပါသည်။

(င) ဘဏ်နှင့်ငွေကြေးဆိုင်ရာ ဝန်ဆောင်မှု

ကျေးရွာမှ တောင်သူဦးကြီးများသည်မြန်မာ့လယ်ယာဖွံ့ဖြိုးရေးဘဏ်မှထုတ်ချေးငွေကိုတစ်နှစ်အတိုးနှုန်း(၁.၅)ဖြင့်တစ်ကေလျင်(၁၀၀၀၀၀)ကျပ်နှုန်းဖြင့်(၁၀)ကေအတွက်ချေးယူနိုင်ကြသည်။သမမှချေးငွေရရှိသော်လည်းကာလတိုချေးငွေဖြစ်၍တောင်သူများပြန်ဆပ်ရာတွင်အခက်အခဲရှိကြသည်။ကျေးရွာသူရွာသားများသည်ချေးငွေကိုအကြောင်းရင်းမျိုးစုံ(ရိက္ခာ၊ကျန်းမာရေး၊ပညာရေး)တို့အတွက်၊အထူးသဖြင့်စားနပ်ရိက္ခာအတွက်နှင့်လယ်ယာလုပ်ငန်းများအတွက်ချေးယူကြပြီးကျေးရွာတွင်းချေးငွေလိုအပ်ချက်များရှိနေပါသည်။

(စ) ပညာရေး၊ ကျန်းမာရေး၊ ရေနှင့်ပတ်ဝန်းကျင်သန့်ရှင်းရေး

ကျေးရွာတွင် မူလတန်းကျောင်းကို(၉၀၊၂၄၊ ၁၂)ပေအတိုင်းတာရှိနှစ်ထပ်ဆောင်ဖြစ်ပါသည်အောက်ထပ်မှာနံကပ်ဖြစ်ပြီးအပေါ်ထပ်မှာပျဉ်ကာ သွပ်မိုးဖြစ်ပါသည်။ ရွာသားအများစုမှာရေးတတ်ဖတ်တတ်အဆင့်ရှိကြပြီး(၁၀ %)မှာစာမတတ်သူများဖြစ်သည်။ (၃%)မှာဘွဲ့နှင်းကြီးကျောင်းပညာရေးကိုရရှိထားကြသည်။ အားလုံးနီးပါးမူလတန်းအဆင့်ပြီးကြသော်လည်းအလယ်တန်းနှင့်အထက်တန်းတက်ရောက်သူနည်းပါးသည်။ကျောင်းတွင်မူလတန်းပြဆရာမ(၇)ဦးရှိပြီးပရိဘောဂနှင့်သင်ထောက်ကူပစ္စည်းလိုအပ်မှုရှိပါသည်။ဆရာမတစ်ယောက်လျင်ကျောင်းသား(၃၆)ယောက်နှုန်းဖြင့်ဆရာတပည့်အချိုးညီမျှပါသည်။

ကျေးရွာတွင်ကျေးလက်ကျန်းမာရေးဌာနခွဲဆေးပေးခန်းရှိပါသည်။သားဖွားဆရာမတစ်ဦးသာရှိသည်။ကျေးရွာအုပ်စုကျေးရွာ(၅)ရွာအတွက်ကျန်းမာရေးမှူးများလိုအပ်ပါသည်။ ကျေးရွာမှကျေးလက်ဆေးပေးခန်းဆောက်ရန်မြေနေရာဝယ်ယူထားပြီးဖြစ်သော်လည်းအဆောက်အဦဆောက်လုပ်ရန်လိုအပ်နေသေးသည်။ အသက်(၁၅)နှစ်နှင့်(၄၅)ကြားအမျိုးသမီးများကျန်းမာရေးအသိပညာနည်းပါးနေသေးကြောင်းတွေ့ရပါသည်။

သောက်သုံးရေအတွက်လက်နှိပ်တုံကင်နှင့် လျှပ်စစ်သုံးမော်တာများ တပ်ဆင်သုံးစွဲကြပြီးသောက်သုံးရေလုံလောက်မှုရှိပါသည်။ အဆင်ပြေသောအိမ်ထောင်စုများက အိမ်သာကိုအုတ်ဖြင့်

အုတ်ဖြင့်ဆောက်သောရေလောင်းအိမ်သာသုံးစွဲကြပြီးအများစုမှာရေလောင်း(ကျင်းတက်)အိမ်သာများဖြစ်ကြသည်။စာသင်ကျောင်းတွင်အုတ်ဖြင့်ရေလောင်းအိမ်သာစနစ်တကျဆောက်လုပ်ထားပြီးအဆင်ပြေအသုံးပြုလျက်ရှိပါသည်။

(ဆ)လူငယ်နှင့် ယဉ်ကျေးမှု

လူငယ်များအတွက် အပန်းဖြေအနားယူနိုင်မည့် အနေအထား သီးသန့်မရှိပေ။ လူငယ်တို့သည်ကျေးရွာ၏လူမှုရေးလုပ်ငန်းများတွင် တက်ကြွစွာပါဝင်ဆောင်ရွက်ကြပြီး ဘာသာရေးပွဲတော်များတွင်လည်း ရိုးရာအိုးစည်၊ ဒိုးပတ်များတီး၍ ပျော်ရွှင်စွာပါဝင်ဆင်နွဲကြသည်။ ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးလုပ်ငန်းများအတွက်ဆောင်ရွက်သည့်လုပ်ငန်းသီးသန့်ဖော်ဆောင်ခြင်းမရှိ သေးပါ။

ကျေးရွာတွင်ဘောလုံးကွင်းရှိသော်လည်းပြန်လည်ပြုပြင်ရန်လိုအပ်နေသေးသည်။ လူငယ်များအားကစားတွင်ပိုမိုစိတ်ဝင်စားလာစေရန် အားကစားပစ္စည်းများနှင့်အားကစားနည်း ပညာများရရှိရန် အထူးလိုအပ်ပါသည်။ ကျေးရွာတွင်လူငယ်များအတွက်ဗဟုသုတရရန်ရည်ရွယ်၍ စာကြည့်တိုက် ဆောက်လုပ် ရန်ရည်မှန်းထားသော်လည်းငွေကြေးအခက်အခဲကြောင့် ပြီးမြောက်အောင် ဆောက်လုပ်နိုင်ခြင်း မရှိ သေးပါ။လူငယ်အများစုသည်အလုပ်အကိုင်ရှားပါးခြင်း၊ အသိပညာအတတ်ပညာများနည်းပါးခြင်း၊ မူးယစ်ဆေးဝါးသုံးစွဲရန်အလွယ်တကူ လက်လှမ်းမီခြင်းတို့ကြောင့် ပျက်စီးမှုများရှိနေပါသည်။ပညာ ပေးဟောပြောပွဲများ၊ ပြုပြင်ပြောင်းလဲရေးအစီအစဉ်များ ချမှတ်၍သော်လည်းကောင်း၊ ဆောင်ရွက် ပေးရန်လိုအပ်လျက်ရှိပါသည်။

(ဇ)အခြေခံအဆောက်အဦး-လမ်းတံတား၊လျှပ်စစ်စွမ်းအား၊သတင်းနှင့်ဆက်သွယ်ရေး

ကျေးရွာတွင်းလမ်းမှာမြေသားလမ်းဖြစ်သည်။ရွာချင်းဆက်လမ်းမှာမိုးတွင်းကာလသွားလာရန်ခက်ခဲပါသည်။ကျေးရွာတွင်ဆက်သွယ်သွားလာရေးအတွက်ကား(၁၃)စီး၊ မော်တော်ဆိုင်ကယ်(၄၀၀)စီး၊စက်ဘီး(၂၆၆)စီးတို့ကိုအသုံးပြုလျက်ရှိပါသည်။ ရွာတွင်းရှိလမ်းဘေးရေမြောင်းများအားအချင်း(၁.၅)ပေကျယ်သောရေပြွန်တံတားများကိုယ်ထူကိုယ်ထစနစ်ဖြင့်ဆောင်ရွက်ထားကြသည်။

ကျေးရွာတွင်လျှပ်စစ်မီးကိုရွာလယ်လမ်းမကြီးတစ်လမ်းသာသွယ်တန်းမီးရရှိနေသေးသည်။အများစုမှာဆိုလာစနစ်ကိုအသုံးပြုနေကြသည်။ကိုယ်ထူကိုယ်ထမီးတိုင်များစိုက်ထူထားသော်လည်းဌာနဆိုင်ရာများနှင့်ချိတ်ဆက်မှုအားနည်းခြင်း၊ဦးဆောင်၍ဆောင်ရွက်မည့်သူမရှိခြင်းတို့ကြောင့်ကြန့်ကြာလျက်ရှိပါသည်။

ကျေးရွာတွင်မိုဘိုင်းဖုန်းဆက်သွယ်ရေးကိုဈေးကွက်နှင့်အခြားလူမှုဝန်ဆောင်မှုလုပ်ငန်းများအတွက်လက်လှမ်းမီအသုံးပြုနိုင်ကြသည်။အင်တာနက်အသုံးပြုနိုင်မှုမှာအသင့်အတင့်ကောင်းမွန်ပြီးအခြားသတင်းအချက်အလက်များအတွက်ချိတ်ဆက်အသုံးပြုနိုင်မှုနည်းပါးသည်။ ကျေးရွာသားများသည်သတင်းအချက်အလက်များကိုရေဒီယို၊တီဗွီ၊ ဗြိုလ်တုစလောင်းများမှတဆင့်သိရှိရသည်။

တစ်ရွာလုံးအတိုင်းအတာဖြင့်ဆက်သွယ်ရေးကောင်းမွန်သော်လည်းသတင်းအချက်အလက်နှင့်နည်းပညာပိုင်းဆိုင်ရာအားနည်းနေသေးကြောင်းတွေ့ရသည်။

(ဈ)တည်ငြိမ်အေးချမ်းမှုနှင့်ပြည်သူ့လုံခြုံရေး

ကျေးရွာတွင်ရာဇဝတ်မှုခင်း ဖြစ်ပွားမှုနည်းပါးပြီးတည်ငြိမ်အေးချမ်းမှုကြောင့် ကုန်စည်ကူးသန်းရောင်းဝယ်မှုကိုချောမွေ့စေသည်။သို့သော်ရွာသားများသည် မိုဘိုင်းတယ်လီဖုန်းဆက်သွယ်ရေးကိုအသုံးပြုနိုင်ကြပြီးလိုအပ်သောသတင်းအရင်းအမြစ် များအတွက်လိုအပ်သလိုဆက်သွယ်သိရှိနိုင်သည်။ ကျေးရွာတွင်သဘာဝဘေးအန္တရာယ် လျော့ပါးရေးအစီအစဉ် သီးသန့်ရေးဆွဲထားခြင်းမရှိပါ။ ရွာသားများသည်ရဲစခန်းနှင့်အလွယ်တကူချိတ်ဆက်နိုင်ပြီး ကျေးရွာတွင် ရာဇဝတ်မှုဖြစ်ပွားမှုနည်းပါးသည်။

၅။ ဖွံ့ဖြိုးရေးအတွက် အထောက်ပံ့ဖြစ်စေမည့် အခြေနေကောင်းများ၊ အဟန့်အတားနှင့် စိန်ခေါ်မှုများ

(က) ဖွံ့ဖြိုးရေး အတွက် အထောက်ပံ့ဖြစ်စေမည့် အခြေနေများ

ကျေးရွာတွင် လျှပ်စစ်မီးကို တစ်ရွာလုံးအိမ်တိုင်းစေ့မသုံးစွဲနိုင်ကြသဖြင့်ပညာရေးအတွက်အဟန့်အတားတစ်ခုဖြစ်ပါသည်။လူငယ်ပညာတတ်များရှိပြီးလူဦးရေအားလုံး၏(၆၄%)မှာအလုပ်နိုင်သည့်အရွယ်များဖြစ်ကြသည်။ဘွဲ့ရအရေအတွက်အသင့်အတင့်ရှိပြီးကျွမ်းကျင်မှုနှင့်အသက်မွေးဝမ်းကျောင်းဆိုင်ရာသင်တန်းများကိုလူငယ်များအားလေ့ကျင့်သင်ကြားပေးခြင်းဖြင့်လူသားအရင်းအမြစ်များကိုတိုးတက်ကောင်းမွန်စေပါမည်။ကျေးရွာလူထု၏ကျန်းမာရေးအခြေအနေမှာကောင်းမွန်သော်လည်းကျန်းမာရေးပံ့ပိုးပစ္စည်းများကိုလက်လှမ်းမီမှုမရှိသေးပါ။ကျေးရွာတွင်စာသင်ကျောင်းနှင့်ပံ့ပိုးပစ္စည်းများမှာလက်ရှိပညာရေးအနေအထားအတွက် ကောင်းသောအဆင့်တွင်မရှိသေးချေ။

သဘာဝအရင်းအမြစ်များတွင်လယ်မြေများသည်မြေပြန့်ဖြစ်ပြီးမြေဆီသြဇာအတော်အသင့်ကောင်းမွန်သည်။တောင်သူများသည်လယ်ယာထွက်ကုန်များကိုအလွယ်တကူသယ်ယူပို့ဆောင်ပေးနိုင်သည်။ မိုးရွာသွန်းမှုမှာစပါးနှင့်ဆောင်းသီးနှံများစိုက်ပျိုးရန်အတွက်အထောက်အပံ့ဖြစ်သည်။ ကျေးရွာတွင်မွေးမြူရေးလုပ်ငန်းကိုတပိုင်တနိုင်ဝမ်းစာဖူလုံရေးအတွက်သာမွေးမြူကြသည်။

ကျေးရွာတွင်ရာဇဝတ်ဖြစ်ပွားမှုနည်းပါးပြီးတည်ငြိမ်အေးချမ်းမှုရှိပါသည်။ကုန်စည်ကူးသန်းရောင်းဝယ်မှုကိုချောမွေ့စေသည်။ ကျေးရွာတွင်အင်တာနက်အသုံးပြုနိုင်မှုမှာအသင့်အတင့်ကောင်းမွန်ပြီးအခြားသတင်းအချက်အလက်များအတွက်ချိတ်ဆက်အသုံးပြုနိုင်ကြသည်။

(ခ)အဟန့်အတားနှင့်စိန်ခေါ်မှု

သဘာဝအရင်းအမြစ်များတွင်လယ်မြေများသည် မြေဆီလွှာအသင့်အတင့်ကောင်းမွန်သည်မှအပအခြားသယံဇာတပစ္စည်းများမထွက်ရှိပါ။ပိုးသတ်ဆေးအချို့ကိုခံနိုင်သောဖျက်ပိုးများလည်းဆောင်းသီးနှံစိုက်ခင်းများတွင်ကျရောက်တတ်သည်။မြို့နယ်စိုက်ပျိုးရေးဦးစီးဌာနမှနည်းပညာဝန်

ဆောင်မှုရရှိနိုင်သော်လည်းဖျက်ပိုးနှိမ်နင်းရေးနှင့်ပါတ်သက်၍ထိရောက်စွာအကောင်အထည်ဖော် ပေးသောအစီအစဉ်မရှိသေးပါ။

ကျေးရွာတွင်အိမ်တွင်းမှုထုတ်ကုန်လုပ်ငန်းမရှိသဖြင့်အလုပ်အကိုင်နှင့်ဝင်ငွေပုံမှန်ရရှိရေးအ တွက်အကန့်အသတ်ရှိနေပါသည်။ ဒေသတွင်လည်းအိမ်တွင်းမှုကုန်ထုတ်လုပ်ငန်းအတွက်ကုန်ကြမ်း နှင့်အသိပညာ အတတ်ပညာထိတွေ့မှုတို့အားနည်းနေပါသေးသည်။

၆။ ပန်းတိုင်နှင့် မဟာဗျူဟာ

(က) ဖွံ့ဖြိုးရေးပန်းတိုင်

ကျေးလက်ဒေသဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးဦးစီးဌာနမှအဖွဲ့နှင့် တိုင်ပင်ညှိနှိုင်းပြီး လာမည့်ငါးနှစ် တာကာလ အတွက် ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးပန်းတိုင်များကို အောက်ပါအတိုင်း ချမှတ်ထားပါသည်။

က.၁) ကျွန်ုပ်တို့ကျေးရွာလူထုသည် အဓိကကျေးရွာတွင်းလျှပ်စစ်မီးရရှိစေရမည်။

က.၂) ကျွန်ုပ်တို့ရွာလူထုသည် မူးယစ်ဆေးဝါးသုံးစွဲမှုများလာခြင်းအတွက်သုံးစွဲမှုလျော့နည်းစေရ မည်။

က.၃) ကျွန်ုပ်တို့ရွာလူထုသည် သက်မွေးဝမ်းကျောင်းနှင့် စီးပွားရေးအုပ်စုများဖွဲ့စည်းပြီး ကျေးရွာ အခြေပြုအဖွဲ့အစည်းများ၏ စွမ်းဆောင်ရည်မြင့်မားလာမှုမှတဆင့် ဖွံ့ဖြိုးရေးစီမံခန့်ခွဲမှု ယန္တရား တိုးတက်လာရမည်။

(ခ) အကောင်အထည်ဖော်နည်းဗျူဟာ

ကျွန်ုပ်တို့သည် အထက်တွင်ဖော်ပြထားသော ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးပန်းတိုင်များကို ရောက်ရှိရန် အောက်ပါအကောင်အထည်ဖော်မှုများကို ဆောင်ရွက်သွားကြမည်။

ခ.၁) ကျေးရွာတွင် အရင်းအနှီးငွေ၊ နည်းပညာနှင့် နည်းပညာအသုံးချနိုင်စွမ်းရရှိရေးတို့ကို ဆောင်ရွက်ပြီး စိုက်ပျိုးရေးနှင့် မွေးမြူရေးလုပ်ငန်းများကို တိုးချဲ့ဆောင်ရွက်သွားမည်။ ကျေးရွာတွင် စိုက်ပျိုးရေး၊မွေးမြူရေးနည်းပညာများထွန်းကားလာစေရေးအတွက် စိုက်ပျိုးရေး၊မွေးမြူရေးနည်းပ ညာသင်တန်းများတက်ရောက်နိုင်ရေးအတွက် သက်ဆိုင်ရာဌာနများနှင့်ချိတ်ဆက်ဆောင်ရွက်သွား မည်။

ခ.၂) ကျွန်ုပ်တို့သည် အပ်ချုပ်၊ ဇာထိုးပန်းထိုး၊ ယိုနှင့် မုန့်လုပ်နည်း၊ ဆံပင်ညှပ်၊ စက်ပြင်၊ မော်တော်ဆိုင်ကယ်၊ စက်ပြင်နှင့်ကားပြင် မိုဘိုင်းဖုန်းပြင်စသော သင်တန်းများ တက်ရောက်နိုင်ရန် သင့်တော်သော သင်တန်းသားများကို သင်တန်းများ တက်ရောက်နိုင်ရေးအတွက် သက်ဆိုင်ရာ နည်းပညာဌာနများ ချိတ်ဆက်ဆောင်ရွက်သွားမည်။ ထိုသင်တန်းများသည် သင်တန်းသားများ အတွက် ကျွမ်းကျင်မှုများကို တိုးပွားရရှိစေပြီး ဝင်ငွေရလုပ်ငန်းများ ထူထောင်တိုးချဲ့နိုင်ရန် အရင်းအနှီးလုပ်ငန်းအစီအစဉ်နှင့် ချိတ်ဆက်ပေးမည်။

၁.၃) ပညာရေးဌာနနှင့်ချိတ်ဆက်ပြီးအထက်တန်းကျောင်းခွဲတွင် ဘာသာရပ်အလိုက်ကျွမ်းကျင်မှု ပြည့်ဝသောဆရာ/ဆရာမများခန့်ထားရရှိနိုင်ရေးတို့အတွက်ဆောင်ရွက်သွားမည်။ ကျေးရွာလူမှုအဖွဲ့ အစည်းများကိုလည်းကျေးရွာအခြေပြုလုပ်ငန်းများကို အကောင်အထည်ဖော်စီမံခန့်ခွဲနိုင်ရန်ခေါင်း ဆောင်မှုစွမ်းရည်များပိုမိုရရှိအောင်ဆောင်ရွက်နိုင်ရန်တိုက်တွန်းအားပေးဆောင်ရွက်မည်။

၁.၄) ကျေးရွာတွင်လမ်းနှင့်ဈေးများဆောက်လုပ်ကာကျေးရွာ၏အခြေခံအဆောက်အဦများတိုး တက်ကောင်းမွန်ရေးဆောင်ရွက်သွားမည်ဖြစ်ပါသည်။တချိန်တည်းတွင်ကျေးရွာအဆောက်အဦများ ကိုအသုံးပြုစီမံခန့်ခွဲထိန်းသိမ်းရေးအတွက်စီမံခန့်ခွဲနိုင်စွမ်းကိုလည်းတိုးတက်အောင်ဆောင်ရွက်သွား ကြမည်။ ကျေးရွာလူမှုအဖွဲ့အစည်းများကိုလည်းကျေးရွာအခြေပြုလုပ်ငန်းများကိုအကောင်အထည် ဖော်စီမံခန့်ခွဲနိုင်ရန်ခေါင်းဆောင်မှုစွမ်းရည်များပိုမိုရရှိအောင်ဆောင်ရွက်ရန်တိုက်တွန်းအားပေး ဆောင်ရွက်မည်။

၇။ ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးစီမံကိန်းများ အကောင်အထည်ဖော်ရာတွင် မြို့နယ်နှင့် အထက်အဆင့်မှ ကူညီဖြေရှင်းပေးရမည့်ကိစ္စများ

အစိုးရ၏မူဝါဒနှင့် လုပ်ငန်းအစီအစဉ်တို့ကို ရင်းနှီးကျွမ်းဝင်ပြီးသော အစိုးရဌာန ဆိုင်ရာများနှင့် ကျေးလက်ဒေသဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးဦးစီးဌာန၏ နည်းပညာအကြံပေးအဖွဲ့တို့၏ အကြံပြုချက်အရ ပြုစုဖော်ပြထားပါသည်။ ဤအဖွဲ့အစည်းများအနေဖြင့် နိုင်ငံတော်အဆင့်မှသည် ဒေသဆိုင်ရာအဆင့်၊ ထိုမှတစ်ဆင့် ကျွန်ုပ်တို့ ကျေးရွာအဆင့်ထိ ပံ့ပိုးမှုပေးနိုင်မည့်အစိုးရဌာနများနှင့် အဖွဲ့အစည်းများကို ရှာဖွေဖော်ထုတ်ပေးနိုင်ကြပါမည်။

(က) ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးရည်မှန်းချက်ရေးဆွဲခြင်းနှင့် ပုံမှန်စိစစ်ခြင်း

ဤကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေး အစီအစဉ်လုပ်ငန်းအား နည်းပညာအထောက်အပံ့များ ပံ့ပိုးပေးမှုသည် အလွန်အရေးပါပါသည်။ အနာဂါတ်တွင်လည်း ရေရှည်တည်တံ့မည့် အထောက်အပံ့များကို နိုင်ငံ တော်အစိုးရထံမှ ရရှိမည်ဟု မျှော်လင့်ပါသည်။ ကျွန်တော်တို့ ကျေးရွာသားများကိုယ်တိုင် အားထုတ်လုပ်ကိုင်ရရှိခဲ့မှုများကို ပြန်လည်စိစစ်ခြင်း၊ နောက်ဆုံးအတည်ပြုထားသည့် ဖွံ့ဖြိုးရေး အစီအစဉ်များကိုလည်း သတ်မှတ်ကာလအတိုင်း ပုံမှန်စိစစ်သွားနိုင်ပါမည်။ အရေးကြီးသည့်အချက် မှာဦးစားပေးစီမံချက်များနှင့်ဘတ်ဂျက်ပမာဏပါဝင်သည့်နှစ်ပတ်လည်ဖွံ့ဖြိုးရေးစီမံချက်ပြင်ဆင်ရန် ဖြစ်သည်။

(ခ) စိုက်ပျိုးမြေများ ထိရောက်စွာ အသုံးချနိုင်ရေး

ကျေးရွာတွင်စပါးကိုသာအဓိကထားစိုက်ပျိုးကြသည်။တောင်သူများအတွက်သီးနှံဖျက်ပိုးကျ ရောက်ခြင်းသည် အဓိကပြဿနာတစ်ရပ်ဖြစ်ပြီးဖျက်ပိုးထိရောက်စွာနှိမ်နင်းရေးအတွက်လည်းနည်း စနစ်ရရှိရန်လိုအပ်သည်။ သီးနှံဖျက်ပိုးများသည်ပိုးသတ်ဆေးအချို့ကိုခံနိုင်စွမ်းရှိကြကာ တောင်သူ များအတွက်သီးနှံပျက်စီးမှုနှင့်ဝင်ငွေလျော့နည်းမှုဖြစ်စေသည်။ နည်းပညာအသုံးပြုပုံများအပါအဝင်

ပိုးမွှားနှိမ်နင်းရေးနည်းပညာအသစ်ရရှိရေးအတွက် စိုက်ပျိုးရေးဦးစီးဌာနကဦးစီးဦးရွက်ပြုသင့်ပါသည်။

(ဂ) ငွေရေးကြေးရေးနှင့်ဘဏ်လုပ်ငန်းများ

ဘဏ်လုပ်ငန်းများကိုလည်း ဆင်းရဲတောင်သူ၊ အလယ်အလတ်တောင်သူနှင့် တောင်သူကြီးများအတွက် လိုအပ်သော ချေးငွေရရှိရန် စနစ်များ ပြောင်းလဲချမှတ်သင့်သည်။ အထူးသဖြင့် လယ်သမားနှင့် အသေးစားလုပ်ငန်းများအတွက် အထိုက်အလျောက် များပြားသည့် ချေးငွေလိုအပ်ပါသည်။

(ဃ) ကျေးလက်အသေးစား စက်မှုလက်မှု လုပ်ငန်းများ ဆိုင်ရာ အထောက်အပံ့

ကျေးရွာတွင် အသေးစား စက်မှုလက်မှု လုပ်ငန်းများ ဖွံ့ဖြိုးလာနိုင်မည့် အလားအလာရှိပြီး အလုပ်အကိုင်နှင့် အမြတ်အစွန်းများ ရရှိရန် အထူးသဖြင့် လူငယ်နှင့်အမျိုးသမီးများအတွက်အခွင့်အလမ်းရှိပါသည်။ ကျွန်တော်တို့ကျေးရွာမှအသေးစားလုပ်ငန်းများအတွက် အကျိုးဖြစ်ထွန်းစေမည့် လုပ်ငန်းများယခုအချိန်မတွေ့ရသေးပါ။ နိုင်ငံတော်အစိုးရအနေဖြင့်လည်းစီးပွားရေးလုပ်ငန်းဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးအထောက်အကူပြုအဖွဲ့တခုထူထောင်ပြီးမြို့နယ်အဆင့်စီမံခန့်ခွဲရေးအောက်တွင်ထားရှိကာတစ်နှစ်ပတ်လုံးဝန်ဆောင်မှုရရှိစေရန်ဆောင်ရွက်ပေးဖို့လိုအပ်ပါသည်။

(င) ကျေးလက်ဈေးဆောက်လုပ်ရေး

ကျေးရွာထိပ်တွင်ရွာဈေးအသေးစားလေးရှိပါသည်။မြို့နယ်အဆင့်အာဏာပိုင်အဖွဲ့အစည်းများကလမ်း၊ရေနှင့်သန့်ရှင်းရေးတို့စနစ်တကျပါဝင်သည့်ဈေးအဆောက်အဦတစ်ခုတည်ဆောက်ပေးသင့်ပါသည်။

၈။စီမံကိန်း၊စီမံချက်များနှင့်အကောင်အထည်ဖော်ဆောင်ရွက်မှုအချိန်ကာလ

စီမံချက်များသည် အကောင်အထည်ဖော်မည့် ဗျူဟာများကို လုပ်ငန်းဆောင်ရွက်မှုများ အဖြစ်သဘောထားနားလည်နိုင်စေမည့် ဖော်ထုတ်ထားချက်များဖြစ်သည်။ ထို့ကြောင့် စီမံချက်များသည် ငါးနှစ်တာစီမံချက်ကာလအတွင်း ချမှတ်ထားသော ပန်းတိုင်များကို ရောက်ရှိရန် ပါဝင်ပေးမည့် ဖွံ့ဖြိုးရေးလုပ်ငန်းဆိုင်ရာ အကောင်အထည်ဖော်မှု ဆိုင်ရာတွင် အဓိက သော့ချက်များဖြစ်သည်။

(က) နှစ်ပတ်လည်ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးအစီအစဉ်

ကျေးရွာလူထုက ငါးနှစ်တာ စီမံချက်ကာလအတွက် ပြင်ဆင်ပြုစုကြသည့် ကာလကဖော်ထုတ်ဦးစားပေးတန်းစီခဲ့ကြသည်။ စီမံချက်များသည် မည်သို့မျှ ပြည့်စုံမှုမရှိနိုင်ပါ။ ဤသည်မှာ ကျေးရွာလူထုသည် နှစ်နှစ်၊ သုံးနှစ်ကာလ စီမံချက်များအတွက် မျှော်မှန်းရေးဆွဲထားနိုင်ကြသော်လည်း ငါးနှစ်တာကာလတစ်လျှောက်လုံးတွင် နောက်ထပ်ဆောင်ရွက်မည့် ဦးစားပေးလုပ်ငန်းများကိုလည်း ဖော်ထုတ်သွားကြပါသည်။ သို့ပါသောကြောင့် ရေးဆွဲထားသည့် ငါးနှစ်တာစီမံချက်သည် ပြင်းထန်သော သဘာဝဘေးအန္တရာယ် ကဲ့သို့ ထိခိုက်စရာများ မပေါ်ပေါက်ပါကအနည်းနှင့် အများဆိုသလိုပြောင်းလဲမှုမရှိနိုင်ပဲ နောက်ထပ်တိုးလာမည့် လုပ်ငန်းစီမံချက်များသာ

ပါဝင်လာနိုင် ပါသည်။ ထို့ကြောင့် ငါးနှစ်တာကာလ ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေး စီမံချက်၏ ဗျူဟာမြောက် မူဘောင် အတွင်း နှစ်ပတ်လည် ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေး အစီအစဉ်ကို ဆောင်ရွက်သွားကြပါမည်။

(ခ) ကဏ္ဍနှင့် ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုအမျိုးအစားကို အခြေခံ၍ စီမံချက်ကို အုပ်စုခွဲခြားခြင်း

စီမံကိန်း၊ စီမံချက်များကို စီမံချက်ဆိုင်ရာ အချက်အလက်များကို စိစစ်စိတ်ဖြာနိုင်ရန် လုပ်ငန်းရပ်ဆိုင်ရာနှင့် ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုကို အခြေခံပြီးအုပ်စုခွဲသည်။ လုပ်ငန်းကဏ္ဍကို အခြေခံ၍ စီမံကိန်းအုပ်စု သတ်မှတ်ခြင်းဖြင့် ဝန်ကြီးဌာနများအတွက် သက်ဆိုင်ရာ လုပ်ငန်းများအတွက် ဆောင်ရွက်ဖွယ်ရာများကို သိရှိနားလည်စေနိုင်သည်။ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှု အမျိုးအစားကို အခြေခံ၍ အုပ်စုသတ်မှတ်ခြင်းသည် စီမံချက်များကို အကဲဖြတ်ရာတွင် စီးပွားရေး အကျိုးဖြစ်ထွန်းမှုနှင့် အကျိုးသက်ရောက်မှုဆိုင်ရာ ငွေလုံးငွေရင်း အသုံးစရိတ်၊ စွမ်းဆောင်ရည်မြှင့်တင်ရေး၊ လူသားချင်း ဆိုင်ရာ ထောက်ပံ့မှုတို့ကို ခွဲခြားသိရှိစေရန် အထောက်အကူပြုသည်။

လုပ်ငန်းက**ဏ္ဍ**ကို အခြေခံ၍ စီမံကိန်းအုပ်စုသတ်မှတ်ခြင်း၊ ဝန်ကြီးဌာနများ၊ ဦးစီးဌာနများက ယင်းတို့၏ လုပ်ငန်းတာဝန်များ အလိုက် ဖော်ထုတ်ထားသော ကဏ္ဍ အပိုင်းအခြားများကို သိရှိစေနိုင်သည်။

ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုအမျိုးအစားကိုအခြေခံ၍ စီမံကိန်းအုပ်စုသတ်မှတ်ခြင်း (Economic classification) တွင်

- သာမန်အသုံးစရိတ်
- ငွေလုံးငွေရင်းအသုံးစရိတ်၊
- စွမ်းဆောင်ရည်မြှင့်တင်ရေးအသုံးစရိတ်
- လူသားချင်းစာနာမှုဆိုင်ရာ အထောက်အပံ့ တို့ ပါဝင်သည်။

(ဂ) ဦးစားပေးစီမံချက်များ

ဦးစားပေးအစီအစဉ်များကို ဇယားဖြင့်ဖော်ပြထားပါသည်။ ကျေးရွာလူထုသည် နှစ်သက်ရာ အမှတ်ပေးအဆင့်ခွဲခြင်းစနစ်ဖြင့် ရွာလုံးကျွတ်အစည်းအဝေးတွင် စီမံချက်များ ဦးစားပေး အစီအစဉ်ကို ဖော်ထုတ်ထားပါသည်။ တချို့စီမံချက်များကို ရေးဆွဲရာတွင် မြို့နယ်အဆင့် ဌာနဆိုင်ရာ အဖွဲ့များအစည်းများနှင့် အခြားအေဂျင်စီများထံမှ နည်းပညာ အကူအညီများ ရရှိရန်လည်း လိုအပ်ပါသည်။ ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးအစည်းအဝေးတွင် သဘောတူသတ်မှတ်ထားသော ဦးစားပေးစီမံချက်လုပ်ငန်းများမှာ အောက်ပါအတိုင်း ဖြစ်ပါသည်-

ဦးစားပေးစီမံချက်များ

ကဏ္ဍ/ကဏ္ဍခွဲ	စီမံချက်	ရမှတ်ပေါင်း	ဦးစားပေးအဆင့်	ဖော်ပြချက်	မှတ်ချက်
အုပ်ချုပ်ရေးကဏ္ဍ					
အုပ်ချုပ်ရေးကဏ္ဍတိုးတက်မှု	၁။အဖွဲ့အစည်းဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှုဆိုင်ရာစွမ်းရည်မြင့်တင်ပေးရေး	၇၁	၉	.ကျေးလက်ဒေသဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးဦးစီးဌာနနှင့်ချိတ်ဆက်ဆောင်ရွက်ခြင်း .ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးကော်မတီဖွဲ့စည်းဆောင်ရွက်ခြင်း .အလုပ်အမှုဆောင်ကော်မတီများဖွဲ့စည်းခြင်း .ခေါင်းဆောင်မှုနှင့်ငွေကြေးစီမံခန့်ခွဲမှုသင်တန်းများစီစဉ်ခြင်း .အဖွဲ့အစည်းဆိုင်ရာအုပ်ချုပ်ရေးနှင့်စီမံခန့်ခွဲရေးသင်တန်းများစီစဉ်ခြင်း	ကျေးလက်ဦးစီး
စိုက်ပျိုးရေးကဏ္ဍ					
အခြေခံအဆောက်အဦနှင့်နည်းပညာသင်တန်း	၂။စိုက်ပျိုးရေးဆိုင်ရာနည်းပညာဗဟုသုတကျွမ်းကျင်မှုများတိုးတက်ရေး	၇၃	၈	.စိုက်ပျိုးရေးသွင်းအားစုများဆက်သွယ်မှုရရှိရန် .ဈေးကွက်နှင့်သတင်းချိတ်ဆက်လုပ်ဆောင်မှုပြုလုပ်ခြင်း .မျိုးကောင်းမျိုးသန့်ထုတ်လုပ်ရေးနည်းပညာသင်တန်း .စပါးအထွက်တိုးနည်းပညာသင်တန်း .ဈေးကွက်ဆန်းစစ်ခြင်းနှင့်တန်ဖိုးမြင့်ထုတ်ကုန်ဈေးကွက်သို့တက်လှမ်းခြင်း – .ရိတ်သိမ်းချွေလှေ့စက်များငှားရမ်းနိုင်ရန်ပုဂ္ဂလိကလုပ်ငန်း	

				ရှင်များနှင့်ချိတ်ဆက်ဆောင်ရွက်ခြင်း	
မွေးမြူရေးနှင့်ရေလုပ်ငန်း					
ဈေးကွက်နှင့်နည်းပညာသင်တန်း	၃။ မွေးမြူရေးလုပ်ငန်းဆိုင်ရာတိုးတက်ရေး	၆၀	၁၁	.ဈေးကွက်သဘောတရားနားလည်မှုစွမ်းရည်မြင့်တင်ရေး .ကုန်ချောထုတ်လုပ်မှုလုပ်ငန်းစဉ်အဆင့်ဆင့်အားနားလည်မှုစွမ်းရည်မြင့်တင်ရေး	–
ဘဏ်နှင့်ငွေကြေးဝန်ဆောင်မှု လုပ်ငန်း					
ချေးငွေလက်လှမ်းမီရေး	၄။ သင့်တင့်သောနှုန်းဖြင့်ကာလရှည်ချေးငွေပေးနိုင်မည့်အဖွဲ့များနှင့်ချတ်ဆက်ရေး	၈၀	၄	.ချေးငွေဝန်ဆောင်မှုအဖွဲ့များနှင့်ချိတ်ဆက်ခြင်း .အတိုးနှုန်းသက်သာပြီးကာလရှည်ထုတ်ချေးပေးနိုင်မည့်အဖွဲ့များနှင့်ချိတ်ဆက်ခြင်း .ချေးငွေအတွက်လိုအပ်သောအထောက်အထားများပြင်ဆင်ခြင်း	
လူငယ်ဖွံ့ဖြိုးရေး					
	၅။ မူးယစ်ဆေးသုံးစွဲမှုလျော့ချရေး ၆။လူငယ်များအားအားကစားဘက်တွင်ပိုမိုစိတ်ဝင်စားလာအောင်ဆောင်ရွက်ရေး ၇။အလုပ်အကိုင်အခွင့်အလမ်းရရှိရေ	၅၄	၅	- သက်မွေးဝမ်းကျောင်းနည်းပညာသင်တန်းများပို့ချပေးခြင်း၊ - အလုပ်အကိုင် အခွင့်အလမ်း ဖန်တီး ပေးခြင်း၊	

–

၈။ ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးလုပ်ငန်းများ အားစနစ်တကျဆောင်ရွက်နိုင်ရန် အဖွဲ့အစည်းများထားရှိရေး	၅၀	၆	- ခေါင်းဆောင်မှုစွမ်းရည် မြှင့်တင်ခြင်းသင်တန်း၊ - ငွေစာရင်းသင်တန်း၊ - အဖွဲ့အစည်းဆိုင်ရာသ ဘောတရားရေးရာသင်တန်း၊
၉။သက်ဆိုင်ရာအဖွဲ့အစည်းများ နှင့်ချိတ်ဆက်ဖြေရှင်းရေး			
၁၀။ကျန်းမာရေးဝန်ဆောင်မှုတိုးတက် ရေး			

(ဃ) အကောင်အထည်ဖော်မည့် အချိန်ကာလ

အောက်ပါဇယားတွင် လုပ်ငန်းစတင်ရန်၊ ပြီးဆုံးရန် ခန့်မှန်းဖော်ပြထားသည့်ဦးစားပေးစီမံချက်များ၏ အချိန်ဇယားကို ဖော်ပြထားပါသည်။ ဤအစီအစဉ်ကို နှစ်အလိုက် လိုအပ်သလို ဖြည့်စွက်ပြင်ဆင်ပြီး နှစ်ပတ်လည်ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေး စီမံချက်ရေးဆွဲရာတွင်လည်း ထည့်သွင်းပေးမည်။

စီမံချက်	အဆင့်	၂၀၁၇	၂၀၁၈	၂၀၁၉	၂၀၂၀	၂၀၂၁
၁။ရွာတွင်းလျှပ်စစ်မီးရရှိရေး	၁	——	——	——	——	——
၂။ ကျန်းမာရေးဝန်ဆောင်မှုတိုးတက်ရေး	၂	——	——			
၃။ မူးယစ်ဆေးဝါးသုံးစွဲမှုလျော့ချရေး	၃	——	——	——		
၄။ စာကြည့်တိုက်တည်ဆောက်ရေး	၄	——				
၅။ ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးလုပ်ငန်းများ စနစ်တကျဆောင်ရွက်နိုင်ရန်အဖွဲ့အစည်း များထားရှိရေး	၅	——				
၆။မျိုးကောင်းမျိုးသန့်ရရှိရေး	၆	——				
၇။ သီးနှံအထွက်နှုန်းတိုးမြင့်ရေး	၇	——	——	——	——	——
၈။ သက်ဆိုင်ရာအဖွဲ့အစည်းများနှင့်ချိတ် ဆက်ဖြေရှင်းရေး	၈	——	——	——	——	——
၉။ အလုပ်အတွက်ချေးငွေရရှိရေး	၉	——	——			
၁၀။ အလုပ်အကိုင်အခွင့်အလမ်းရရှိရေး	၁၀	——	——	——	——	——
၁၁။လူငယ်များအားအားကစားဘက်တွင်ပိုမိုစိတ်ဝင် စားလာစေရန်ဆောင်ရွက်ရေး	၁၁	——	——	——	——	——

၉။ ဘတ်ဂျတ်နှင့်ငွေကြေးဆိုင်ရာအစီအစဉ်

အောက်ပါဇယားတွင် ဖော်ပြထားသောစီမံချက်အလိုက် ဘတ်ဂျက်ပမာဏများသည် ရည်ညွှန်း နမူနာ(indicative)အဖြစ် ကိုးကားရန်သာ ဖြစ်ပါသည်။ အမှန်တကယ် လိုအပ်သော ဘတ်ဂျက် ပမာဏတွက်ချက်နိုင်ရန် အသေးစိတ်ဆက်လက်၍ ဆောင်ရွက်ရမည်ဖြစ်ပါသည်။ ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေး ကော်မီတီသည် တချို့စီမံချက်များကို ရေးဆွဲရာတွင် မြို့နယ်အဆင့် ဌာနဆိုင်ရာအဖွဲ့များအစည်းများနှင့် ဝန်ဆောင်မှုပေးသည့်လုပ်ငန်းရှင်များထံမှ ဘတ်ဂျတ် အပါအဝင် စီမံချက်ပြုစုရေးဆွဲရေး အကူအညီများ ရရှိရန်လည်း လိုအပ်ပါသည်။ ဖော်ပြထားသော ရည်ညွှန်းဘတ်ဂျက်ပမာဏတွင် ကျေးရွာလူထု၏ ငွေသား

မဟုတ်သော ထည့်ဝင်မှုများကို ထည့်သွင်းဖော်ပြထားခြင်း မရှိပါ။ (ငွေသားမဟုတ်သောထည့်ဝင်မှု၊ ဥပမာ လုပ်အား၊သဲ၊ကျောက်၊ ပစ္စည်းကိရိယာ၊အချိန် စသည်)

စီမံချက်ဘတ်ဂျက်

စဉ်	စီမံချက်	ရန်ပုံငွေ (သိန်း)	ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုအရအသုံးစရိတ်ခွဲခြားခြင်း(ကျပ်)			
			သာမန်အသုံးစရိတ်	ငွေလုံးငွေရင်းအသုံးစရိတ်		လူသားချင်းစာနာမှုဆိုင်ရာထောက်ပံ့မှု
				ငွေလုံးငွေရင်းအသုံးစရိတ်	စွမ်းဆောင်ရည်မြှင့်တင်ရေး	
၁	ရွာတွင်းလျှပ်စစ်မီးရရှိရေး			√		
၂	စာကြည့်တိုက်တည်ဆောက်ရေး			√		
၃	အလုပ်အတွက်ချေးငွေရရှိရေး			√		
၄	မူးယစ်ဆေးဝါးသုံးစွဲမှုလျော့ချရေး					√
၅	ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးလုပ်ငန်းများစနစ်တကျဆောင်ရွက်နိုင်ရေးအဖွဲ့အစည်းများထားရှိရန်				√	
၆	မျိုးကောင်းမျိုးသန့်ရရှိရန်			√		
၇	သီးနှံအထွက်နှုန်းတိုးတက်ရေး				√	
၈	သက်ဆိုင်ရာအဖွဲ့အစည်းများနှင့်ချိတ်ဆက်ဖြေရှင်းရေး				√	
၉	ကျန်းမာရေးဝန်ဆောင်မှုတိုးတက်ရေး					√
၁၀	အလုပ်အကိုင်အခွင့်အလမ်းရရှိရန်					√
၁၁	လူငယ်များအားအားကစားဘက်တွင်ပိုမိုစိတ်ဝင်စားလာစေရန်ဆောင်ရွက်ရေး				√	

၁၀။ ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးလုပ်ငန်းများအကောင်အထည်ဖော်မည့် နည်းလမ်းနှင့် အစီအစဉ်များ

ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးအစီအစဉ်ကိုကျေးရွာလူထုကဦးဆောင်အကောင်ထည်ဖော်မည်ဖြစ်သဖြင့်လုပ်ငန်းအောင်မြင်ရေးနှင့် ရည်မှန်းချက်များသို့ ရောက်ရှိရေးမှာကျေးရွာတွင်တာဝန်ရှိပါသည်။

(၁၀-၁) ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးကော်မတီ၏ အခန်းကဏ္ဍ

ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးအစီအစဉ်တွင် ပါဝင်သောစီမံကိန်းလုပ်ငန်းများကိုအထိရောက် ဆုံးအကောင်အထည်ဖော်ရန်တာဝန်မှာ ကျွန်ုပ်တို့ကျေးရွာလူထု၏တာဝန် ဖြစ်ပါသည်။ ကျွန်ုပ်တို့ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေး ကော်မတီသည် ပေါင်းစပ်ညှိနှိုင်းရေးနှင့် စီမံခန့်ခွဲရေးတာဝန်ကိုအဓိကယူပါမည်။ အဖွဲ့အစည်းအသီးသီး၊ ကော်မတီအသီးသီးအား တာဝန်များခွဲဝေအပ်နှင်း၍ သက်ဆိုင်ရာစီမံကိန်းများဆောင်ရွက်နိုင်ရန် ဦးဆောင်ပါမည်။ ဥပမာ-မိဘဆရာအသင်းသည်ကျေးရွာမူလတန်းကျောင်း၏ ပညာရေးအရည်အသွေး ကောင်းမွန်တိုးတက်ရန် တာဝန်ယူဆောင်ရွက်စေ၍ လယ်သမားအဖွဲ့က ကျေးရွာလယ်ယာကုန်ထုတ် လမ်းအဆင့်မြှင့်ခြင်းလုပ်ငန်းကို တာဝန်ယူဆောင်ရွက်စေခြင်းဖြစ်ပါသည်။

(၁၀-၂) ဖွံ့ဖြိုးရေးမိတ်ဖက်အဖွဲ့အစည်း

ကျွန်ုပ်တို့ ကျေးရွာကော်မတီအဖွဲ့များကဖွံ့ဖြိုးရေးစီမံကိန်းများအကောင် အထည်ဖော်ရာတွင် ဦးဆောင်စီမံခန့်ခွဲမှုတာဝန်ယူဆောင်ရွက်သော်လည်းအခြား သော ဖွံ့ဖြိုးရေးမိတ်ဖက်အဖွဲ့များကိုလည်း ရှာဖွေဆက်သွယ်ပူးပေါင်းရန်လိုပါမည်။ ကျွန်ုပ်တို့ ကိုယ်တိုင်မတတ်နိုင်သောအကူအညီများရယူဆောင် ရွက်ရန်ဖြစ်ပါသည်။ ဥပမာ-မိဘဆရာအသင်းသည် မူလတန်းပညာရေးသင်ကြားမှု အရည်အသွေး တိုးတက်ရေးဆောင်ရွက်ရန် မြို့နယ်ပညာရေးဌာနနှင့် ချိတ်ဆက်ညှိနှိုင်းဆောင်ရွက်ရပါမည်။ လယ်သမားအဖွဲ့အစည်းကလည်း လယ်ယာကုန်ထုတ်လုပ်ငန်းအထောက် အကူပြုလမ်းအဆင့်မြှင့် တင်ရန် ကျေးလက်ဒေသဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေး ဦးစီးဌာန၊ မြို့နယ်ဆောက်လုပ်ရေးဌာနနှင့်ဆက်သွယ်၍ အင်ဂျင်နီယာဒီဇိုင်းပုံစံနှင့် တွက်ချက်မှုဆိုင်ရာ အကူအညီများရယူရပါမည်။

(၁၀-၃) ကန်ထရိုက်နှင့် ဝန်ဆောင်မှုပေးသည့် အဖွဲ့အစည်းများ

စီမံကိန်းလုပ်ငန်းများ၏ အသေးစိပ်လုပ်ငန်းအမျိုးအစားဖော်ပြချက်တွင် တင်ဒါခေါ်ယူ ဆောင်ရွက်ရမည့်ကိစ္စများကိုလည်းတွေ့ရပါမည်။ ဤလုပ်ငန်းအမျိုးအစားများအတွက် အောက်ပါအဖွဲ့ အစည်း/ပုဂ္ဂိုလ်များ၏ ပါဝင်မှုမှာအမှန်ပင် လိုအပ်ပါမည်။

- ဆောက်လုပ်ရေး၊ ကြီးကြပ်ရေးစသည့် လုပ်ငန်းများအတွက် ကန်ထရိုက်များ
- စိုက်ပျိုးရေး၊ မွေးမြူရေးစသည့် သင်တန်းများအတွက် နည်းပညာဆိုင်ရာနှင့် စီမံခန့်ခွဲမှုဆိုင်ရာ ဝန်ဆောင်မှုပေးသည့်အဖွဲ့များ(နိုင်ငံတကာဖွံ့ဖြိုးမှုအဖွဲ့အစည်းများ၊ ဒေသဖွံ့ဖြိုးရေးအဖွဲ့ အစည်း များ၊ ပုဂ္ဂလိကအဖွဲ့အစည်များ၊ လူထုအဖွဲ့အစည်းများ)

ကန်ထရိုက်နှင့်ဝန်ဆောင်မှုပေးသည့် အဖွဲ့အစည်းများကစီမံကိန်းလုပ်ငန်းတွင် ဖေါ်ပြထားသော သတ်သတ်မှတ်မှတ်ကိစ္စများကိုသာ ကြီးကြပ်မှုပေးမည်ဖြစ်ပြီးလုပ်ငန်းတစ်ခုလုံး လွှမ်းခြုံကြီးကြပ်ရန် တာဝန်မှာ ကျွန်ုပ်တို့ ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးကော်မတီကတာဝန်ပေးထားသောအဖွဲ့၏ တာဝန်သာဖြစ်ပါသည်။ အချို့ကိစ္စများတွင်

ကြီးကြပ်ရေးတာဝန်မှာ မြို့နယ်သက်ဆိုင်ရာဦးစီးဌာနက တာဝန်ယူပါမည်။ ဤကိစ္စမျိုးတွင် ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးကော်မတီသည် တာဝန်ပေးထားသောကော်မတီကိုဦးဆောင်၍ မြို့နယ်ဌာနဆိုင်ရာ အဖွဲ့အစည်းများနှင့် နီးနီးကပ်ကပ် ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်ပါမည်။

၁၀.၄ ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးလုပ်ငန်းများလည်ပတ်ရန်နှင့်ပြုပြင်ထိန်းသိမ်းရန်အတွက် အဖွဲ့အစည်းဆိုင်ရာ အစီအစဉ်များနှင့် ငွေကြေးဆိုင်ရာအစီအမံများ

ကျွန်ုပ်တို့ကော်မတီအနေဖြင့် လုပ်ငန်းတစ်ခုချင်းစီအတွက် ရေရှည်တည်တံ့ရေးအစီအစဉ်များ ထားရှိမည်။ ဥပမာအားဖြင့် တံတားဆောက်လုပ်ခြင်းလုပ်ငန်းတွင် အသုံးပြုသူများထံမှ အသုံးပြုခကောက်ခံခြင်း၊ စေတနာအလျောက်ထည့်ဝင်လိုသူများထံမှ အလှူငွေကောက်ခံခြင်းတို့ကို ဆောင်ရွက်မည်။ ထို့အပြင် တံတားပေါ်ဖြတ်သန်းသွားလာသယ်ယူမည့် ပစ္စည်းများ၏ပမာဏကို ကန့်သတ်ခြင်းကဲ့သို့သော စည်းကမ်းများသတ်မှတ်မည်။

ဖွံ့ဖြိုးရေးလုပ်ငန်းများရေရှည်တည်တံ့ရေးအတွက် လုပ်ငန်းအလိုက် သက်ဆိုင်ရာကော်မတီ၊ အဖွဲ့အားတာဝန်အပ်နှင်းဆောင်ရွက်မည် ဖြစ်ပါသည်။ ဥပမာအားဖြင့် တံတားပြုပြင် ထိန်းသိမ်းရေး အတွက် လမ်းကော်မတီ၊ စာသင်ကျောင်းပြုပြင်ထိန်းသိမ်းရေးအတွက် မိဘဆရာအသင်းစသည်ဖြင့် ဆောင်ရွက်ပါမည်။

၁၁။ စီမံကိန်းအားစဉ်ဆက်မပြတ်လေ့လာဆန်းစစ်ခြင်းနှင့် အကဲဖြတ်သုံးသပ်ခြင်း

ကျွန်ုပ်တို့၏ ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးအစီအစဉ် အကောင်အထည်ဖော်ရာတွင် တိုးတက်မှု အခြေအနေ များအား စနစ်တကျကြီးကြပ်စစ်ဆေးအကဲဖြတ်ကြပါမည်။ အစကနဦး၌ ကြီးကြပ်စစ်ဆေး အကဲဖြတ်ခြင်းလုပ်ငန်းကို ရိုးရှင်းလွယ်ကူသောနည်းလမ်းများဖြင့် ဆောင်ရွက်ပါမည်။ သို့မှသာ ရည်ရွယ်သည့်အတိုင်း ကြီးကြပ်စစ်ဆေးအကဲဖြတ်သည့် လုပ်ငန်းကိုပြီးမြောက်အောင် ဆောင်ရွက်နိုင် ပါလိမ့်မည်။

လူထုဗဟိုပြု၍ အားလုံးပူးပေါင်းပါဝင်သောကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးအစီအစဉ် အကောင်အထည် ဖော်သောနည်းလမ်းကိုလက်ကိုင်ကျင့်သုံးသည့်အလျောက် ကျွန်ုပ်တို့သည် ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေး လုပ်ငန်းများ ကိုကြီးကြပ်စစ်ဆေးသုံးသပ်ရာတွင် ကျေးရွာအတွင်းရှိအဖွဲ့အစည်းများ ၊ အိမ်ထောင်စုများ တက်ကြွစွာ အတူပူးပေါင်းဆောင်ရွက်ရန် ဆောင်ရွက်ပါမည်။ ဤသို့ဆောင်ရွက်နိုင်ရန် သင့်တော်သော အဖွဲ့အစည်းစနစ်၊ လုပ်ထုံးလုပ်ငန်းများတည်ဆောက်ပါမည်။

(၁၁-၁) ကြီးကြပ်စစ်ဆေးခြင်း(Monitoring)

အထူးသဖြင့် ကျွန်ုပ်တို့သည် ကျွန်ုပ်တို့ ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးအစီအစဉ်၏ လုပ်ငန်းပိုင်; ဆိုင်ရာတိုးတက်မှု (physical progress) နှင့် ငွေကြေးဆိုင်ရာတိုးတက်မှု(financial progress) တို့ကိုစနစ်တကျ ကြီးကြပ်စစ်ဆေးပါမည်။ ၄င်းစစ်ဆေးခြင်းကို (၃)လပတ် အစီအစဉ်ဖြင့်

ဆောင်ရွက်ပါမည်။ ကြီးကြပ်စစ်ဆေးခြင်းလုပ်ငန်းကိုကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးကော်မတီ၏ စီစဉ်မှုဖြင့် သက်ဆိုင်ရာစီမံကိန်းလုပ်ငန်းအလိုက် တာဝန်ယူဆောင်ရွက်နေသောအဖွဲ့အသီးသီး၊ ကော်မတီအသီးသီး တို့က မိမိတို့ တာဝန်ကျရာကဏ္ဍအလိုက် စစ်ဆေးသုံးသပ်ပါမည်။

အဖွဲ့အသီးသီး၊ကော်မတီအသီးသီးသည် မိမိတို့၏ စီမံကိန်းဆိုင်ရာ ကနဦးသတင်းအချက် အလက်များ(Baseline) ရရှိအောင် ဆောင်ရွက်ကြပါမည်။ ယင်းအခြေခံသတင်းအချက်အလက်များပေါ် မူတည်၍ တိုးတက်မှုကိုတိုင်းတာသည့် အညွှန်းကိန်း (indicator)ကိုတည်ဆောက်ရ ပါမည်။ (၃)လပတ် ကုန်ဆုံးချိန်တိုင်းတွင် ကော်မတီနှင့် အဖွဲ့အသီးသီးသည် ၎င်းတို့၏ ကြီးကြပ်စစ်ဆေးတွေ့ရှိမှု အစီရင်ခံစာ(monitoring report)ကိုရွာလူထုအစည်းအဝေး၌ အစီရင်ခံတင်ပြပါမည်။ ဆက်လက် ညှိနှိုင်းဆောင်ရွက်ရမည့် ကိစ္စများကိုကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးမှုကော်မတီမှ ဦးဆောင်ပါမည်။ (၃)လပတ် ကြီးကြပ် စစ်ဆေးမှုအစီရင်ခံစာသည် အောက်ပါအချက်များအပေါ် ဦးတည်ပါမည်။

(က) လုပ်ငန်းပိုင်းဆိုင်ရာတိုးတက်မှု(Physical progress)

- စီမံကိန်းလုပ်ငန်းများလုပ်ငန်းပိုင်းတိုးတက်မှုနှင့် ပြီးမြောက်မှုအတိုင်းအတာ
- အကောင်အထည်ဖော်ရာတွင် ကြုံတွေ့ရသောအခက်အခဲအဟန့်အတားများနှင့် ပြုပြင်သင့်သော အဆိုပြုချက်များ၊
- ပြုပြင်ပြောင်းလဲဆောင်ရွက်ရန် လိုအပ်သောဖွံ့ဖြိုးရေးဗျူဟာနှင့်စီမံကိန်းများ၊

(ခ) ငွေကြေးဆိုင်ရာတိုးတက်မှု(Financial progress)

- ငွေသားနှင့်ငွေသားမဟုတ်သောအရင်းအနှီးလိုအပ်ချက်များစုစည်းပြီးစီးမှု (မူလလျာထားချက်နှင့် နှိုင်းယှဉ်၍)၊
- (၃)လပတ်ကုန်တွင်ရှိသောငွေသားနှင့် အခြားပစ္စည်းလက်ကျန်၊
- ငွေသားနှင့် ငွေသားမဟုတ်သောအရင်းအမြစ်များစုဆောင်းရာတွင် ကြုံတွေ့နေရသော အခက်အခဲများ၊ပြဿနာများ၊
- ငွေကြေးစုဆောင်းပြင်ဆင်မှုတိုးတက်ရန် အဆိုပြုနည်းလမ်းများ၊

ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးကော်မတီသည် (၃)လပတ်ကြီးကြပ်စစ်ဆေးမှုအစီရင်ခံစာ အနှစ်ချုပ်ကို ပြုစုပြင်ဆင်ပြီး သက်ဆိုင်ရာကျေးရွာအုပ်စုဥက္ကဋ္ဌနှင့် သက်ဆိုင်ရာမြို့နယ်ဦးစီးဌာနများသို့ အစီရင်ခံ ပေးပို့ပါမည်။ အစီရင်ခံစာသည် စာမျက်နှာ ၂ မျက်နှာ ၊ ၃ မျက်နှာခန့်ပါဝင်၍ အောက်ပါအချက်များကို အဓိကထားဖော်ပြပါမည်။

၎င်းအစီရင်ခံစာတွင်အခက်အခဲနှင့်ရင်ဆိုင်ကျော်လွှားမှု၊ယင်းအခြေခံသတင်းအချက်အလက်များပေါ်မူတ

ည်၍ တိုးတက်မှုကိုတိုင်းတာသည့် အညွှန်းကိန်း (indicator)ကိုတည်ဆောက်ရ ပါမည်။ကျေးရွာသူ/သားများ ပြုပြင်ပြောင်းလဲဆောင်ရွက်မည့်အစီအစဉ်များ၊ လိုအပ်သောအကူအညီ အထောက် အပံ့များ စသည်တို့ ပါဝင်ပါမည်။

(၁၁-၂) နှစ်ပတ်လည်ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးအစီအစဉ်အကဲဖြတ်ပွဲ

စီမံကိန်းကာလနှစ်တစ်နှစ်ကုန်ဆုံးချိန်တွင် စီမံကိန်း၏ တိုးတက်မှုအခြေအနေကို ဘက်စုံရှုထောင့်မှ ပြန်လည်သုံးသပ် အကဲဖြတ်ကြပါမည်။ ဤနှစ်ပတ်လည် သုံးသပ်တွေ့ဆုံပွဲ၏ ရည်ရွယ်ချက်မှာ ကျွန်ုပ်တို့ ဆောင်ရွက်သောကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးလုပ်ငန်းများ၏ တိုးတက်မှုအခြေအနေများကို အောက်ပါ အဖွဲ့အစည်း/ ပုဂ္ဂိုလ်များအား ကျွန်ုပ်တို့ကျေးရွာက ဖိတ်ကြားအသိပေးတင်ပြနိုင်သော အခွင့်အလမ်းဖန်တီးနိုင်ရန် ဖြစ်ပါသည်။ ဖိတ်ကြားမည့်အဖွဲ့အစည်းများမှာ-

- ကျေးရွာအုပ်စုအုပ်ချုပ်ရေးအဖွဲ့၊ မြို့နယ်အုပ်ချုပ်ရေးနှင့်အခြားသက်ဆိုင်ရာ အဖွဲ့အစည်းများ (ငွေကြေးထည့်ဝင်သူများ၊ပုဂ္ဂလိကလုပ်ငန်းရှင်များ)၊ သတင်းမီဒီယာများ၊ ဖွံ့ဖြိုးရေးအဖွဲ့အစည်းများ စသည်တို့ဖြစ်ပါသည်။

နှစ်ပတ်လည်သုံးသပ်ပွဲမှ ကျွန်ုပ်တို့၏ဖွံ့ဖြိုးရေးမိတ်ဘက်အဖွဲ့အစည်းများနှင့်အခြားပါဝင်သက်ဆိုင်သူများထံမှအကြံပြုချက်၊သုံးသပ်ချက်များရယူနိုင်သောအခွင့်အလမ်းကိုလည်းရရှိပါမည်။ ဤအကြံပြုချက်များဖြင့် ကျွန်ုပ်တို့၏ ဖွံ့ဖြိုးရေးအစီအစဉ်ကိုပြန်လည်ပြုပြင် ဆောင်ရွက်နိုင်မည် ဖြစ်ပါသည်။

နောက်ဆက်တွဲ ၁

ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးအထောက်အကူပြုဇယားများ

(၁) ကျေးရွာလူမှုစီးပွားရေး အခြေအနေ

(၁.၁) လူဦးရေနှင့်လူဦးရေဆိုင်ရာအချက်အလက်များ

ဇယား (၁) လူဦးရေနှင့် လူဦးရေဆိုင်ရာ အချက်အလက်များ

အသက်အုပ်စု		ကျား	မ	စုစုပေါင်း	စုစုပေါင်း၏%
၁ နှစ်အောက်	နို့စို့အရွယ်	၂၆	၁၅	၄၁	၂
၁ နှစ်မှ ၅နှစ်အောက်	၅နှစ်အောက်ကလေးငယ်	၆၇	၅၇	၁၂၄	၄၈
၅ နှစ်မှ ၉နှစ်အထိ	မူလတန်းကျောင်းသားအရွယ်	၅၁	၈၆	၁၃၇	၈
၉ နှစ်အထက်မှ ၁၄နှစ် အထိ	အလယ်တန်းကျောင်းသား အရွယ်	၈၄	၉၇	၁၈၁	၁၁
၁၄ နှစ်အထက်မှ ၆၀နှစ် အထိ	အလုပ်လုပ်နိုင်သည့်အရွယ်	၅၁၄	၅၄၉	၁၀၆၃	၆၄
၆၀ နှစ်နှင့် အထက်	သက်ကြီးရွယ်ကြီး	၄၁	၆၆	၁၀၇	၆
စုစုပေါင်း လူဦးရေ		**၇၈၃**	**၈၇၀**	**၁၆၅၃**	**၁၀၀**
စုစုပေါင်း အိမ်ထောင်စု - ၂၆၄		**တစ်အိမ်ထောင်ရှိ ပျမ်းမျှဦးရေ - ၆ %**			

ရင်းမြစ်… (၁) **အိမ်ထောင်စုစာရင်း ကောက်ယူမှု၊** (၂) **ကျေးရွာအုပ်စု အုပ်ချုပ်ရေးမှူးရုံး။**

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။ ကျေးရွာတွင် လူဦးရေနှင့် လူဦးရေဆိုင်ရာ အချက်အလက်များမှာ ၁နှစ်မှ ၅နှစ်အောက် ကလေးငယ်မှာ ၄၁ယောက်ရှိသည်။ ကလေးငယ်များကို မွေးကင်းစအရွယ်မှ မူကြိုကျောင်း နေအရွယ်ထိ လစဉ်ကျန်းမာရေးဆေးဌာနမှ ဆေးများကို တိုက်ကျွေး ခြင်း၊ ကာကွယ်ဆေးထိုးခြင်းများ အခမဲ့ ပြုလုပ်ပေးသည်။ ၅နှစ်မှ ၉နှစ်အ ထိမူလတန်းကျောင်း နေ အရွယ်ကလေးများမှာ အခမဲ့ ပညာသင်ကြားနိုင်သည်။ ကျေးရွာတွင် မူလတန်းအဆင့်ပညာသင်ကြားရေးရှိသည်။ အလယ်တန်းနှင့် အထက်တန်းကျောင်း မရှိ၍ ကျောင်းသားများမှာ ပညာသင်ကြားနိုင်မှုအခြေအနေခဲရင်းသည်။ ထို့ကြောင့် ရွာသား အများစုမှာ မူလတန်းဖြင့််ဲ ကျောင်းပညာကို အဆုံးထိ တက်ရောက်သူများသည်။ ကျေးရွာတွင် အလုပ်လုပ်နိုင်သည့် အရွယ် အရေအတွက်မှာ ၁၀၆၃ ဦးရှိ၍ အများဆုံးဖြစ်သည်။ သက်ကြီး ရွယ်အိုမှာ ၁၀၇ဦးရှိသည်။ ဘိုးဘွားရိပ်သာဆောက်လုပ်ပေးရန်နှင့် သက်ကြီးများကို ဆေးဖိုးများ ထောက်ပံ့ပေးရန် လိုအပ်သည်။

(၁.၂) အလုပ်လုပ်နိုင်သူ အင်အား

(၁.၂.၁) လုပ်သားအင်အားနှင့် ဝင်ငွေရလုပ်ငန်း အမျိုးအစား

ဇယား (၂) လုပ်သားအင်အားနှင့် ဝင်ငွေရလုပ်ငန်း အမျိုးအစား

စဉ်	လုပ်ငန်းများ	အဓိက အလုပ်အကိုင်			တွဲဖက် လုပ်ကိုင် သူဦးရေ	မှတ်ချက်
		အိမ်ထောင်စု	%	မိသားစုဝင်လုပ်အား		
၁	**စိုက်ပျိုးရေး (သီးနှံ ထုတ်လုပ်ရေး)**					
	ကိုယ်ပိုင် လုပ်ငန်း	၉၇		၁၁၄	-	-
	အလုပ်သမား၊ ကျပန်း၊ ရာသီအလိုက် အလုပ်သမား	၁၄		၅	-	
၂	**တိရစ္ဆာန် မွေးမြူရေး**					
	ကိုယ်ပိုင် လုပ်ငန်း	-				
	အလုပ်သမား၊ ကျပန်း၊ ရာသီအလိုက် အလုပ်သမား	-				
၃	**ငါးဖမ်း လုပ်ငန်း**					
	ကိုယ်ပိုင် လုပ်ငန်း	-			-	
	အလုပ်သမား၊ ကျပန်း၊ ရာသီအလိုက် အလုပ်သမား	-			-	
၄	**သတ္တုတူးဖော်ရေး၊ ကျောက်ထုတ်လုပ်ရေး နှင့် သဘာဝရင်းမြစ်များ ထုတ်လုပ်ခြင်း**					
	ကိုယ်ပိုင် လုပ်ငန်း	-			၁	
	အလုပ်သမား၊ ကျပန်း၊ ရာသီအလိုက် အလုပ်သမား	-			-	
၅	**ထုတ်ကုန်လုပ်ငန်း**					
	ကိုယ်ပိုင် လုပ်ငန်း	-	-	-	၁	-
	အလုပ်သမား၊ ကျပန်း၊ ရာသီအလိုက် အလုပ်သမား	-		-	-	
၆	**လျှပ်စစ်၊ ဓာတ်ငွေ့ နှင့် ရေပေးဝေရေး**					
	ကိုယ်ပိုင် လုပ်ငန်း	-		-	-	
	အလုပ်သမား၊ ကျပန်း၊ ရာသီအလိုက် အလုပ်သမား	-		-	-	
၇	**ဆောက်လုပ်ရေး၊ လက်သမား၊ ပန်းရံ လုပ်ငန်း**					
	ကိုယ်ပိုင် လုပ်ငန်း	-	-	-	-	-
	အလုပ်သမား၊ ကျပန်း၊	၁			-	

စဉ်	လုပ်ငန်းများ	အဓိက အလုပ်အကိုင်			တွဲဖက် လုပ်ကိုင် သူဦးရေ	မှတ်ချက်
		အိမ်ထောင်စု	%	မိသားစုဝင်လုပ်အား		
	ရာသီအလိုက် အလုပ်သမား					
၈	**ယာဉ်၊ စက်ကိရိယာ၊ အိမ်သုံး ပစ္စည်းများ ပြင်ဆင်ရေး**					
	ကိုယ်ပိုင် လုပ်ငန်း	၃			-	
	အလုပ်သမား၊ ကျပန်း၊ ရာသီအလိုက် အလုပ်သမား	-			-	
၉	**ကျွမ်းကျင်ပညာရှင်များ (ဆံပင်၊ အလှပြင်၊ အပ်ချုပ်၊ အင်ဂျင်နီယာ၊ သင်တန်းပေးသူ စသည်)**					
	ကိုယ်ပိုင် လုပ်ငန်း	၄	-	-	၂	-
	အလုပ်သမား၊ ကျပန်း၊ ရာသီအလိုက် အလုပ်သမား	-			-	
၁၀	**လက်လီ-လက်ကား ရောင်းဝယ်ရေး**					
	ကိုယ်ပိုင် လုပ်ငန်း	၅၄	-	-	-	-
	အလုပ်သမား၊ ကျပန်း၊ ရာသီအလိုက် အလုပ်သမား	၅			၅	
၁၁	**ဟိုတယ် နှင့် စားသောက်ဆိုင် လုပ်ငန်း**					
	ကိုယ်ပိုင် လုပ်ငန်း	-			-	
	အလုပ်သမား၊ ကျပန်း၊ ရာသီအလိုက် အလုပ်သမား	-			-	
၁၂	**ပို့ဆောင်ရေး၊ သိုလှောင်ရေး နှင့် ဆက်သွယ်ရေး**					
	ကိုယ်ပိုင် လုပ်ငန်း	-	-	-	-	
	အလုပ်သမား၊ ကျပန်း၊ ရာသီအလိုက် အလုပ်သမား	၅	-	-	-	
၁၃	**ငွေချေး ဝန်ဆောင်မှု လုပ်ငန်း (ဘဏ် နှင့် ငွေချေးခြင်း အပါအဝင် ငွေကြေးဝန်ဆောင်မှု လုပ်ငန်း)**					
	ကိုယ်ပိုင် လုပ်ငန်း	-			-	
	အလုပ်သမား၊ ကျပန်း၊ ရာသီအလိုက် အလုပ်သမား	-			-	
၁၄	**အိမ်ခြံမြေ ရောင်းဝယ် ငှားရမ်းခြင်းနှင့် ဆက်စပ်သော လုပ်ငန်းများ**					
	ကိုယ်ပိုင် လုပ်ငန်း	-			-	
	အလုပ်သမား၊ ကျပန်း၊ ရာသီအလိုက် အလုပ်သမား	-			-	

စဉ်	လုပ်ငန်းများ	အဓိက အလုပ်အကိုင်			တွဲဖက် လုပ်ကိုင် သူဦးရေ	မှတ်ချက်
		အိမ်ထောင်စု	%	မိသားစုဝင်လုပ်အား		
၁၅	**ပြည်သူ့ဝန်ဆောင်မှုလုပ်ငန်းများ (အုပ်ချုပ်ရေး၊ ကာကွယ်ရေးနှင့် ဘေးကင်းလုံခြုံရေး)**					
	ကိုယ်ပိုင် လုပ်ငန်း	-			-	
	အလုပ်သမား၊ ကျပန်း၊ ရာသီအလိုက် အလုပ်သမား	၁၁	-		၇	-
၁၆	**ပညာရေး**					
	ကိုယ်ပိုင် လုပ်ငန်း	၁			-	
	အလုပ်သမား၊ ကျပန်း၊ ရာသီအလိုက် အလုပ်သမား	၅	-	-	၁၁	
၁၇	**ကျန်းမာရေး**					
	ကိုယ်ပိုင် လုပ်ငန်း	-			-	
	အလုပ်သမား၊ ကျပန်း၊ ရာသီအလိုက် အလုပ်သမား	-			-	
၁၈	**လူမှုရေး လုပ်ငန်းများ**					
	ကိုယ်ပိုင် လုပ်ငန်း	-			-	
	အလုပ်သမား၊ ကျပန်း၊ ရာသီအလိုက် အလုပ်သမား	-			-	
၁၉	**အိမ်များတွင် အငှားလိုက်လုပ်သူများနှင့် အမျိုးအမည် မဖော်ပြနိုင်သော လုပ်ငန်းများ**					
	ကိုယ်ပိုင် လုပ်ငန်း					
	အလုပ်သမား၊ ကျပန်း၊ ရာသီအလိုက် အလုပ်သမား	၆၆	-		-	
၂၀	**ပြင်ပအဖွဲ့အစည်းများနှင့် ကုမ္ပဏီများတွင် လုပ်ကိုင်သူများ (ဥပမာ - UN, INGOs, Companies, etc.,)**					
	ကိုယ်ပိုင် လုပ်ငန်း	-			-	
	အလုပ်သမား၊ ကျပန်း၊ ရာသီအလိုက် အလုပ်သမား	-			-	
	စုစုပေါင်း	၂၆၄	-	-	-	

ရင်းမြစ်… (၁) **အိမ်ထောင်စုစာရင်း ကောက်ယူမှု၊** (၂) **ကျေးရွာအုပ်စု အုပ်ချုပ်ရေးမှူးရုံး။**

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။ ကျေးရွာတွင် အိမ်ထောင်ဦးစီးများနှင့် အလုပ်လုပ်နိုင်သော အရွယ်များမှာ မော်ထဲသွားလိုက်၊ ပြန်လိုက်လုပ်သူများ ကျပန်းများလုပ်ကိုင်သူနှင့် နယ်ပယ်အသီးသီး အရပ်ဒေသ အသီးသီးသို့ သွားပြီး ပုံစံအမျိုးမျိုးနှင့် ကြုံရာ ကျပန်းဝမ်းစာဖူလုံရန်အတွက် ရှာဖွေစားသောက် ကြရသည်။ **အလုပ်အမျိုး**

မျိုးလုပ်ကိုင်ကြ၍ အမျိုးအစား ခွဲခြားမရပါ။

(၁.၂.၂) လုပ်ငန်းနှင့် ကျား၊ မအလိုက် အနည်းဆုံးနှင့် အများဆုံး လုပ်အားခနှုန်းထား

ဇယား (၃) လုပ်ငန်းနှင့် ကျား၊ မအလိုက် အနည်းဆုံးနှင့် အများဆုံး လုပ်အားခနှုန်းထား

#	အလုပ်အကိုင်	ရေတွက်ပုံ	အများဆုံး (ကျပ်)		အနည်းဆုံး (ကျပ်)		မှတ်ချက်
			ကျား	မ	ကျား	မ	
၁	လယ်ယာလုပ်ငန်း	နေ့စား	၈၀၀၀	၇၅၀၀	၄၀၀၀	၄၀၀၀	
၂	တိရစ္ဆာန်မွေးမြူရေး	နေ့စား	-	-	-	-	
၃	ငါးလုပ်ငန်း - ရေချို/ရေငန် ငါးဖမ်းခြင်း၊ ငါးပိ၊ ငါးခြောက်လုပ်ငန်း	နေ့စား	-	-	-	-	
၄	သတ္တုတူးဖော်ရေး၊ ကျောက်ထုတ်လုပ်ရေး နှင့် သဘာဝရင်းမြစ်များ ထုတ်လုပ်ခြင်း	နေ့စား	-	-	-	-	
၅	ထုတ်ကုန်လုပ်ငန်း	နေ့စား	-	-	-	-	
၆	ဆောက်လုပ်ရေး၊ လက်သမား၊ ပန်းရံလုပ်ငန်း	နေ့စား	၇၀၀၀	၅၅၀၀	၄၀၀၀	၃၅၀၀	
၇	ယာဉ်၊ စက်ကိရိယာ၊ အိမ်သုံး ပစ္စည်းများ ပြင်ဆင်ရေး	နေ့စား	-	-	-	-	
၈	လက်လီ-လက်ကား ရောင်းဝယ်ရေး	နေ့စား	၅၀၀၀	၅၀၀၀	၂၅၀၀	၂၅၀၀	
၉	ကျွမ်းကျင်ပညာရှင်များ (ဆံပင်၊ အလှပြင်၊ အပ်ချုပ်၊ အင်ဂျင်နီယာ၊ သင်တန်းပေးသူ စသည်)	နေ့စား	-	-	-	-	
၁၀	ဟိုတယ်နှင့် စားသောက်ဆိုင်လုပ်ငန်း	နေ့စား	-	-	-	-	

ရင်းမြစ် … ဦးတည်အုပ်စု ဆွေးနွေးခြင်း - ရပ်မိရပ်ဖ အုပ်စု၊ အမျိုးသမီး အုပ်စု၊ လယ်သမား အုပ်စု။

မှတ်ချက်

(၁) **လခစား အလုပ်သမားများ၏ တစ်ရက်ဝင်ငွေ** = (**လစာ** ÷ ၂၂.၇၅)

(၂) **နာရီတွက်ဖြင့် ရသော အလုပ်သမားများ၏ တစ်ရက်ဝင်ငွေ** = (**တစ်နာရီဝင်ငွေ** × ၈)

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။ ကျေးရွာတွင် လခစားအလုပ်သမားများ၏ တစ်ရက်ဝင်ငွေသည် မြို့ကြီးများကို

အတည်တကျမရှိ၍ လစာကို ခန့်မှန်းမရပါ။ ပုံမှန်မရှိပါ။ မိုးစပါးစိုက်ချိန် ရိတ်သိမ်းချိန်များတွင် လယ်ယာလုပ်ငန်းများတွင် လုပ်ကိုင်ဖို့ငှားကြရသည်။ အချိန်ကာလရာသီဥတုပေါ် မူတည်ပြီး ငှားကြရသည်။ ပုံမှန်မရှိပါ။ ကျေးရွာတွင် နေ့စားလုပ်ကိုင်ရသော လုပ်ငန်းအမျိုးအစား ၂ မျိုးရှိသည်ကို တွေ့ရသည်။ လယ်ယာ လုပ်ငန်းတွင် အမျိုးသားအများဆုံးလုပ်ခမှာ ၈၀၀၀ကျပ်နှင့် အနည်းဆုံးလုပ်ခမှာ ၄၀၀၀ကျပ် ဖြစ်သည်။ အမျိုးသမီး အများဆုံးလုပ်ခမှာ ၃၀၀၀ကျပ်ဖြစ်ပြ်ိးလုပ်ကိုင်ရသော လုပ်ငန်းအမျိုးအစား ၂ မျိုးရှိသည်ကို တွေ့ရသည်။ လယ်ယာလုပ်ငန်းတွင် အမျိုးသားအများဆုံးလုပ်ခမှာ ၅၀၀၀ကျပ်နှင့် အနည်းဆုံးလုပ်ခမှာ ၃၀၀၀ကျပ် ဖြစ်သည်။ အမျိုးသမီးအများဆုံးလုပ်ခမှာ ၃၀၀၀ကျပ်ဖြစ်ပြီး အနည်းဆုံးလုပ်ခမှာ ၂၅၀၀ကျပ် ဖြစ်ပါသည်။ ဆောက်လုပ်ရေးပန်းရံ၊ လက်သမားလုပ်ငန်းတွင် အမျိုးသားအများလုပ်ခမှာ ၅၀၀၀ကျပ်နှင့် အနည်းဆုံး ၃၀၀၀ကျပ်ဖြစ်ပြီး အမျိုးသမီးအများဆုံးလုပ်ခမှာ ၃၀၀၀ကျပ်နှင့် အနည်းဆုံး ၂၅၀၀ကျပ်ဖြစ်ကြောင်း လေ့လာတွေ့ရှိရပါသည်။

(၁.၃) သဘာဝ ရင်းမြစ်များ

(၁.၃.၁) စိုက်ပျိုးနိုင်သော မြေဧရိယာ

ဇယား (၄) ကျေးရွာ၏စိုက်ပျိုးမြေပိုင်ဆိုင်မှု

မြေအမျိုးအစား	ဧရိယာ (ဧက)	မြေဆီလွှာ အရည်အသွေး ကောင်း/သင့်/ညံ့	ဆည်ရေရရှိမှု (ရ/မရ/အနည်း အကျဉ်း)	ရေရင်းမြစ် (ရေရရှိသည့်နေရာ/ ရေပေးနိုင်သည့်ဧက)
လယ်မြေ	၁၄၅	သင့်		မိုးရေ
ယာမြေ /တောင်ယာ	၁၀	သင့်	တပိုင်တနိုင်	
ဥယျာဉ်ခြံမြေ	-	-		
အိမ်ခြံဝင်း စိုက်ခင်း	-			
နှစ်ရှည်သီးနှံစိုက်ခင်း	-	-		
ရွှေ့ပြောင်းတောင်ယာ မြေ	-	-	-	
ကိုင်း/ကျွန်းမြေ	-			
စားကျက်မြေ	-			
ပလပ်မြေ	-			
အခြား	-			
စုစုပေါင်း	၁၅၅			

ရင်းမြစ် ...(၁) အိမ်ထောင်စုစာရင်း ကောက်ယူမှု၊ (၂) ဦးတည်အုပ်စု ဆွေးနွေးခြင်း - လယ်သမားအုပ်စု။

မှတ်ချက်။ ။ရေရှိသည့် နေရာအမျိုးအစား- ၊ မိုးရေ၊ မြေအောက်ရေ

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ လယ်မြေပိုင်ဆိုင်သူများသည်ကျေးရွာ၏သုံးပုံတပုံရှိသော်လည်းထပ်မံ၍ချဲ့ထွင်လုပ်ကိုင်

ရန်မြေလွတ်မြေရိုင်းမရှိပေ။

(၁.၃.၂) ဓာတ်သတ္တုနှင့်အခြားသဘာဝ ရင်းမြစ်များ

ဇယား (၅) ဓာတ်သတ္တုနှင့် အခြားသဘာဝ ရင်းမြစ်များ

အမျိုးအစား	ရရှိနိုင်မှု (များ/သင့်/နည်း/မရှိ)	လက်လှမ်းမီနိုင်မှု (လွယ်/ခက်/ လက်လှမ်းမမီ)
ကာဗွန် (ဓာတ်ငွေ့/ရေနံ)	မရှိ	
အခြား ရင်းမြစ်များ	မရှိ	
အခြားသဘာဝရင်းမြစ်		
သဘာဝတိရစ္ဆာန်မျိုးစိတ်များ	နည်း	လက်လှမ်းမမီ
သဘာဝအပင်မျိုးစိတ်များ (နွားစာ၊ ဆေးဘက်ဝင်အပင်များ)	နည်း	လက်လှမ်းမမီ

ရင်းမြစ် … ဦးတည်အုပ်စု ဆွေးနွေးခြင်း - ရပ်မိရပ်ဖ အုပ်စု။

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။ ကျေးရွာအနီးပတ်ဝန်းကျင်၌သဘာဝဆေးဘက်ဝင်အပင်များမတွေ့ရပါ။

(၁.၄) ဥစ္စာဓနအဆင့်အခြေအနေ

ဇယား (၆) ဥစ္စာဓနအဆင့် အခြေအနေ

အကြောင်း အရာ	သတ်မှတ်စံနှုန်း			
	အဆင်ပြေသော အိမ်ထောင်စု	အလယ်အလတ်ရှိ သောအိမ်ထောင်စု	ဆင်းရဲသော အိမ်ထောင်စု	အလွန်ဆင်းရဲ သော အိမ်ထောင်စု
မြေယာပိုင်ဆိုင်မှု	၁၃ ဧက	၆ ဧက	မပိုင်	မပိုင်
အိမ်အခြေအနေ	အုတ်တိုက်	ပျဉ်ထောင်ပျဉ်ခင်း	ဝါး၊ထရံ၊ ရုံးမိုး	ဝါး၊ထရံ၊ ရုံးမိုး
လုပ်ငန်းသုံးကိရိယာ ပိုင်ဆိုင်မှု	ထွန်စက်နှင့် နွား	ထွန်စက်နှင့်နွား	နွား	နွား
ကုန်ထုတ်လုပ်မှုနှင့် မဆိုင်သော ပိုင်ဆိုင်မှု	ကား၊ ဆိုင်ကယ်၊ တီဗွီ	ဆိုင်ကယ်၊ရေခဲသေတ္တာ၊ တီဗွီ	ဆိုင်ကယ်၊ ဝက်၊ကြက်	စက်ဘီး၊ ဝက်၊ ကြက်။
အဓိကစီးပွားရေး လုပ်ငန်း	လယ်ယာစိုက်ပျိုးရေး	လယ်ယာစိုက်ပျိုးရေး	နေ့စား	နေ့စား၊ ကျဘမ်း
အိမ်ထောင်စု - ၂၆၄	၆ (၂%)	၁၃(၅%)	၄၅ (၁၇%)	၂၀၀(၇၆%)

ရင်းမြစ် … (၁) **ကျေးရွာလုံးကျွတ် အစည်းအဝေးပြုလုပ်ခြင်း။**

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။ ကျေးရွာအတွင်းရှိအိမ်ထောင်စုအများစုမှာမြေပိုင်ဆိုင်မှုမရှိသောလက်လုပ်

လက်စားလူတန်းစားများဖြစ်ကြသည်။

(၁.၅) ထိခိုက်လွယ်မှု

(၁.၅.၁) ဝမ်းစာဖူလုံမှု

ဇယား (၇) **ချေးငှားခြင်းမရှိဘဲ တစ်နေ့လျှင် အနည်းဆုံး နှစ်နပ်စားနိုင်သည့် အိမ်ထောင်စုများ** (**ဥစ္စာဓနအဆင့် "၃" နှင့် "၄" အိမ်ထောင်စုပေါင်း၏ ၃၀ ရာခိုင်နှုန်းစီ**)

အချိန်ကာလ	အိမ်ထောင်စု အရေအတွက်	အိမ်ထောင်စု %	ဖြေရှင်းသည့်နည်းဗျူဟာ
၃ လအောက်	မရှိ		ရာသီအလိုက်နေ့စားလုပ်ခြင်း
၃ လနှင့် ၅ လ အထိ	မရှိ	မရှိ	ရာသီအလိုက်နေ့စားလုပ်ခြင်း
၆လ မှ ၁၂ လ အထိ	မရှိ		ရာသီအလိုက်နေ့စားလုပ်ခြင်း

ရင်းမြစ် .. ဥစ္စာဓနအဆင့် "၃" နှင့် "၄" အိမ်ထောင်စုပေါင်း၏ ၃၀ ရာခိုင်နှုန်းအားစစ်တမ်းကောက်ယူခြင်း။

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။ ကျေးရွာသူရွာသားများအနေဖြင့်ရာသီအလိုက်နေ့စားအငှားလိုက်ခြင်း၊အလုပ်မရွေးပဲရရာအလုပ်လုပ်ခြင်းကြောင့် ဝမ်းစာဖူလုံမှုရှိသော်လည်း ပညာရေးနှင့်ကျန်းမာရေးတို့တွင်ဂရုစိုက် မှုအားနည်းသည်။

(၁.၅.၂) ကူညီစောင့်ရှောက်မှုအထူးလိုအပ်သော အုပ်စုများ၏ထိခိုက်လွယ်မှုအခြေအနေ

ဇယား (၈) **ကူညီစောင့်ရှောက်မှုအထူးလိုအပ်သော အုပ်စုများ၏ထိခိုက်လွယ်မှုအခြေအနေ**

အကြောင်းအရာ	ကျား	မ	ပေါင်း
မိသားစုစောင့်ရှောက်မှုမရှိသောသက်ကြီးရွယ်အို ၆၀ နှစ်နှင့်အထက်	-	-	-
မိသားစု/ရပ်ရွာ၏စောင့်ရှောက်မှုမရှိသော မသန်စွမ်းသည့် ပုဂ္ဂိုလ်	-	-	-
	အိမ်ထောင်စု အရေအတွက်		
ဆင်းရဲ၍မိသားစုဦးရေများသည့်အမျိုးသမီးဦးဆောင် အိမ်ထောင်စု	၅		
ဆင်းရဲ၍မိသားစုဦးရေများသည့် မုဆိုးဖို/ တစ်ခုလပ်အိမ်ထောင်စု	၃/၄		
အခြားဒေသသို့ကြာမြင့်စွာသွားရောက် နေထိုင်လုပ်ကိုင်နေသည့် ဆင်းရဲသည့် အိမ်ထောင်စု	မရှိ		

ရင်းမြစ် … ဦးတည်အုပ်စု ဆွေးနွေးခြင်း - ရပ်မိရပ်ဖ အုပ်စု။

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ **ကျေးရွာတွင်**၆၀ နှစ်နှင့်အထက်သက်ကြီးရွယ်အိုများသည်မိသားစုဆွေမျိုးအသိုင်းဝိုင်း၏စောင့်ရှောက်မှုအောက်တွင်လုံခြုံစွာဖြင့်ရှိကြသည်။

(၁.၅.၃) ကျေးရွာ၏ ထိခိုက်သက်ရောက်လွယ်မှု အခြေအနေ

ဇယား (၉) ကျေးရွာ၏ ထိခိုက်သက်ရောက်လွယ်မှု အခြေအနေ

စဉ်	ထိခိုက်လွယ်မှုအမျိုးအစား	ထိခိုက်လွယ်မှု (နိမ့်/လတ်/မြင့်)	မှတ်ချက်
၁	စားနပ်ရိက္ခာမဖူလုံမှု	လတ်	
၂	သဘာဝရင်းမြစ် ရှားပါးမှု(မြေ၊စိုက်ပျိုးရေ)	လတ်	၄၀% လုံလောက်မှုရှိ
၃	ရေကြီးခြင်း	နိမ့်	အနည်းငယ်ဖြစ်တတ်
၄	မိုးခေါင်ခြင်း	နိမ့်	၅နှစ်အတွင်းခန့်တစ်ကြိမ်ဖြစ်ပွား
၅	အအေးလွန်ကဲခြင်း	နိမ့်	၃ နှစ်အတွင်းတကြိမ်ခန့်ဖြစ်ပွား
၆	မုန်တိုင်း	နိမ့်	အသေးစားမုန်တိုင်းများသာလာတတ်
၇	လျှော်	နိမ့်	အသေးစားလျှော်များသာဖြစ်ပွားတတ်
၈	မီးဘေး	နိမ့်	ရံဖန်ရံခါမီးလောင်မှုဖြစ်ပွားတတ်
၉	ဆားငန်ရေဝင်မြေ	မရှိ	
၁၀	မြေပြိုခြင်း၊ မြေဆီလွှာပျက်ယွင်းမှု	မရှိ	
၁၁	သစ်တောပြုန်းတီးခြင်း	လတ်	သစ်တောပြုန်းတီးမှုအနည်းငယ်ရှိ
၁၂	ငှက်ဖျားရောဂါ	လတ်	လူဦးရေ၏ ၂၅%
၁၃	တီဘီရောဂါ	နိမ့်	လူဦးရေ၏ ၅%
၁၄	ကိုယ်ခံအားကျဆင်းမှုရောဂါ	နိမ့်	လူဦးရေ၏ ၅%
၁၅	ပြည်တွင်း ပဋိပက္ခ	နိမ့်	မရှိ
၁၆	တိရစ္ဆာန် ကူးစက်ရောဂါ ကျရောက်မှု	လတ်	သုံးနှစ်တွင်တကြိမ်ဖြစ်ပွားတတ်
၁၇	လူကုန်ကူးခြင်း	နိမ့်	မရှိ
၁၈	ဝေးလံခေါင်သီ/လမ်းပန်း ဆက်သွယ်ရေးခက်ခဲ စသည်	နိမ့်	မရှိ
၁၉	အခြား	-	

ရင်းမြစ် … ဦးတည်အုပ်စု ဆွေးနွေးခြင်း - ရပ်မိရပ်ဖ အုပ်စု။

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။ ကျေးရွာတွင် ရာသီအကူးအပြောင်း၌လူနှင့်တိရိစ္ဆာန်များအပေါ် ရောဂါကျရောက်မှုအနည်းငယ်ရှိသည်။ သဘာဝဘေးအန္တရာယ်ကျရောက်ခြင်းမရှိသလောက်ရှားပါးသည်။

(၁.၅.၄) ထိခိုက်သက်ရောက်မှု ခံရနိုင်သည့်သူများ

ဇယား (၁၀) ထိခိုက်သက်ရောက်မှုခံရနိုင်သည့်သူများ

စဉ်	ထိခိုက်သက်ရောက်မှု ခံရနိုင်သည့်သူများ	ထိခိုက်မှု (နိမ့်/လတ်/မြင့်)	မှတ်ချက်
၁	လူငယ်	မြင့်	မူးယစ်ဆေးစွဲသူများခြင်း
၂	အမျိုးသမီး ဦးဆောင်သည့် ဆင်းရဲသည့် အိမ်ထောင်စု	နိမ့်	အိမ်ထောင်စု၏ ၅%
၃	မြေယာမဲ့၊ ဆင်းရဲသားတောင်သူ	နိမ့်	အိမ်ထောင်စု၏ ၅၀%
၄	သဘာဝဘေးဒဏ် ဆိုးရွားစွာ ကျရောက်နိုင်သော အိမ်ထောင်စု/ ကူးစက်ရောဂါ ထူပြောသောဒေသတွင် နေထိုင်သူ	နိမ့်	မရှိ
၅	မြစ်ကမ်းဘေး နေထိုင်သူများ	နိမ့်	မရှိ
၆	မတော်တဆမှုဖြစ်နိုင်ခြေများသောနေရာ (Prone to accident) တွင် နေထိုင်သူများ	နိမ့်	မရှိ
၇	ပြည်တွင်းနေရပ်စွန့်ခွာရွှေ့ပြောင်းခံရသူ များ (IDP)	နိမ့်	မရှိ
၈	မြေနိမ့်ပိုင်းနေထိုင်သူများ	နိမ့်	မရှိ
၉	ငါးကန်ပိုင်ရှင်	နိမ့်	မရှိ
၁၀	လက်လုပ်လက်စားများ၊ ကျပန်း	လတ်	ရာသီအလိုက်အဌားလိုက် ခြင်း
၁၁	လူနည်းစုလူမျိုးများ	နိမ့်	အနည်းငယ်
၁၂	ဒေသတွင်းပဋိပက္ခဧရိယာတွင် နေထိုင်သူများ	နိမ့်	မရှိ
၁၃	နယ်စပ်ဒေသတွင် နေထိုင်သူများ	နိမ့်	မရှိ
၁၄	ရွှေတွင်းလုပ်သား	နိမ့်	မရှိ
၁၅	ဆေးစွဲသူများ	မြင့်	ဆေးကို အလွယ်တကူရနိုင် ပြီးလူငယ်အများစုသုံးစွဲ
၁၆	ကူးစက်ရောဂါရနိုင်ခြေရှိသော သူများ	လတ်	မူးယစ်ဆေးသုံးစွဲမှုကြောင့် ဖြစ်ခြင်း
၁၇	လှည့်လည်သွားလာ၍ဈေးရောင်းသူများ	နိမ့်	အနည်းငယ်
၁၈	နေရပ်ပြန် အခြေချသူများ	နိမ့်	မရှိ

စဉ်	ထိခိုက်သက်ရောက်မှု ခံရနိုင်သည့်သူများ	ထိခိုက်မှု (နိမ့်/လတ်/မြင့်)	မှတ်ချက်
၁၉	ရွှေ့ပြောင်းလုပ်သားများ	နိမ့်	မရှိ
၂၀	ကာႏသမား	နိမ့်	အနည်းငယ်
၂၁	အခြား	-	-

ရင်းမြစ် … ဦးတည်အုပ်စု ဆွေးနွေးခြင်း - ရပ်မိရပ်ဖ အုပ်စု။

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။ ကျေးရွာတွင် သဘာဝဘေးအန္တရာယ်ကျရောက်မှုနည်းပါးသည်။ကျေးရွာ၏ လူငယ်အများစုမှာ မူးယစ်ဆေးဝါးများလွယ်ကူစွာဝယ်ယူရရှိနိုင်ခြင်းကြောင့်လူငယ်များကြားမူးယစ်ဆေးသုံးစွဲမှုမြင့်မားလျက်ရှိသည်။

(၂) ကျေးရွာ၏ လက်ရှိ ဖွံ့ဖြိုးရေး အခြေအနေ

(၂.၁) ဖွံ့ဖြိုးရေးအဖွဲ့အစည်းများ အခြေအနေ

(၂.၁.၁) ကျေးရွာတွင်းရှိ လူထုအခြေပြုအဖွဲ့အစည်းများ

ဇယား (၁၁) ကျေးရွာတွင်းရှိ လူထုအခြေပြု အဖွဲ့အစည်းများ

စဉ်	အဖွဲ့အစည်း အမည်	အမျိုးအစား (၁/၂/၃)	အဖွဲ့ဝင်ဦးရေ			လုပ်ငန်း တာဝန်	ဦးဆောင်ဖွဲ့စည်းသူများ (၄/၅)	စွမ်းဆောင်နိုင်မှု (၆/၇/၈)
			ကျား	မ	ပေါင်း			
၁	အရံမီးသတ်တပ်ဖွဲ့	၃	၃	၀	၃	အကူ	၄	၈
၂	အမျိုးသမီးရေးရာအဖွဲ့			၈	၈		၄	၈
၃	ဓမ္မစကူးအဖွဲ့		၅	၂၃	၂၈			

ရင်းမြစ် … ဦးတည်အုပ်စု ဆွေးနွေးခြင်း - ရပ်မိရပ်ဖ အုပ်စု၊ အမျိုးသမီး အုပ်စု။

အုပ်စုအမျိုးအစား

(၁) စီးပွားရေးအခြေခံသောအုပ်စု- လယ်သမားအဖွဲ့၊ ငွေစုငွေချေးအဖွဲ့ စသည့်။

(၂) လူမှုရေးအဖွဲ့ - ဥပမာ - အမျိုးသမီးအဖွဲ့၊ လူငယ်အဖွဲ့၊ ကိုယ်ထူကိုယ်ထအဖွဲ့။

(၃) ဘာသာရေးနှင့် ယဉ်ကျေးမှုအဖွဲ့။

ဦးဆောင်ဖွဲ့စည်းသူများ

(၄) ကျေးရွာလူထုကိုယ်တိုင်

(၅) ပြင်ပအဖွဲ့အစည်း

အဖွဲ့စွမ်းဆောင်နိုင်မှုအခြေအနေ

(၆) ကောင်း - လွန်ခဲ့သောနှစ်က ဖွံ့ဖြိုးရေးရည်မှန်းချက် (၁-၂) ခု အောင်မြင်မှု ရရှိခဲ့။ ပုံမှန်အစည်းအဝေး ကျင်းပခြင်းနှင့် တက်ရောက်မှုကောင်း၊ မှတ်တမ်းများကို စနစ်တကျ ထိန်းသိမ်းထားရှိခြင်း၊ ကျေးရွာတွင်းရှိ အခြားအဖွဲ့အစည်းများနှင့် ညှိနှိုင်းဆောင်ရွက်မှု ရှိခြင်း။

(၇) သင့် - လွန်ခဲ့သောနှစ်က ဖွံ့ဖြိုးရေးရည်မှန်းချက် (၁-၂) ခု အောင်မြင်မှု ရရှိခဲ့။ ပုံမှန်အစည်းအဝေး ကျင်းပခြင်းနှင့် အသင့်အတင့် တက်ရောက်မှုရှိ၊ မှတ်တမ်းအချို့ စနစ်တကျ ထိန်းသိမ်းထားရှိခြင်း။

(၈) ညံ့ (အားနည်း) - ကြုံသလို အစည်းအဝေးကျင်းပခြင်း၊ မှတ်တမ်းအချို့သာ ထိန်းသိမ်းထားရှိခြင်း။

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။ ကျေးရွာတွင်းရှိ လူထုအခြေပြုအဖွဲ့အစည်းများမှာ အရံမီးသတ်တပ်ဖွဲ့၊ အမျိုးသမီးရေးရာအဖွဲ့နှင့် ဓမ္မစကူးလ်အဖွဲ့သာရှိ၍ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးမှုအားနည်းပါသည်။

(၂.၁.၂) ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေး ဆောင်ရွက်နေသောပြင်ပအဖွဲ့အစည်းများ

ဇယား (၁၂) ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးဆောင်ရွက်နေသော ပြင်ပအဖွဲ့အစည်းများ

စဉ်	အမည်	အဖွဲ့အစည်းအမျိုးအစား (၁/၂/၃/၄/၅/၆/၇)	အဖွဲ့အစည်း၏ လုပ်ငန်းတာဝန်များနှင့် အစီအစဉ်
၁			
၂			
၃			
၄			
၅			
၆			

ရင်းမြစ် … ဦးတည်အုပ်စု ဆွေးနွေးခြင်း - ရပ်မိရပ်ဖ အုပ်စု။

မှတ်ချက်။

(၁) ဘာသာရေးနှင့်ပတ်သက်သောအဖွဲ့အစည်း (ပြည်တွင်း/ ပြည်ပ)

(၂) အစိုးရမဟုတ်သောအဖွဲ့အစည်း (ပြည်တွင်း/ ပြည်ပ)

(၃) **အရပ်ဘက်လူမှုအဖွဲ့အစည်း**

(၄) **ဘက်ပေါင်းစုံဖွံ့ဖြိုးရေး အဖွဲ့အစည်းများ** (**ဥပမာ-ကုလသမဂ္ဂအဖွဲ့၊ ကမ္ဘာ့ဘဏ်၊ အာရှဖွံ့ဖြိုးရေးဘဏ်**)

(၅) **ကဏ္ဍအလိုက် ဖွံ့ဖြိုးရေးအဖွဲ့အစည်း** (**ဥပမာ** - UK Aid, GIZ **စသည့်**)

(၆) **ပရဟိတအဖွဲ့** (ပြည်တွင်း/ ပြည်ပ)

(၇) **ပုဂ္ဂလိကအဖွဲ့အစည်းများ**

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။ ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးဆောင်ရွက်နေသော ပြင်ပအဖွဲ့အစည်းများ မရှိပါ။ကိုယ်ထူကိုယ်ထဆောင်ရွက်သောအဖွဲ့အစည်းများတါင်တက်ကြွစွာပါဝင်ဆောင်ရွက်မှုရှိကြသည်။

(၂.၂) စီးပွားရေးနှင့်အသက်မွေးမှု အခြေအနေ

(၂.၂.၁) သီးနှံထုတ်လုပ်ရေး

(၂.၂.၁.၁) စိုက်ပျိုးမြေပိုင်ဆိုင်မှု

ဇယား (၁၃) ကျေးရွာ၏**စိုက်ပျိုးမြေပိုင်ဆိုင်မှု၊မြေယာပိုင်ဆိုင်သည့် အိမ်ထောင်စု**

စဉ်	မြေပိုင်ဆိုင်မှုအရွယ်အစား	အိမ်ထောင်စု အရေအတွက်	အိမ်ထောင်စု %	ဖွံ့ဖြိုးရေးအမြင်သတ်မှတ်ချက်
၁	မြေယာမဲ့	၁၈၃	၆၉%	မြေမဲ့ယာမဲ့
၂	၂.၅ ဧကအောက်	၃	၁%	ဆင်းရဲသားတောင်သူ
၃	၂.၅ ဧကမှ ၅ ဧကထိ	၆၀	၂၃%	တောင်သူငယ်
၄	၅ ဧကမှ ၁၂.၅ ဧက ကြား	၁၆	၆%	အလယ်အလတ်စား တောင်သူ
၅	၁၂.၅ ဧက အထက်	၂	၁%	တောင်သူကြီး
ကျေးရွာရှိအိမ်ထောင်စု စုစုပေါင်း		၂၆၄	၁၀၀%	

ရင်းမြစ်... (၁) **အိမ်ထောင်စုစာရင်း ကောက်ယူမှု**၊ (၂) **ကျေးရွာအုပ်စု အုပ်ချုပ်ရေးမှူးရုံး။**

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။ ကျေးရွာတွင် မြေယာပိုင်ဆိုင်မှုတွင်မြေယာမဲ့တောင်သူများပြားပြီး လယ်မြေပိုင်ဆိုင်သူကျေးရွာသူရွာသားမှာအနည်းအကျဉ်းသာရှိသည်။

(၂.၂.၁.၂) အစိုးရနှင့်ပုဂ္ဂလိက ရေရင်းမြစ်များမှ ရေသွင်းနိုင်သည့်ဧရိယာ

ဇယား (**၁၄**) ကျေးရွာ၏ ရေရင်းမြစ်နှင့် **ရေသွင်းဧရိယာ**

စဉ်	ရင်းမြစ်	အစိုးရ /ပုဂ္ဂလိက	ရေသောက်ဧက	ရရှိနိုင်မှု	
				တနှစ်ပတ်လုံး/ ရာသီအလိုက်	လုံလောက်မှု (ရှိ/မရှိ)
၁	ဆည်	ပုဂ္ဂလိက	၄၅	တနှစ်ပတ်လုံး	မရှိ
၂	ရေလွှဲဆည်	ပုဂ္ဂလိက		ရာသီအလိုက်	မရှိ

စဉ်	ရင်းမြစ်	အစိုးရ /ပုဂ္ဂလိက	ရေသောက်ကော	ရရှိနိုင်မှု	
				တနှစ်ပတ်လုံး/ ရာသီအလိုက်	လုံလောက်မှု (ရှိ/မရှိ)
၃	မြစ်ရေတောင်စီမံကိန်း	မရှိ	မရှိ	မရှိ	မရှိ
၄	အဝီစိတွင်း	ပုဂ္ဂလိက	မရှိ	တနှစ်ပတ်လုံး	မရှိ
၅	လက်ငင် ရေတွင်း	မရှိ	မရှိ	မရှိ	မရှိ
၆	စိမ့်စမ်းရေ	ပုဂ္ဂလိက	၆၀	ရာသီအလိုက်	မရှိ
၇	ချောင်းရေ	ပုဂ္ဂလိက	၄၀	ရာသီအလိုက်	မရှိ
၈	အခြား	မရှိ	မရှိ	မရှိ	မရှိ

ရင်းမြစ် … (၁) **ဦးတည်အုပ်စု ဆွေးနွေးခြင်း - လယ်သမား အုပ်စု၊** (၂) **ဆည်မြောင်းဦးစီးဌာန၊ စိုက်ပျိုးရေး ဦးစီးဌာန။**

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။ ကျေးရွာ၏ လယ်ယာမြေများအတွက် အဓိကအားထားရသည့်ရေအရင်းအမြစ်မှာမိုးရေသာဖြစ်သည်။ မိုးရေမှရသောချောင်းရေနှင့်စိမ့်စမ်းရေကိုလည်းအသုံးပြုကြသည်။

(၂.၂.၁.၃) အဓိကသီးနှံများနှင့် အထွက်နှုန်း

ဇယား (၁၅) အဓိကသီးနှံများနှင့် အထွက်နှုန်း

သီးနှံ	စုစုပေါင်း စိုက်ဧက	သီးနှံထွက်မှု				သီးနှံ စိုက်ပျိုးသည့် ကာလ		သွင်းအားစု လိုအပ်ချက် (နိမ့်/လတ်/ မြင့်)	အမြတ် ရရှိနိုင်မှု (နိမ့်/လတ်/ မြင့်)	မှတ် ချက်
		ယူနစ်	အနည်း ဆုံး	အများ ဆုံး	ပျှမ်း မျှ	မှ	ထိ			
မိုး စပါး	၁၄၅	တစ်ဧက	၅၀	၁၀၀	၇၅	ဇွန်	အောက်တိုဘာ	လတ်	လတ်	

ရင်းမြစ် … **ဦးတည်အုပ်စု ဆွေးနွေးခြင်း - လယ်သမား အုပ်စု။**

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။ ကျေးရွာတွင် အဓိက စိုက်ပျိုးသီးနှံမှာစပါးဖြစ်ပြီးထွက်တိုးနှုန်းမှာအလယ်အလတ်အဆင့်သာရှိသည်။ နည်းပညာပိုင်းအားနည်း၍မျိုးစပါးမှာလည်းမိရိုးဖလာမျိုးကိုသာအသုံးပြုကြသည်။ မြေဆီလွှာအထောက်အကူပြုပစ္စည်းများ(ဓာတ်မြေသြဇာ) ဈေးနှုန်းမြင့်မားသောကြောင့်လုံ လောက်စွာဝယ်ယူသုံးစွဲနိုင်ခြင်းမရှိပေ။

(၂.၂.၁.၄) လယ်ယာသုံးစက်ကိရိယာများ

ဇယား (၁၆) ကျေးရွာ၏ စိုက်ပျိုးရေးသုံးကိရိယာများ ပိုင်ဆိုင်မှု

စက်အမျိုးအစား	ပိုင်ဆိုင်မှု					စက်ကိရိယာ ငှားရမ်းလုပ်ကိုင်နေသော တောင်သူ အရေအတွက်	မှတ်ချက်/ အခြေအနေ
	တစ်ဦးချင်းပိုင်	အဖွဲ့ပိုင်		ရွာပိုင်			
		အရေအတွက်	လယ်သမားဦးရေ	အရေအတွက်	လယ်သမားဦးရေ		
ထွန်စက်	၁	-	-	-	၁	-	တစ်ဦးတည်းပိုင်
လက်တွန်းထွန်စက်	၆၄	-	-	-	၆၄	၈၁	အများစုမှာငှားရမ်း၍လုပ်ကိုင်
အစေ့ချ ကိရိယာ						-	
ရိတ်သိမ်းခြွေလှေ့စက်	၁			၁	၁	-	
ရိတ်သိမ်းစက်	၈					-	
ခြွေလှေ့စက်	၅	-	-	၅	၅		ကိုယ်ပိုင်
ရေစုပ်စက်	၉	-	-	၉	၉	-	ကိုယ်ပိုင်
ခြေနင်းရေတင်စက်	-						
မြက်ရိတ်စက်	၁၂			၁၂	၁၂		ကိုယ်ပိုင်

ရင်းမြစ်… (၁) **အိမ်ထောင်စုစာရင်း ကောက်ယူမှု၊** (၂) **ဦးတည်အုပ်စု ဆွေးနွေးခြင်း - လယ်သမား အုပ်စု။**

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။ ကျေးရွာတွင်တစ်ဦးချင်းပိုင်လယ်ယာမြေများပြားသော်လည်းစိုက်ပျိုးရေးအထောက်အကူပြုကရိယာများ ငှားရမ်းလုပ်ကိုင်နေသောတောင်သူအရေအတွက်မှာများပြားလျက်ရှိ သည်။ ထို့ကြောင့်စိုက်ပျိုးရေးအထောက်အကူပြုကရိယာများလိုအပ်လျက်ရှိသည်။

(၂.၂.၁.၅) သီးနှံအထွက်နှုန်း တိုးစေရန်အတွက် အခွင့်အလမ်းများ

ဇယား (၁၇) သီးနှံထုတ်လုပ်မှု တိုးစေရန်အတွက် အခွင့်အလမ်းများ

အခြေအနေ	ဖော်ပြချက်/ရှင်းလင်းချက်
မြေ(စိုက်ပျိုးမြေရရှိနိုင်မှု၊ မြေဆီသြဇာ)	မြေကေပိုင်ဆိုင်သူများရှိသော်လည်းမြေဆီလွှာအသင့်အတင့်သာကောင်းမွန်ကြသည်။
ရေရင်းမြစ်	မိုးရေကိုသာအဓိကအားထားရသည်။ကိုယ်ပိုင်ဆည်အသေးစားများအနည်းအကျဉ်းရှိသည်။
သဘာဝမြေဆွေး၊ အော်ဂဲနစ် မြေသြဇာ	မြေဆီလွှာအားစနစ်တကျပြုပြင်လုပ်ဆောင်ရန်နည်းလမ်းများလိုအပ်လျက်ရှိပါသည်။
အော်ဂဲနစ်/ဓာတုပိုးသတ်ဆေး	ပညာပေးအစီအစဉ်များနှင့်စနစ်တကျသုံးစွဲခြင်းမရှိပါ။
ချေးငွေနှင့် ငွေကြေးဝန်ဆောင်မှုများ	လက်လမ်းမီမှုရှိသော်လည်းအခက်အခဲများစွာရှိပါသည်။

အခြေအနေ	ဖော်ပြချက်/ရှင်းလင်းချက်
နည်းပညာ၊ အုပ်ချုပ်ရေး ပိုင်းဆိုင်ရာ ဝန်ဆောင်မှု များ	လူငယ်များတိုးတက်ရန်နည်းပညာသင်ကြားပေးမှုများလိုအပ်လျက်ရှိပါသည်။
သွင်းအားစုဈေးကွက်	
ထုတ်လုပ်မှုဈေးကွက်နှင့် ကုန်သွယ်မှု	
အခြား	-

ရင်းမြစ် … (၁) **ဦးတည်အုပ်စု ဆွေးနွေးခြင်း - လယ်သမား အုပ်စု၊** (၂) **သက်ဆိုင်ရာမြို့နယ်အစိုးရဦးစီး ဌာနများ။**

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။ စိုက်ပျိုးမြေများအတွက် မြေဆီလွှာအသင့်အတင့်ရှိသော်လည်းမိုးရေကိုသာအဓိက အားထားစိုက်ပျိုးရသည်။သဘာဝမြေဆွေး၊အော်ဂဲနစ်၊ မြေသြဇာထည့်ဝင်နိုင်မှုမှာနည်းပါးလျက်ရှိသည်။ ပိုးသတ်ဆေးသုံးစွဲမှုစနစ်တကျမရှိပါ။ ချေးငွေနှင့်ငွေကြေးဝန်ဆောင်မှုရှိသော်လည်း လုံလောက်မှုမရှိပေ။နည်းပညာလိုအပ်ချက်များရှိပြီးအုပ်ချုပ်ရေးပိုင်းတွင်လည်းအားနည်းလျက်ရှိပါသည်။

(၂.၂.၁.၆) သီးနှံထုတ်လုပ်မှုအတွက် ပြဿနာနှင့်စိန်ခေါ်မှုများ

ဇယား (၁၈) **သီးနှံထုတ်လုပ်မှုအတွက် ပြဿနာနှင့် စိန်ခေါ်မှုများ**

ပြဿနာ	ဖော်ပြချက်/ရှင်းလင်းချက်
စိုက်ပျိုးမြေ တိုးချဲ့နိုင်မှု	မြေလွတ်မြေရိုင်းမရှိပါ။
မြေဆီသြဇာ အခြေအနေ	မြေဆီလွှာမှာအလယ်အလတ်အဆင့်ဖြင့်အကောင်းဆုံးမဟုတ်ပါ။
ငွေကြေးအရင်းအနှီးရရှိနိုင်မှု	ချေးငွေလက်လှမ်းမီမှုအားနည်းပါသည်။
စိုက်ပျိုးရေး သွင်းအားစုများ အချိန်မီ ရရှိအသုံးချနိုင်မှု	အဓိကလိုအပ်ချက်မှာရေအလုံအလောက်ရရှိရန်ဖြစ်ပြီးမြေဆီလွှာပြုပြင်ရန်လည်းလိုအပ်သည်။
လုပ်သားရှားပါးမှု (ကျွမ်းကျင်သူ/ မကျွမ်းကျင်သူ)	လုပ်သားကျွမ်းကျင်မှုရှိသော်လည်းရာသီပေါ်အလုပ်အခြေအနေပေါ်မူတည်၍လုပ်သားရှားပါးသည်။
ရေရင်းမြစ်များ ရရှိနိုင်မှု	ရေသွင်းဆည်မြောင်းများလိုအပ်ပါသည်။
စိုက်ပျိုးရေမလုံလောက်မှု	ရှိ/မိုးရေကိုသာအဓိကအားထားစိုက်ပျိုးရပါသည်။
ဖျက်ပိုးနှင့် ရောဂါ	ဖျက်ပိုးကျရောက်မှုများရှိပါသည်။
ဈေးကွက် လက်လှမ်းမီမှု	ဈေးကွက်လက်လှမ်းမီမှုရှိသော်လည်းတခါတရံလမ်းပမ်းဆက်သွယ်ရေးကြောင့်အခက်အခဲများရှိပါသည်။
နည်းပညာ အကူအညီနှင့် နည်းလမ်းများ	အများစုမှာမိရိုးဖလာနည်းလမ်းအတိုင်းလုပ်ကိုင်ဆောင်ရွက်ကြသည်။
အခြား	

ရင်းမြစ် … (၁) **ဦးတည်အုပ်စုဆွေးနွေးခြင်း-လယ်သမားအုပ်စု၊(၂)သက်ဆိုင်ရာမြို့နယ်အစိုးရဦးစီးဌာနများ**

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။ မြေလွတ်မြေရိုင်းများမရှိပါ။ မြေဆီလွှာအသင့်အတင့်ကောင်းမွန်သည်။မိုးရေကိုသာ အဓိကအားထားစိုက်ပျိုးရသည်။ ဆည်ရေမရရှိပေ။ ဈေးကွက်လက်လမ်းမီမှုရှိသော်လည်းနည်းပညာပိုင်းအား နည်းသောကြောင့် သက်ဆိုင်ရာဌာနများမှ နည်းပညာအထောက်အပံ့များလိုအပ်ပါသည်။

(၂.၂.၂) မွေးမြူရေးလုပ်ငန်း

(၂.၂.၂.၁) မွေးမြူရေးနှင့် ငါးလုပ်ငန်း ဆောင်ရွက်မှု အခြေအနေ

ဇယား (၁၉) **မွေးမြူရေးနှင့်ငါးလုပ်ငန်းဆောင်ရွက်မှုအခြေအနေ**

မွေးမြူရေးနှင့် ငါးလုပ်ငန်း	အိမ်ထောင်စု	ကောင်ရေ	မှတ်ချက်/အခြေအနေ
မွေးမြူရေး			
ခိုင်းနွား	၈၄	၂၂၄	လုပ်ငန်းသုံး
နို့စားနွား	၁၀	၂၁	တပိုင်တနိုင်
မြင်း	၂	၂	ရာသီချိန်အငှားလိုက်ခြင်း
ကျွဲ	၅	၂၅	လုပ်ငန်းသုံး
မြည်း	-	-	
လား	-	-	
ဆိတ်	၁	၃	အလှမွေး
သိုး			
ဝက်	၃၀	၁၆၀	တပိုင်တနိုင်စီးပွားရေးမွေးမြူ
ကြက်	၁၁	၂၇၄	မိသားစုဟင်းစားမွေးမြူ
ဘဲ	၄	၇၃	မိသားစုဟင်းစားမွေးမြူ
နွားနောက်	-	-	
အခြား	-	-	
ငါးလုပ်ငန်း			
ငါးကန်	-		
ပုဇွန်ကန်	-		
ဂဏန်းမွေးမြူရေးလုပ်ငန်း	-		
ရေချို ငါးဖမ်းလုပ်ငန်း	-		
ကမ်းလွန် ငါးဖမ်းလုပ်ငန်း	-		
အခြား	-		

ရင်းမြစ်… (၁) **အိမ်ထောင်စုစာရင်း ကောက်ယူမှု၊** (၂) **ဦးတည်အုပ်စု ဆွေးနွေးခြင်း - လယ်သမား အုပ်စု။**

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။ ကျေးရွာတွင် မွေးမြူရေးကိုလယ်ယာလုပ်ငန်းသုံးခြင်းအတွက်ခိုင်းနွားကိုအဓိက မွေးမြူကြသည်။ စီးပွားဖြစ်မွေးမြူကြခြင်းမရှိပေ။ ဝက်၊ကြက်၊ဘဲတို့ကိုလည်းတပိုင်တနိုင်သာမွေးမြူကြသည်။

(၂.၂.၂.၂) **မွေးမြူရေးကဏ္ဍ တိုးတက်စေရန်အတွက် အခွင့်အလမ်းများ**

ဇယား (၂၀) **မွေးမြူရေးကဏ္ဍ ထုတ်လုပ်မှုတိုးတက်စေရန်အတွက် အခွင့်အလမ်းများ**

အခွင့်အလမ်း	ဖော်ပြချက်/ ရှင်းလင်းချက်
မွေးမြူရေး	
စားကျက်မြေ	တဖြည်းဖြည်းရှားပါးလာ
ရေရရှိမှု	မိုးရေ
မျိုးတိရစ္ဆာန် လက်လှမ်းမီမှု	အားနည်း
ချေးငွေ	လက်လမ်းမမီ
သွင်းအားစုဈေးကွက်	မရှိ
ဝန်ဆောင်မှုဈေးကွက်	မရှိ
ထုတ်ကုန်ရောင်းဝယ်မှု	မရှိ
အိမ်ခြံဝင်းအတွင်း မြေနေရာ လုံလောက်မှု	မရှိ
အခြား	မရှိ
ငါးလုပ်ငန်း	
ငါး/ပုဇွန်သားပေါက် လက်လှမ်းမီမှု	လက်လမ်းမီမှုအားနည်း
ချေးငွေ	မရှိ
သွင်းအားစု လက်လှမ်းမီမှု	မရှိ
နည်းပညာ အကူအညီနှင့် နည်းလမ်းများ	မရှိ
ထုတ်ကုန်ရောင်းဝယ်မှု	-
အခြား	-

ရင်းမြစ် … ဦးတည်အုပ်စု ဆွေးနွေးခြင်း - လယ်သမား အုပ်စု။

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။ ကျေးရွာသားများအတွက် မွေးမြူရေးလုပ်ငန်းကိုတပိုင်တနိုင်လုပ်ကိုင်ကြသော်လည်း မျိုးကောင်းမျိုးသန့် (ကြက်၊ဝက်၊ နွား) နှင့်နည်းပညာများဖြန့်ဝေပေးရန်လိုအပ်ပါသည်။ ထွက်ကုန်ပစ္စည်းများေ ရာင်းချမှုတွင်ဈေးကွက်ရှိသော်လည်းအရင်းအနှီးများအတွက်ချေးငွေလိုအပ်လျက်ရှိသည်။

(၂.၂.၂.၃) **မွေးမြူရေးနှင့် သားငါးထုတ်လုပ်မှုအတွက် ပြဿနာနှင့် စိန်ခေါ်မှုများ**

ဇယား (၂၁) **မွေးမြူရေးနှင့် သားငါးထုတ်လုပ်မှုအတွက် ပြဿနာနှင့် စိန်ခေါ်မှုများ**

ပြဿနာနှင့်စိန်ခေါ်မှုများ	ဖော်ပြချက်/ရှင်းလင်းချက်

ပြဿနာနှင့်စိန်ခေါ်မှုများ	ဖော်ပြချက်/ရှင်းလင်းချက်
မွေးမြူရေး	
ချေးငွေရရှိနိုင်မှု	မရှိ
ကူးစက်ရောဂါဖြစ်ပွားမှု	မရှိ
နည်းပညာ အကူအညီနှင့် နည်းလမ်းများ	မရှိ
စီးပွားဖြစ် မွေးမြူရေးလုပ်ငန်းများ အတွက် လိုင်စင်/ လေလံ လက်လှမ်းမီမှု	မရှိ
အခြား	မရှိ
ငါးလုပ်ငန်း	
ငါးဖမ်းခွင့် ရရှိနိုင်မှု	မရှိ
ချေးငွေရရှိနိုင်မှု	လက်လမ်းမမီ
အခြား	-

ရင်းမြစ် ... (၁) **ဦးတည်အုပ်စု ဆွေးနွေးခြင်း - လယ်သမား အုပ်စု၊** (၂) **မြို့နယ် မွေး/ကု ဦးစီးဌာန၊ မြို့နယ် ငါးလုပ်ငန်း ဦးစီးဌာန။**

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။ မွေးမြူရေးနှင့်သားငါးထုတ်လုပ်မှုမှာ အဆင်ပြေချောမွေ့ခြင်းမရှိပေ။ နည်းပညာနှင့် နည်းလမ်းလိုအပ်ချက်များမြင့်မားလျက်ရှိသည်။ လိုင်စင်လေလံများလက်လမ်းမီမှု မရှိပေ။

(၂.၂.၃) စိုက်ပျိုးမွေးမြူရေးမဟုတ်သော စီးပွားရေးလုပ်ငန်းကဏ္ဍ

(၂.၂.၃.၁) စိုက်ပျိုးမွေးမြူရေးမဟုတ်သော အသက်မွေးလုပ်ငန်းများ

ဇယား (၂၂) စိုက်ပျိုးမွေးမြူရေးမဟုတ်သော အသက်မွေးလုပ်ငန်းများ

စဉ်	လုပ်ငန်းများ (ထုတ်ကုန်လုပ်ငန်း နှင့် ဝန်ဆောင်မှု)	လုပ်ငန်း အရေအတွက်	ဝန်ထမ်း / အလုပ်သမား အရေအတွက်	မိသားစုဝင် လုပ်အား	ရပ်တည်နိုင်မှု (နိမ့်၊ လတ်၊ မြင့်) နှင့် ရှင်းလင်းဖော်ပြချက်
၁	သတ္တုတူးဖော်ရေး၊ ကျောက်ထုတ်လုပ်ရေး နှင့် သဘာဝ ရင်းမြစ်များ ထုတ်လုပ်ခြင်း	၁		၁	-
၂	ထုတ်ကုန်လုပ်ငန်း	-	-	-	-
၃	လျှပ်စစ်၊ ဓာတ်ငွေ့နှင့် ရေပေးဝေရေး	-			
၄	ဆောက်လုပ်ရေး၊လက်သမား၊ ပန်းရံလုပ်ငန်း	၃	-	၅	-

စဉ်	လုပ်ငန်းများ (ထုတ်ကုန်လုပ်ငန်း နှင့် ဝန်ဆောင်မှု)	လုပ်ငန်း အရေအတွက်	ဝန်ထမ်း / အလုပ်သမား အရေအတွက်	မိသားစုဝင် လုပ်အား	ရပ်တည်နိုင်မှု (နိမ့်၊ လတ်၊ မြင့်) နှင့် ရှင်းလင်းဖော်ပြချက်
၅	ယာဉ်၊ စက်ကိရိယာ၊ အိမ်သုံးပစ္စည်းများ ပြင်ဆင်ရေး	၁		၄	
၆	ကျွမ်းကျင်ပညာရှင်များ (ဆံပင်၊ အလှပြင်၊ အပ်ချုပ်၊ အင်ဂျင်နီယာ၊ သင်တန်းပေးသူ)	၁	-	၃	-
၇	လက်လီ- လက်ကားရောင်းဝယ်ရေး	၁	-	၇၁	-
၈	ဟိုတယ်နှင့် စားသောက်ဆိုင် လုပ်ငန်း	-	-	-	-
၉	ပို့ဆောင်ရေး၊ သိုလှောင်ရေး နှင့် ဆက်သွယ်ရေး	၂	-	၂	-
၁၀	ငွေချေး ဝန်ဆောင်မှုလုပ်ငန်း (ဘဏ်၊ ငွေချေးခြင်းလုပ်ငန်း အပါအဝင် ငွေကြေးဝန်ဆောင်မှု လုပ်ငန်း)	-	-	-	
၁၁	အိမ်ခြံမြေ ရောင်းဝယ်ငှားရမ်းခြင်းနှင့် ဆက်စပ်သော လုပ်ငန်းများ	-	-	-	
၁၂	ပြည်သူ့ဝန်ဆောင်မှုလုပ်ငန်းများ (အုပ်ချုပ်ရေး၊ ကာကွယ်ရေးနှင့် **ဘေးကင်းလုံခြုံရေး**)	၁		၂၁	
၁၃	ပညာရေး	၂	-	၁၆	-
၁၄	ကျန်းမာရေး	၁	-	၂	
၁၅	လူမှုရေးလုပ်ငန်းများ	-	-	-	
၁၆	အိမ်များတွင် အငှားလိုက်လုပ်သူများနှင့် အမျိုးအမည် မဖော်ပြနိုင်သော	၁	-	၉၈	-

စဉ်	လုပ်ငန်းများ (ထုတ်ကုန်လုပ်ငန်း နှင့် ဝန်ဆောင်မှု)	လုပ်ငန်းအရေအတွက်	ဝန်ထမ်း / အလုပ်သမား အရေအတွက်	မိသားစုဝင် လုပ်အား	ရပ်တည်နိုင်မှု (နိမ့်၊ လတ်၊ မြင့်) နှင့် ရှင်းလင်းဖော်ပြချက်
	လုပ်ငန်းများ				
၁၇	ပြင်ပအဖွဲ့အစည်းများနှင့် ကုမ္ပဏီများတွင် လုပ်ကိုင်သူများ (ဥပမာ - UN, INGOs, Companies. etc.,)	-	-	-	
	စုစုပေါင်းအသက်မွေးလုပ်ငန်း လုပ်ကိုင်သူဦးရေ	၁၄	-	၂၂၃	

ရင်းမြစ် …(၁) အိမ်ထောင်စုစာရင်း ကောက်ယူမှု၊ (၂) ဦးတည်အုပ်စု ဆွေးနွေးခြင်း - ရပ်မိရပ်ဖ အုပ်စု၊ စိုက်ပျိုးမွေးမြူရေးမဟုတ်သော ဝင်ငွေရလုပ်ငန်းများ လုပ်ကိုင်သူ အုပ်စု။

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။ **ကျေးရွာတွင်** အစိုးရဝန်ထမ်းဦးရေမှာကျေးရွာလူဦးရေ၏ အနည်းဆုံးဖြစ်ပြီးနေ့စား အလုပ်သမားများမှာ လူဦးရေ၏ထက်ဝက်ခန့်ရှိသည်။ ပညာတတ်နည်းပါး၍အသိအမြင်အားနည်းသည်။မိသားစုဝင်လုပ်အားရှိသော်လည်းအလုပ်အကိုင်အခွင့်အလမ်းနည်းပါးသည်။

(၂.၂.၃.၂)စိုက်ပျိုးမွေးမြူရေးမဟုတ်သောအသက်မွေးလုပ်ငန်းများအတွက်အခွင့်အလမ်းပြဿနာနှင့်အခက်အခဲများ

ဇယား (၂၃-က) **စိုက်ပျိုးမွေးမြူရေးမဟုတ်သော စီးပွားရေးလုပ်ငန်းများအတွက် အခွင့်အလမ်းများ**

အခွင့်အလမ်း	ဖော်ပြချက်/ ရှင်းလင်းချက်
ကားဝပ်ရှော့	လူငယ်အလုပ်လုပ်နိုင်သည်။ စိတ်ဝင်စားသည့်သူများသည်။
အီလက်ထရောနစ်ဖုန်းပြုပြင်	လူငယ်အမျိုးသား၊ အမျိုးသမီးများ သင်ကြားနိုင်သည်။
ပန်းရံ၊ ပန်းတိမ်	အမျိုးသားလူငယ်များ လုပ်ကိုင်နိုင်သည်။
ဈေးရောင်း၊ ဈေးဝယ်	အမျိုးသမီးအများဆုံးစိတ်ပါဝင်စားသည်။
ဆိုင်ကယ်ဝပ်ရှော့	အမျိုးသားလူငယ်များလုပ်ကိုင်နိုင်သည်။
စက်ချုပ်၊ အလှပြင်	အမျိုးသမီးအများဆုံးစိတ်ပါဝင်စားသည်။

ရင်းမြစ် … ဦးတည်အုပ်စု ဆွေးနွေးခြင်း - ရပ်မိရပ်ဖ အုပ်စု၊ စိုက်ပျိုးမွေးမြူရေးမဟုတ်သော ဝင်ငွေရ လုပ်ငန်းများ လုပ်ကိုင်သူ အုပ်စု၊ လူငယ် အုပ်စု။

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။ ကျေးရွာတွင် စိုက်ပျိုးမွေးမြူရေးမဟုတ်သော စီးပွားရေးလုပ်ငန်းအရေအတွက် အခွင့်အလမ်းများစွာ ရှိပါသည်။ အမျိုးသားများအတွက် ကား၊ထော်လာဂျီ၊တုံဖုံး၊ သုံးဘီး လက်တွန်းထွန်စက်၊ ရိတ်စက်၊ ခြွေလှေ့စက်စသဖြင့် လယ်ယာသုံးစက်ကိရိယာ ပြင်သင်တန်းများ အီလက်ထရောနစ်လုပ်ငန်း၊ ပန်းရံ၊ ပန်းတိမ်၊ လက်သမား၊ ဂီတ၊ အဆို။ အက အနုပညာများ ဆိုင်ကယ်ပြင်ဝပ်ရှော့ စသည့်လုပ်ငန်းများ

အမျိုးသမီးများအတွက်၊ စက်ချုပ်၊ အလှပြင်ဈေးရောင်း၊ ဈေးဝယ် ၊ပွဲစား၊ ဈေးကွက်လုပ်ငန်းအများစုကို ကျေးရွာရှိ လူကြီးလူငယ် စိတ်ပါဝင်စားသူများအား သင်ကြားပြီး စက်ရုံအလုပ်ရုံများ တည်ဆောက်ပေးရန် လိုအပ်ပါသည်။

ဇယား(၂၃-ခ) **စိုက်ပျိုးမွေးမြူရေး**မဟုတ်သော စီးပွားရေးလုပ်ငန်းများအတွက် **ပြဿနာနှင့် အခက်အခဲ**များ

ပြဿနာနှင့်အခက်အခဲများ	**ဖော်ပြချက်/ ရှင်းလင်းချက်**
သင်ပေးမည့် သင်တန်းမရှိခြင်း	အလုပ်မရှိ၍ လူငယ်များ ပျက်စီးနေခြင်း
ငွေကြေးရင်းနှီးမှု မရှိခြင်း	နည်းပညာသင်တန်းများ မရှိခြင်း
လုပ်ငန်းကျွမ်းကျင်မှုမရှိခြင်း	မူးယစ်ဆေးကိုအလွယ်တကူရှာတိုင်းရနိုင်ခြင်း

ရင်းမြစ် … ဦးတည်အုပ်စု ဆွေးနွေးခြင်း - ရပ်မိရပ်ဖ အုပ်စု၊ စိုက်ပျိုးမွေးမြူရေးမဟုတ်သော ဝင်ငွေရ လုပ်ငန်းများ လုပ်ကိုင်သူ အုပ်စု၊ လူငယ် အုပ်စု။

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။ ကျေးရွာတွင်းရှိလူငယ်တော်တော်များများပညာရေးနိမ့်ပါးကြသည်။ နေ့စားအလုပ်ကို သာလုပ်ကိုင်လျက်ရှိကြသည်။ မူးယစ်ဆေးဝါးအန္တရာယ်ကြောင့် လူငယ်တော်တော်များများပျက်စီးလျက်ရှိကြ သည်။လူငယ်များအတွက်အလုပ်အကိုင်အခွင့်အလမ်းများဖန်တီးပေးရန်လိုအပ်လျက်ရှိသည်။

(၂.၃) ရွှေ့ပြောင်းလုပ်သားများ

(၂.၃.၁) ရွှေ့ပြောင်းသွားလာမှု ဖြစ်ပေါ်လာပုံ၊ ပုံစံနှင့် အချိန်ကာလ

ဇယား (၂၄) ရွှေ့ပြောင်းသွားလာမှု ဖြစ်ပေါ်လာပုံ၊ ပုံစံနှင့် အချိန်ကာလ

#	ပုံစံ	အိမ်ထောင်စု အရေအတွက်	လူဦးရေ			ပြည်တွင်း			ပြည်ပ		
			ကျား	မ	ပေါင်း	ကျား	မ	ပေါင်း	ကျား	မ	ပေါင်း
၁	**ရွှေ့ပြောင်း**လုပ်သားတစ်ဦး အနည်းဆုံးရှိသော အိမ်ထောင်စု	၆၆	၇၄	၄၀	၁၁၄	၇၄	၄၀	၁၁၄	-	-	-
၂	**ရွှေ့ပြောင်း**လုပ်ကိုင်သောကျေးရွာရှိလူဦးရေ	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
၃	**ကျေးရွာပြင်ပသို့ ရွှေ့ပြောင်းမှုကာလ**										
	၃ လ အထိ		၂၁	၄	၂၅						
	၆ လ အထိ		၁၅	၈	၂၃						
	၁၂ လ အထိ		၃	၅	၈						
	၁၂ လ အထက်		၃၅	၂၃	၅၈						

ရင်းမြစ် …(၁) အိမ်ထောင်စုစာရင်း ကောက်ယူမှု၊ (၂) ဦးတည်အုပ်စု ဆွေးနွေးခြင်း - စိုက်ပျိုးမွေးမြူရေးမဟုတ်သော ဝင်ငွေရလုပ်ငန်းများ လုပ်ကိုင်သူ အုပ်စု၊ လူငယ် အုပ်စု။

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။ ကျေးရွာတွင် ရွှေ့ပြောင်းသွားလာလုပ်ကိုင်သူအနည်းအကျဉ်းသာရှိ၍မိသားစုနှင့် အတူစုပေါင်းလုပ်ကိုင်သူများသာအများအပြားရှိကြသည်။

(၂.၃.၂) ရွှေ့ပြောင်းသွားလာရခြင်း၏ အဓိက အကြောင်းရင်း

ဇယား (၂၅) **ရွှေ့ပြောင်းသွားလာ**ရခြင်း၏ အဓိက အကြောင်းရင်း

စဉ်	အကြောင်းအရာ	လူဦးရေ
၁	ပိုမိုကောင်းမွန်သော အလုပ်အကိုင်နှင့် ဝင်ငွေ အခွင့်အလမ်းများ ရှာဖွေရန်	-
၂	နိုင်ငံရေးနှင့်ဆိုင်သော အကြောင်းရင်း	-
၃	ဒေသတွင်း ပဋိပက္ခဖြစ်ပွားမှုကြောင့် လုံခြုံမှု မရှိသည့် အကြောင်းရင်း	-
၄	အခြား	-

ရင်းမြစ် … အိမ်ထောင်စုစာရင်း ကောက်ယူမှု။

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။ ကျေးရွာတွင်းရှိရွှေ့ပြောင်းလုပ်ကိုင်သူအနည်းငယ်မှာလည်း အဓိကဝင်ငွေရရှိရန်သာဖြစ်သည်။

(၂.၃.၃) ရွှေ့ပြောင်းလုပ်ကိုင်သူများမှ ပြန်ပို့ငွေ

ဇယား (၂၆) ရွှေ့ပြောင်းလုပ်ကိုင်သူများမှပြန်ပို့ငွေ

စဉ်	အကြောင်းအရာ	အိမ်ထောင်စု အရေအတွက်				
		စုစုပေါင်း	% ကျေးရွာအတွင်းရှိ စုစုပေါင်း အိမ်ထောင်စု	မြင့်	လတ်	နိမ့်
၁	ပြန်ပို့ငွေကို မှီခိုနေရသော အိမ်ထောင်စု အရေအတွက်	၃	၂၆၄			နိမ့်
၂	ပြန်ပို့ငွေ လမ်းကြောင်းများ					
	- ငွေလွှဲလုပ်ငန်း (ဟွန်ဒီ)			-	-	-
	- ဘဏ်	-		-	-	-
	- လူကြုံဖြင့်လွှဲပို့ခြင်း			-	-	-
	- ငွေလွှဲလုပ်ငန်းနှင့် ဘဏ်			-	-	-
	- ငွေလွှဲလုပ်ငန်း၊ ဘဏ်နှင့်လူကြုံဖြင့်လွှဲပို့ခြင်း	-		-	-	-

ရင်းမြစ် … (၁) **အိမ်ထောင်စုစာရင်း ကောက်ယူမှု၊** (၂) **ဦးတည်အုပ်စု ဆွေးနွေးခြင်း - ရပ်မိရပ်ဖ အုပ်စု။**

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။ မိသားစုနှင့်အတူ စုပေါင်းလုပ်ကိုင်စားသောက်ကြသူများသဖြင့်ရွှေ့ပြောင်းလုပ်ကိုင်သူများ၏ပြန်ပို့ငွေကို အားထားရသောအိမ်ထောင်စုမရှိသလောက်နည်းပါးသည်။

(၂.၄) ကုန်စည်နှင့်ဝန်ဆောင်မှုဈေးကွက်

ဇယား (၂၇) ကုန်စည်နှင့် ဝန်ဆောင်မှု၊ ဈေးကွက်လက်လှမ်းမီမှု အခြေအနေ

ဈေးကွက်လက်လှမ်းမီမှု	အနီးဆုံးဈေး	အကြီးစားဈေးကွက်
ရွာမှအကွာအဝေး(မိုင်)	နှစ်ဖာလုံ	
သယ်ယူပို့ဆောင်ရေး လမ်းကြောင်းနှင့် ၎င်း၏ အထောက်အပံ့များ	မြေသားလမ်းဖြစ်၍အဆင်မပြေပါ	
ကုန်စည်အမျိုးအစားနှင့် ဝန်ဆောင်မှုပေးနိုင်မှု	စပါးနှင့်ရာသီအလိုက်သီးနှံမျိုးစုံ	
ဈေးအခြေခံအဆောက်အဦနှင့် ဝန်ဆောင်မှု	လမ်းဘေးပျံကျ	

ရင်းမြစ် … ဦးတည်အုပ်စု ဆွေးနွေးခြင်း - ရပ်မိရပ်ဖ အုပ်စု၊ လယ်သမား အုပ်စု၊ အမျိုးသမီး အုပ်စု၊ စိုက်ပျိုးမွေးမြူရေးမဟုတ်သော ဝင်ငွေရလုပ်ငန်းများ လုပ်ကိုင်သူ အုပ်စု။

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။ ကျေးရွာတွင် ဈေးမရှိပါ။ ရာသီအလိုက်သီးနှံထွက်ကုန်များကိုကျေးရွာနှင့်နှစ်ဖာလုံခန့်ဝေးသောဈေးကြီးသို့သွားရောက်ရောင်းချရသည်။ ကုန်စည်စီးဆင်းရာတွင် အခက်ခဲအနည်းငယ်ရှိသည်။ ဒေသနှင့်နီးစပ်လျက်ရှိသည့်မှော်ဒေသများကိုအားထားနေရသည်။

(၂.၅) ငွေကြေးလက်လှမ်းမီမှုနှင့် ဘဏ်လုပ်ငန်း

ဇယား (၂၈) ငွေကြေးလက်လှမ်းမီမှုနှင့် ဘဏ်လုပ်ငန်း

ချေးငွေရရှိနိုင်သည့်နေရာ	ငွေကြေးဝန်ဆောင်မှုအမျိုးအစား	ပြန်လည်ပေးဆပ်ရမည့် ကာလ	အတိုးနှုန်း (လ)	အပေါင်ခံပစ္စည်းလိုအပ်မှု	ချေးငွေရရန်အခက်အခဲများ
အစိုးရဘဏ် (စိုက်ပျိုးရေးဘဏ်၊ သ မချေးငွေ)	ချေးငွေ	ချေးယူသည့်ရက်မှစ၍ ၆လပြည့်လျှင်ပေးဆပ်ရသည်။	၁.၅တိုး	မလို	
ပုဂ္ဂလိကဘဏ်					
ပုဂ္ဂလိကအသေးစားချေးငွေဝန်ဆောင်မှုကဏ္ဍ	-	-	-	-	-
အဖွဲ့အလိုက်ငွေစု/ငွေချေးအစီအစဉ်	လယ်မြေ	၆ လ	၁.၅ တိုး	-	အဖွဲ့ဝင်ရန်လိုအပ်
ငွေချေးပေးသူ	-	-	-	-	-
အပေါင်ဆိုင်	-	-	တစ်လ၃ကျပ်	လို	-

ချေးငွေ ရရှိနိုင်သည့် နေရာ	ငွေကြေး ဝန်ဆောင်မှု အမျိုးအစား	ပြန်လည် ပေးဆပ်ရမည့် ကာလ	အတိုးနှုန်း (လ)	အပေါင်ခံ ပစ္စည်း လိုအပ်မှု	ချေးငွေရရန် အခက်အခဲများ
မိတ်ဆွေနှင့်ဆွေမျိုးများ					
အခြား					

ရင်းမြစ် … (၁) **ဦးတည်အုပ်စု ဆွေးနွေးခြင်း - ရပ်မိရပ်ဖ အုပ်စု၊ လယ်သမား အုပ်စု၊ အမျိုးသမီး အုပ်စု၊ စိုက်ပျိုးမွေးမြူရေးမဟုတ်သော ဝင်ငွေရလုပ်ငန်းများ လုပ်ကိုင်သူ အုပ်စု၊** (၂) **သက်ဆိုင်ရာ ငွေကြေးဝန်ဆောင်မှု ပေးသောအဖွဲ့များ။**

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။ ကျေးရွာတွင် ငွေကြေးလက်လမ်းမှီမှုမှာ အစိုးရဘဏ်မှ စိုက်ပျိုးရေး စရိတ်ချေးငွေကို မြို့နယ်အစိုးရ စိုက်ဘဏ်မှာ လယ်စပါးစိုက်ပျိုးချိန်ဖြစ်သော ဝါဆို၊ ဝါခေါင်လများတွင် ထုတ်ယူရရှိသည်။ အတိုးနှုန်းသက်သာသည့် ပြင်ပချေးငွေများ မရှိပါ။ ဆွေမျိုးများ မိတ်ဆွေများထံတွင် မကြာခဏ ချေးယူရရှိနိုင်သည်။

(၂.၆) ပတ်ဝန်းကျင်နှင့် သဘာဝ ရင်းမြစ်များ စီမံခန့်ခွဲမှု

(၂.၆.၁) ပတ်ဝန်းကျင်နှင့်သဘာဝရင်းမြစ်များ စီမံခန့်ခွဲမှုအတွက် လက်ရှိအလေ့အကျင့်နှင့် အခက်အခဲများ

ဇယား (၂၉) သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်နှင့် သဘာဝရင်းမြစ် စီမံခန့်ခွဲမှုအတွက်လက်ရှိ အလေ့အကျင့်နှင့် အခက်အခဲများ

အခက်အခဲ	အန္တရာယ်ရှိမှု (မြင့်/လတ်/နိမ့်)	ဖော်ပြချက်/ရှင်းလင်းချက်
မြေဆီဩဇာ အခြေအနေ	လတ်	ရေလိုအပ်ချက်ရှိ/သဘာဝမြေဩဇာမကောင်း
အပင်မျိုးစိတ်များ		
ဖျက်ပိုးနှင့်ရောဂါကာကွယ် ထိန်းချုပ်မှု	လတ်	ရံဖန်ရခါကျရောက်တတ်သည်။
ရေရင်းမြစ်	လတ်	မိုးရေရရှိမှုပေါ်မူတည်
ငါးမျိုးကွဲများ		
အခြားတိရစ္ဆာန်မျိုးကွဲများ	နိမ့်	လက်ရှိခိုင်းနေသည့် ကျွဲ/နွား
စွန့်ပစ်ပစ္စည်း စီမံခန့်ခွဲမှု	လတ်	မီးရှို့

ရင်းမြစ် … ဦးတည်အုပ်စု ဆွေးနွေးခြင်း - ရပ်မိရပ်ဖ အုပ်စု၊ လယ်သမား အုပ်စု။

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။ ကျေးရွာအတွင်းရှိအမှိုက်များကိုစနစ်တကျစွန့်ပစ်ရန်လိုအပ်ပါသည်။ ရွာတွင်းစုပေါင်းသန့်ရှင်းရေးလုပ်ကြရန်လိုပါသည်။

(၂.၇) ပညာရေး

(၂.၇.၁) ပညာရေးနှင့် စာတတ်မြောက်မှု

ဇယား (၃၀) မူလတန်း၊ အလယ်တန်း၊ အထက်တန်းနှင့် တက္ကသိုလ်အဆင့် စာတတ်မြောက်မှုနှုန်း

အတန်းပညာပြီးမြောက်မှု	ကျား	မ	ပေါင်း	၉ နှစ်နှင့်အထက် လူဦးရေ၏%
စာမတတ်သူဦးရေ	၉၃	၇၅	၁၆၈	၁၂.၄၄%
ဘုန်းကြီးကျောင်းသင်ပညာရေး	၄၂	၈	၅၀	၃.၇%
မူလတန်းပညာရေး မပြီးဆုံးသူဦးရေ	၁၀၅	၁၆၄	၂၆၉	၁၉.၉၁%
မူလတန်းပညာရေး ပြီးဆုံးသူဦးရေ	၂၁၉	၂၃၅	၄၅၄	၃၃.၆%
အလယ်တန်းပညာရေး ပြီးဆုံးသူဦးရေ	၁၁၁	၁၀၁	၂၁၁	၁၅.၆၂%
အထက်တန်းပညာရေး ပြီးဆုံးသူဦးရေ	၄၀	၄၈	၈၈	၆.၅၁%
တက္ကသိုလ်ပညာ ပြီးဆုံးသူဦးရေ	၃၀	၈၁	၁၁၁	၈.၂၂%
၉ နှစ်နှင့်အထက် လူဦးရေပေါင်း	**၆၃၉**	**၇၁၂**	**၁၃၅၁**	**၁၀၀%**

ရင်းမြစ် …အိမ်ထောင်စုစာရင်း ကောက်ယူမှု။

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။ ကျေးရွာအတွင်းမူလတန်းကျောင်းပညာရေးတက်သည့်ဦးရေများပြားသော်လည်းအလယ်တန်းနှင့်အထက်တန်းကျောင်းတက်ရောက်သည့်ကျောင်းသားဦးရေနည်းပါးသည်။ မိဘများမှာ စီးပွားရေးနိမ့်ပါးသဖြင့် ပညာရေးတွင်ဆုံးခန်းတိုင်အောင် ထောက်ပံ့ပေးနိုင်ခြင်းမရှိပေ။

(၂.၇.၂) ကျောင်းတက်နှုန်း

ဇယား (၃၁) ကျောင်းတက်နှုန်း

ပညာရေးအဆင့်အတန်း	ကျား	မ	ပေါင်း	စုစုပေါင်းကျောင်းနေအရွယ် လူဦးရေ၏
မူလတန်း(၅-၉နှစ်)	၆၀	၉၂	၁၅၂	၃.၈**%**
အလယ်တန်း (၁၀-၁၄နှစ်)	၅၈	၆၉	၁၇၂	၃၁**%**
အထက်တန်း (၁၅-၁၆ နှစ်ကြား)	၃၀	၄၀	၇၀	၁၇%
တက္ကသိုလ် ကျောင်းသား၊ သူ	၁၈	၃၈	၅၆	၁၄%

ရင်းမြစ် … (၁) **ကျောင်းဝင်စာရင်း၊** (၂) **ဆယ်အိမ်မှူးများ။**

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။ ကျေးရွာတွင်အခြေခံအဆင့်ကျောင်းတက်နှုန်းအသင့်အတင့်ရှိသော်လည်းအလယ်တန်းအထက်တန်းတက်ရောက်သူနည်းသွားပြီးတက္ကသိုလ်တက်ရောက်နိုင်သူမှာအနည်းငယ်သာရှိသည်။

(၂.၇.၃) စာသင်ကျောင်းဆောင်အခြေအနေနှင့် ဝန်ဆောင်မှုများ

ဇယား (၃၂) စာသင်ကျောင်းဆောင် အခြေအနေနှင့် ဝန်ဆောင်မှုများ

အကြောင်းအရာ	မူလတန်းကျောင်း					
ရွာမှအကွာအဝေး(မိုင်)	နှစ်ဖာလုံ					
သယ်ယူပို့ဆောင်ရေးဝန်ဆောင်မှု	-					
စာသင်ကျောင်းအရွယ်အစား (အလျား၊ အနံ၊အမြင့်)	အဆောင်-၁(၉၀ ပေ၊ ၂၄ ပေ၊ ၁၂ ပေ) အဆောင်-၂ (၅၀ ပေ၊ ၂၄ ပေ၊ ၁၂ ပေ)					
အမိုး၊နံရံ၊အခင်း အရည်အသွေး	သွပ်၊ပျဉ်နှင့် အုတ်ကွန်ကရစ်					
ကျောင်းသုံးပရိဘောဂ(လုံလောက်မှုရှိ/မရှိ) နှင့် ကျောင်းအိမ်သာအခြေအနေ	ကျောင်းသုံးပရိဘောဂလုံလောက်မှုလုံးဝမရှိ၊ ကျောင်းအိမ်သာသင့်					
ကျောင်းအာဟာရတိုက်ကျွေးမှု (အာဟာရအမျိုးအစားနှင့်ကြိမ်ရေ)	တစ်လ(၂)ကြိမ် ကြက်သားဆန်ပြုတ်ကျွေး					
ကျောင်းဆရာဦးရေ	**ကျား**	**မ**	**ပေါင်း**	**ကျား**	**မ**	**ပေါင်း**
အစိုးရခန့်	-					
ကျေးရွာခန့်	-					

ရင်းမြစ် … (၁) **ဦးတည်အုပ်စု ဆွေးနွေးခြင်း - ရပ်မိရပ်ဖ အုပ်စု၊** (၂) **မိဘဆရာအသင်း။**

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။ ကျေးရွာတွင် ရပ်မိရပ်ဖများနှင့်မိဘဆရာအသင်းကျောင်းအကျိုးဆောင်၊အလှူရှင်များမှပံ့ပိုးကူညီမှုများရှိပါသည်။

(၂.၇.၄) ပညာရေးအခက်အခဲနှင့်ပြဿနာများ

ဇယား (၃၃) **ပညာရေး** အခက်အခဲနှင့် ပြဿနာများ

အခက်အခဲ/ ပြဿနာ	**ရှင်းလင်းချက်**
ကျောင်းဆရာ/မ ရရှိနိုင်မှု	၇
တပည့် - ဆရာ အချိုး	၁း၃၆ = ၃ ဦး
မူလတန်းပညာ ကျောင်းထွက်နှုန်း	မရှိ
မသန်စွမ်းသူများအတွက် ပညာရေး အထူးအစီအစဉ်	အစီအစဉ်မရှိသောကြောင့်လိုအပ်ချက်များရှိ
ကျောင်းသုံးစာအုပ်နှင့်စာရေးကိရိယာ	လုံလောက်မှုရှိ
ဆင်းရဲသောမိသားစုများအတွက် ကျောင်းစရိတ်မတတ်နိုင်မှု	ငွေကြေးကောက်ခံမှုမရှိပါ
ကျောင်းအားကစားဆိုင်ရာ ပစ္စည်းများ	မရှိပါ။

အခက်အခဲ/ ပြဿနာ	ရှင်းလင်းချက်
လက်လှမ်းမီမှု	
မိဘဆရာအသင်း၏အခန်းကဏ္ဍ	-

ရင်းမြစ် … (၁) **ဦးတည်အုပ်စု ဆွေးနွေးခြင်း - ရပ်မိရပ်ဖ အုပ်စု၊** (၂) **မိဘဆရာအသင်း။**

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။ ကျောင်းရှိလိုအပ်ချက်များကိုကျောင်းသားမိဘများမိဘဆရာအသင်းအဖွဲ့များ၊အလှူရှင်များမှကူညီပံ့ပိုးပေးပါသည်။

(၂.၈) ကျန်းမာရေးနှင့်အာဟာရ

(၂.၈.၁) အဖြစ်များသောရောဂါများ

ဇယား (၃၄) **အဖြစ်များသော** ရောဂါများ

#	*ရောဂါ*	*ပျံ့နှံ့မှု/ဖြစ်ပွားမှု*			*မှတ်ချက် / သုံးသပ်ချက်*
		မြင့်	*နိမ့်*	*မရှိ*	
၁	ဝမ်းပျက်ဝမ်းလျှော			√	***ကျောင်းကျန်းမာရေးအစီအစဉ်ရှိသည်***
၂	သွေးလွန်တုပ်ကွေး			√	***တိုင်းရင်းဆေးအဖွဲ့မှ****လာရောက်စစ်ဆေးပေးပါသည်။*
၃	ငှက်ဖျား			√	
၄	အသက်ရှူလမ်းကြောင်းကူးစက်ရောဂါ			√	
၅	HIV, AIDS, လိင်မှတဆင့်ကူးစက်နိုင်သောရောဂါများ			√	
၆	တီဘီ		√		***အနည်းငယ်***
၇	ဆီးချို		√		***လူကြီးများတွင်သာအနည်းငယ်ဖြစ်ပွားတတ်သည်။***
၈	သွေးတိုး		√		***လူကြီးများတွင်သာအနည်းငယ်ဖြစ်ပွားတတ်သည်။***
၉	အသည်းရောဂါ (ဘီ၊ စီ)			√	
၁၀	အာဟာရချို့တဲ့မှု			√	

နွေးခြင်း - ရပ်မိရပ်ဖ အုပ်စု၊ အမျိုးသမီး အုပ်စု (၂) **ကျေးလက်ကျန်းမာ ရေးဌာန/ကျေးလက်ကျန်းမာရေး ဌာနခွဲ။**

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။ ကျောင်းကျန်းမာရေးအဖွဲ့နှင့်တိုင်းရင်းဆေးအဖွဲ့မှလိုအပ်သောဆေးများနှင့်စမ်းသပ်စစ်ဆေးပေးခြင်း၊ အသိပညာပေးဟောပြောပွဲများမကြာခဏ ပြုလုပ်ပေးခြင်းတို့ရှိပါသည်။

(၂.၈.၂) လွန်ခဲ့သော(၁၂)လအတွင်းကာကွယ်ဆေးထိုးနှံမှု

ဇယား(၃၅) လွန်ခဲ့သော(၁၂)လအတွင်းကာကွယ်ဆေးထိုးနှံမှု

၁၁	အခြား ကူးစက်နိုင်သော ရောဂါများ			√	

ရင်းမြစ် … (၁) **ဦးတည်အုပ်စု ဆွေးနွေးခဲ့သော (၁၂) လအတွင်း ကာကွယ်ဆေးထိုးနှံမှု**

ဇယား (၃၅) **လွန်ခဲ့သော** (၁၂) **လအတွင်း ကာကွယ်ဆေးထိုးနှံမှုနှင့် အာဟာရဆန်းစစ်မှု**

စဉ်	**ကာကွယ်ဆေးထိုးခြင်း၊ အာဟာရ**	*ရှိ*	*မရှိ*	*မှတ်ချက် / သုံးသပ်ချက်*
၁	အဆုတ်ရောဂါ	√		*ကျေးရွာအရောက် ကျန်းမာရေး ဌာနမှ လာရောက်ကာသ ကာကွယ်ဆေးထိုးပေးသည်။*
၂	ဆုံဆို့၊ ကြက်ညှာ၊ မေးခိုင်နှင့် အသည်းရောင် အသားဝါ		√	*ကျေးရွာအရောက် ကျန်းမာရေး ဌာနမှ လာရောက်ကာသ ကာကွယ်ဆေးထိုးပေးသည်။*
၃	ပိုလီယိုရောဂါ	√		
၄	မေးခိုင် (ကိုယ်ဝန်ဆောင် ကာလအတွင်း)	√		
၅	ဝက်သက်ရောဂါ	√		
၆	အခြား စုပေါင်း**ကာကွယ်ဆေးထိုးနှံမှု**	√		
၇	အာဟာရမှတ်တမ်းယူမှု(အရပ်အမြင့်၊ အလေးချိန်၊ လက်မောင်းပတ်)	√		
၈	အာဟာရပညာပေးအစီအစဉ်	√		

ရင်းမြစ် … (၁) **ဦးတည်အုပ်စု ဆွေးနွေးခြင်း - ရပ်မိရပ်ဖ အုပ်စု၊ အမျိုးသမီး အုပ်စု၊** (၂) **ကျေးလက်ကျန်းမာရေးဌာန/ကျေးလက်ကျန်းမာရေး ဌာနခွဲ။**

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။ ကျေးလက်ကျန်းမာရေးဌာနဆောက်လုပ်ရန်မြေနေရာရရှိပြီးသော်လည်းအဆောက်အဦဆောက်လုပ်နိုင်ခြင်းမရှိသေးပါ။ အများအားဖြင့်အသက်(၁၅)နှစ်မှ(၄၅)နှစ်အတွင်းအမျိုးသမီးများကျန်းမာရေးအသိပညာနည်း ပါးနေသေးသည်။

(၂.၈.၃) ကျန်းမာရေးအထောက်အပံ့များ(ဆေးရုံ/ဆေးပေးခန်းများ)

ဇယား (၃၆) ကျန်းမာရေး အထောက်အပံ့နှင့် ဝန်ဆောင်မှုများ

ကျန်းမာရေး ဝန်ဆောင်မှု	ခရီး အကွာ အဝေး (မိုင်)	အခန်း/ ကုတင် (လုံလောက်မှုရှိ /မရှိ)	ကျန်းမာရေး ဝန်ထမ်းဦးရေ	ဆေးနှင့်ပတ်သက်သော အသုံးအဆောင် ပစ္စည်းများ (လုံလောက်မှု/ မလုံလောက်မှု)	မှတ်ချက်
ကျေးလက် ကျန်းမာရေး ဌာနခွဲ	ရွာအတွင်း	မရှိ	ကျန်းမာရေးမှူး- ၁ သားဖွားဆရာမ - ၁ အရံသားဖွားဆရာမ- ကြီးကြပ် (၁) – ကြီးကြပ် (၂) – တိုင်းရင်းဆေးကု- အရပ်လက်သည်-	မလုံလောက်မှု	
တိုက်နယ် ဆေးရုံ			ဆရာဝန် - လ/ထ - ကျန်းမာရေးမှူး- သူနာပြု - သားဖွားဆရာမ - အရံသားဖွားဆရာမ- ခေတ်ခွဲကျွမ်းကျင်-	မလုံလောက်ပါ	
ကျေးလက် ကျန်းမာရေး ဌာနခွဲ	ရွာတွင်း	မရှိ	ကျန်းမာရေးမှူး- သူနာပြု - သားဖွားဆရာမ - အရံသားဖွားဆရာမ- ခေတ်ခွဲကျွမ်းကျင်-	မလုံလောက်	
မြို့နယ် ဆေးရုံ	၁ မိုင်ခန့်	မရှိ	ဆရာဝန် - လ/ထ - ကျန်းမာရေးမှူး- သူနာပြု - သားဖွားဆရာမ - အရံသားဖွားဆရာမ- ခေတ်ခွဲကျွမ်းကျင်-		

ကျန်းမာရေး ဝန်ဆောင်မှု	ခရီး အကွာ အဝေး (မိုင်)	အခန်း/ ကုတင် (လုံလောက် မှုရှိ /မရှိ)	ကျန်းမာရေး ဝန်ထမ်းဦးရေ	ဆေးနှင့်ပတ်သက်သော အသုံးအဆောင် ပစ္စည်းများ (လုံလောက်မှု/ မလုံလောက်မှု)	မှတ်ချက်
ဆေးဆိုင်	နှစ်ဖာလုံ	မရှိ	ဆေးဝါးကျွမ်းကျင်သူ	လက်လှမ်းမှီမှု-- ရှိ ဆေးဝါး-- သိုလှောင်ပုံစနစ်-- အအေးခန်းစနစ်--	

ရင်းမြစ် … (၁) **ဦးတည်အုပ်စု ဆွေးနွေးခြင်း - ရပ်မိရပ်ဖ အုပ်စု၊ အမျိုးသမီး အုပ်စု၊** (၂) **ကျေးလက်ကျန်းမာရေးဌာန/ကျေးလက်ကျန်းမာရေး ဌာနခွဲ။**

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။ ကျေးလက်ကျန်းမာရေးဌာနခွဲတွင်သားဖွားဆရာမတစ်ဦးသာရှိသောကြောင့်ကျေးရွာတစ်အုပ်စုကျေးရွာ(၅)ရွာအတွက် လုံလောက်မှုမရှိပါ။

(၂.၉) ရေနှင့် ပတ်ဝန်းကျင် သန့်ရှင်းရေး

(၂.၉.၁) သောက်သုံးရေရရှိမှု

ဇယား (၃၇) သောက်သုံးရေရရှိနိုင်မှု

ရေရရှိနိုင်မှု	အရေ အတွက်	အကောင်း/ အဆိုး	လက်ရှိ/လုံလောက်မှု			အခြား
			နွေ	မိုး	ဆောင်း	
ရေတွင်း	၂၇	ကောင်း	√	√	√	လုံလောက်မှုရှိ
အဝီစိတွင်း (စက်တပ်)	၃	ကောင်း	√	√	√	လုံလောက်မှုရှိ
အဝီစိတွင်း/တုံကင်	၂၃၀	ကောင်း	√	√	√	လုံလောက်မှုရှိ
ကန်	-					
မြစ်/ချောင်း	-					
မိုးရေသိုလှောင်ကန်	-					
စိမ့်စမ်းရေသွယ်တန်းခြင်း	-					
အခြား	၄					

ရင်းမြစ်… (၁) **အိမ်ထောင်စုစာရင်း ကောက်ယူမှု၊** (၂) **ဦးတည်အုပ်စု ဆွေးနွေးခြင်း** - **ရပ်မိရပ်ဖ အုပ်စု၊ အမျိုးသမီး အုပ်စု၊** (၃) **ကျေးရွာသယံဇာတပြမြေပုံ။**

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။ ကျေးရွာတွင် အိမ်ထောင်စုအားလုံးမှာသောက်သုံးရေလုံလောက်မှုရှိပြီးသန့်ရှင်းသောသောက်သုံးရေဖြစ်ပါသည်။

(၂.၉.၂) သန့်ရှင်းရေးအခြေအနေ (အိမ်သာအမျိုးအစားနှင့် အိမ်ထောင်စုအရေအတွက်)

ဇယား (၃၈) အိမ်သာ အမျိုးအစား

သုံးစွဲနိုင်သောအိမ်သာအမျိုးအစား	**သုံးစွဲနိုင်သော အိမ်ထောင်စု**	**ရှင်းလင်းချက်**
ယင်လုံအိမ်သာ	၂၆၄	အိမ်ထောင်စုအားလုံးနီးပါးရေလောင်းအိမ်သာအသုံးပြုကြသည်။
ကျင်းအိမ်သာ	-	
မြေပေါ် အိမ်သာ	-	
တောထိုင်	-	
စုစုပေါင်း	**၂၆၄**	

ရင်းမြစ်… (၁) **အိမ်ထောင်စုစာရင်း ကောက်ယူမှု၊** (၂) **ဦးတည်အုပ်စု ဆွေးနွေးခြင်း** - **ရပ်မိရပ်ဖ အုပ်စု၊ အမျိုးသမီး အုပ်စု၊** (၃) **ကျေးလက်ကျန်းမာ ရေးဌာန/ကျေးလက်ကျန်းမာရေး ဌာနခွဲ။**

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။ ကျေးရွာတွင် ယင်လုံအိမ်သာများကို အိမ်ထောင်စုတိုင်း အသုံးပြုနိုင်ကြသည်။

(၂.၁၀) ကျား-မ ကိစ္စရပ်ဆိုင်ရာ

ဇယား (၃၉) ကျား-မ ကိစ္စရပ်ဆိုင်ရာ

	ကျား-မ ကိစ္စရပ်ဆိုင်ရာ	***ရှိ***	***မရှိ***	***မှတ်ချက် / သုံးသပ်ချက်***
၁	ကျေးရွာ စီမံခန့်ခွဲမှုစနစ်တွင် အမျိုးသမီး တက်ကြွစွာ ပါဝင်မှု/ ခေါင်းဆောင်မှု	√		***အားနည်း***
၂	ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးလုပ်ငန်းများနှင့် အဖွဲ့အစည်းများတွင် အမျိုးသမီးများ တက်ကြွစွာ ပါဝင်ဆောင်ရွက်မှု	√	-	***အမျိုးသမီးများတက်ကြွစွာပါဝင်မှုများရှိ***
၃	လွန်ခဲ့သောနှစ်အတွင်း ကျေးရွာအတွင်းရှိ မိန်းကလေးများ/အမျိုးသမီးများအား သံသယဖြစ်ဖွယ် အကြမ်းဖက်မှု (သို့) တိုင်ကြားမှုများ	-	√	*သံသယဖြစ်ဖွယ်များကင်းရှင်း*
၄	အမျိုးသမီးရေးရာ အကြမ်းဖက်မှုများအတွက်		√	*အသိပညာပေးဟောပြောပွဲများလုပ်*

	ကျား-မ ကိစ္စရပ်ဆိုင်ရာ	*ရှိ*	*မရှိ*	*မှတ်ချက် / သုံးသပ်ချက်*
	ဥပဒေနှင့် တရားမျှတမှုဆိုင်ရာများအတွက် လူထု၏ အသိအမြင်ရှိမှု			*ပေးရန်လိုအပ်*
၅	အခြား (ရှိလျှင်)			

ရင်းမြစ်... (၁) အဖွဲ့အစည်းများစာရင်း၊ (၂) ဦးတည်အုပ်စု ဆွေးနွေးခြင်း - ရပ်မိရပ်ဖ အုပ်စု၊ အမျိုးသမီး အုပ်စု။

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။ကျား မကိစ္စရပ်များဆိုင်ရာခွဲခြားမှုမရှိသော်လည်းကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးလုပ်ငန်းများနှင့် အဖွဲ့အစည်းများတွင်အမျိုးသမီးများပါဝင်မှုနည်းပါးသည်။ အသိပညာပေးဟောပြောပွဲများပြုလုပ်ပေးရန်လိုအပ်ပါသည်။

(၂.၁၁) အခြေခံ အဆောက်အဦများ အခြေအနေ

(၂.၁၁.၁) ကျေးရွာ၏ လမ်းတည်ရှိမှု

ဇယား (၄၀) ကျေးရွာ၏ လမ်းတည်ရှိမှုအခြေအနေ

လမ်း အမျိုးအစား	အမျိုးအစား (၁/၂/၃)	ကောင်း /ဆိုး	တည်ဆောက်ခဲ့သောနှစ်	ရာသီအလိုက် သုံးစွဲနိုင်မှု		လမ်းအရှည် (မိုင်)
				ပွင့်လင်းရာသီ	တစ်နှစ်ပတ်လုံး	
ရွာတွင်းလမ်း	၃	**ဆိုး**	၁၉၉၆		√	၂.၃၆၅မိုင်
ချဉ်းကပ်လမ်း	၃	**ဆိုး**	၂၀၁၅		√	
ရွာချင်းဆက်လမ်း	၂	ဆိုး	၂၁၁၅		√	၂.၅မိုင်
အခြား						

ရင်းမြစ်...ဦးတည်အုပ်စု ဆွေးနွေးခြင်း - ရပ်မိရပ်ဖ အုပ်စု။

မှတ်ချက်။ မြေသားလမ်း - ၁၊ ကျောက်ခင်းလမ်း - ၂၊ ကတ္တရာလမ်း/ကွန်ကရစ်လမ်း - ၃

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။ ကျေးရွာတွင်းလမ်းမှာကိုယ်ထူကိုယ်ထမြေသားလမ်းဖြစ်ပါသည်။

(၂.၁၁.၂) ကျေးရွာ၏ တံတားတည်ရှိမှု

ဇယား (၄၁) ကျေးရွာ၏ တံတားတည်ရှိမှုအခြေအနေ

တံတား အမျိုးအစား	အရွယ်အစား	ကောင်း/ဆိုး	တည်ဆောက်ခဲ့သောနှစ်	အသုံးပြုနိုင်သည့်ရာသီ	
				ပွင့်လင်းရာသီ	တစ်နှစ်ပတ်လုံး
ဆိပ်ခံတံတား	-				

တံတား အမျိုးအစား	အရွယ်အစား	ကောင်း/ဆိုး	တည်ဆောက်ခဲ့သောနှစ်	အသုံးပြုနိုင်သည့်ရာသီ	
				ပွင့်လင်းရာသီ	တစ်နှစ်ပတ်လုံး
ကွန်ကရစ်တံတား	-	-	-	-	√
ကြိုးတံတား	-				
ရေပြွန်	၁.၅ ပေ	ကောင်း	၂၀၁၄		√
အခြား	-				

ရင်းမြစ်…ဦးတည်အုပ်စု ဆွေးနွေးခြင်း - ရပ်မိရပ်ဖ အုပ်စု။

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။ ကျေးရွာတွင်(၁.၅ပေ)ရှိရေပြွန် ၅၀စင်း၊(၂ ပေ)ရှိရေပြွန် ၅၀စင်းရှိပြီး ရေပြွန်များကို ရွာမှကိုယ်ထူကိုယ်ထစနစ်ဖြင့်ဆောင်ရွက်ထားပြီးမိုးကြီး၍ရေများလာသော်ပြွန်မှာသေးပီးရေအားကိုမနိုင်သဖြင့် အရွယ်အစားကြီးသောရေပြွန်များလိုအပ်ပါသည်။

၂.၁၁.၃) ရေကြောင်းသယ်ယူပို့ဆောင်ရေး

ဇယား (၄၂) **ရေကြောင်း** သယ်ယူပို့ဆောင်ရေး

သယ်ယူပို့ဆောင်ရေး	အကွာအဝေး (မိုင်)	ယာဉ် အမျိုးအစား	ရာသီအလိုက် သုံးစွဲနိုင်မှု	
			ပွင့်လင်းရာသီ	တစ်နှစ်ပတ်လုံး
မြစ်ကြောင်း	-			
ပင်လယ်ရေကြောင်း	-			
အခြား	-			

ရင်းမြစ်…ဦးတည်အုပ်စု ဆွေးနွေးခြင်း - ရပ်မိရပ်ဖ အုပ်စု။

မှတ်ချက်။ ၁ – လှေ၊သမ္ဗာန် ၂ - မော်တော် ၃ - သင်္ဘော

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။ ကျေးရွာတွင် ရေကြောင်းသယ်ယူပို့ဆောင်ရေး မရှိပါ။

(၂.၁၁.၄) သယ်ယူပို့ဆောင်ရေးယာဉ်များနှင့် ဝန်ဆောင်မှုများ

ဇယား (၄၃) သယ်ယူပို့ဆောင်ရေးယာဉ်များ

ယာဉ်အမျိုးအစား	စက်လှေ	လှေ၊ သမ္ဗာန်	စက်ဘီး	မော်တော်ဆိုင်ကယ်	သုံးဘီးဆိုင်ကယ်၊ ထော်လာဂျီ	ကား	မြင်းလှည်း	နွားလှည်း
အရေအတွက်	-	-	၂၆၆	၄၀၀	၂၈	၁၃	၁	၇၆

ရင်းမြစ်…အိမ်ထောင်စုစာရင်း ကောက်ယူမှု။

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။ ကျေးရွာတွင် သယ်ယူပို့ဆောင်ရေးယာဉ်များမှာ စက်ဘီး၂၆၆စီး၊ ဆိုင်ကယ်၄၀၀စီး၊ ထော်လာဂျီ ၂၈စီး ကား၁၃စီး နွားလှည်း ၇၆ စီးဖြင့် လုပ်ကိုင်ကြသည်။

(၂.၁၂) လျှပ်စစ်မီးရရှိမှု

ဇယား (၄၄) **လျှပ်စစ်မီးရရှိမှု အခြေအနေ**

ရင်းမြစ်	အိမ်ထောင်စု	ပြုပြင်ထိန်းသိမ်းရေးစနစ် (ကောင်း/သင့်/ညံ့)	အခက်အခဲရှိ/မရှိ
မဟာဓာတ်အားလိုင်း	၁၂၁	ကောင်း	အခက်အခဲမရှိ
ဆိုလာစနစ်	၂၉၇	သင့်	အခက်အခဲမရှိ
အသေးစားရေအားလျှပ်စစ်	-		
ဒီဇယ်သုံးအင်ဂျင်	၉	သင့်	အခက်အခဲမရှိ
လေစွမ်းအင်	-		
ဇီဝလောင်စာ	-		
အခြား	-		

ရင်းမြစ်... (၁) **အိမ်ထောင်စုစာရင်း ကောက်ယူမှု၊** (၂) **ဦးတည်အုပ်စု ဆွေးနွေးခြင်း - ရပ်မိရပ်ဖ အုပ်စု။**

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။ လျှပ်စစ်မီးနှင့် ပတ်သက်ပြီး နန့်စော်လော်ကျေးရွာတွင် မီတာတပ်ဆင်နိုင်သော အိမ်ထောင်စုမှာ အလွန်နည်းပါးသည်။ မီတာများကို ပြည်သူက ထိန်းသိမ်းသော်လည်း မီတာထိန်းသိမ်းခမှာ လစဉ်ကြေး(၅၀၀) ကျပ်တိတိကို လစဉ်ပေးဆောင်နေရပါသည်။ မီတာများ တပ်ဆင်ရာတွင်လည်း လျှပ်စစ်ဝန်ထမ်းများသည် အစိုးရ သတ်မှတ်ထားသော ကြေးများကို ကျော်လွန်၍ တောင်းခံတပ်ဆင်ခြင်းများကို ပြည်သူများ လက်ရှိကြုံတွေ့နေပါသည်။ သို့ပါ၍ လျှပ်စစ်ဝန်ထမ်းများကို လာဘ်ပေးလာဘ်ယူမှုများ မရှိအောင် သင်ကြားရန် အထူးလိုအပ်ပါသည်။

(၂.၁၃) ဆက်သွယ်ရေးနှင့်သတင်းအချက်အလက်ဆိုင်ရာနည်းပညာ

ဇယား (၄၅) **ဆက်သွယ်ရေးနှင့် သတင်းအချက်အလက်နည်းပညာ အခြေအနေ**

စဉ်	ဖုန်း	ရေဒီယို	တီဗွီ	ဂြိုလ်တုစလောင်း	အခြား
အရေအတွက်	**၆၁၄**	**၁၉၇**	**၂၃၈**	**၅၀**	-

ရင်းမြစ်... (၁) **အိမ်ထောင်စုစာရင်း ကောက်ယူမှု၊** (၂) **ဦးတည်အုပ်စု ဆွေးနွေးခြင်း - ရပ်မိရပ်ဖ အုပ်စု။**

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။ ဆက်သွယ်ရေးနှင့်ဆိုင်သော ဖုန်းများမှာ လုပ်ငန်းခွင်တွင် အသုံးချ၍ ရသော်လည်း ဖုန်းလိုင်းများ မကြည်လင်ခြင်းနှင့် တစ်မိနစ်လျှင် ၂၅ကျပ်ဟုဆိုသော်လည်း ဖုန်းဝန်ဆောင်ခများမှာ များလွန်းသည်ဟု ဆိုရပေမည်။ သတင်းအချက်အလက်များကို ရေဒီယိုမှ တိုက်ရိုက်ကြားသိရသည်မှာ လွန်စွာပင် ကောင်းမွန်လှပေသည်။

(၂.၁၄)ယဉ်ကျေးမှုနှင့်လူငယ်ဖွံ့ဖြိုးရေး

ဇယား (၄၆) **ယဉ်ကျေးမှုနှင့်လူငယ်ဖွံ့ဖြိုးရေး အခြေအနေ**

လုပ်ငန်းအမည်	ဝန်ဆောင်မှု

လုပ်ငန်းအမည်	ဝန်ဆောင်မှု
အပန်းဖြေနိုင်သည့်နေရာများအား လက်လှမ်းမီမှု	မရှိ
လူမှုရေးလုပ်ငန်းများတွင်ပါဝင်မှု	ရပ်ရွာတွင် ပါဝင်မှုများရှိခြင်း
ဘာသာရေးလုပ်ငန်းများတွင်ပါဝင်မှု	စုပေါင်းလုပ်ဆောင်ခြင်း
အားကစားပစ္စည်းများအား လက်လှမ်းမီမှု	အားကစားပစ္စည်းများ မလုံလောက်ခြင်း
ဖွံ့ဖြိုးရေးလုပ်ငန်းများတွင်ပါဝင်မှု	-
ရိုးရာယဉ်ကျေးမှုထိန်းသိမ်းရေး	-
စာကြည့်တိုက်၊အင်တာနက်စသည်များအား လက်လှမ်းမီမှု	-

ရင်းမြစ်…ဦးတည်အုပ်စု ဆွေးနွေးခြင်း - လူငယ် အုပ်စု။

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။ ဒေသအနေအထားတွင်အပန်းဖြေနိုင်သည့်သဘာဝအလှတရားများ သတ်မှတ်ထားသည့် နေရာများ မရှိပေ။ လူငယ်များသည် လူမှုရေးနှင့် ဘာသာရေးတို့တွင် အဓိက လုပ်ဆောင်နိုင်သော အဖွဲ့အစည်းများရှိပေသည်။ ဖွံ့ဖြိုးရေး လုပ်ငန်းစဉ်တွင် အသင့်အတင့်ရှိသော်လည်း ရိုးရာယဉ်ကျေးမှုများမှာ အောက်ခြေများ လွှတ်နေကြသည်ကို တွေ့ရှိရသည်။ လူငယ်များသည် အားကစားကို စိတ်ပါဝင်စားသော်လည်း အားကစားနှင့်ဆိုင်သော ပစ္စည်းများနှင့် ငွေကြေးများကို လုံလောက်စွာ မထောက်ပံ့နိုင်သည်ကို တွေ့ရှိရပါသည်။

(၂.၁၅) ကျေးရွာတည်ငြိမ်ရေးနှင့် ဘေးကင်းလုံခြုံရေး အခြေအနေ

(၂.၁၅.၁) လုံခြုံရေးဆိုင်ရာ ဝန်ဆောင်မှုများအား လက်လှမ်းမီမှု

ဇယား (၄၇) ဘေးကင်းလုံခြုံရေး၊ ဝန်ဆောင်မှု အထောက်အကူများအား လက်လှမ်းမီမှု

ဝန်ဆောင်မှုများ	ရှင်းလင်းချက်
ဆက်သွယ်ရေးဆိုင်ရာ အဆောက်အဦ များအား လက်လှမ်းမီမှု	မရှိ
အာမခံလုပ်ငန်းများအား လက်လှမ်းမီမှု	မရှိ
လူထုအခြေပြု သဘာဝဘေးအန္တရာယ် လျှော့ချရေးအစီအစဉ်	မရှိ
ရဲစခန်းများအား လက်လှမ်းမီမှု	မရှိ
အခြား	-

ရင်းမြစ်…ဦးတည်အုပ်စု ဆွေးနွေးခြင်း - ရပ်မိရပ်ဖ။

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။ ကျေးရွာအတွက် ဘေးကင်းလုံခြုံမှုများသည် ဘိန်းဖြူများ ရောင်းဝယ်ကြသူတို့၏ အန္တရာယ်ကာ အလွန်ပင် ကြောင်စရာကောင်းလှပေသည်။ ခိုးခြင်း၊ ယက်ခြင်းများ နေရာအနှံ့အပြားတွင်

တွေ့ကြုံနေ၍ ပြည်သူ့ရဲတပ်ဖွဲ့များမှာ ကူညီဖြေရှင်းမှု အားနည်းနေသည်ကို လက်တွေ့ရင်ဆိုင်ကြုံတွေ့နေရပါသည်။ အားကိုးရာမဲ့နေသော ပြည်သူများအဖို့ ရင်လေးစရာအဖြစ်ဆိုးများနှင့် ကြုံတွေ့နေရပါသည်။ သို့ဖြစ်ပါ၍ ယခုလက်ရှိကြုံတွေ့နေရသော ဘေးဒုက္ခများကို ချုပ်ငြိမ်းရန်လိုအပ်နေပါပြီ။

(၂.၁၅.၂) မှုခင်းဖြစ်ပွားမှု

ဇယား (၄၈) မှုခင်းဖြစ်ပွားမှု အခြေအနေ

	လူကုန်ကူးမှု	**ခိုးမှု**	**မူးယစ်ဆေးသုံးစွဲမှု**	**အကြမ်းဖက်မှု**
စိုးရိမ် /**သာမန်**	၂	၂	၁	၂

ရင်းမြစ်…ဦးတည်အုပ်စု ဆွေးနွေးခြင်း - ရပ်မိရပ်ဖ အုပ်စု၊ အမျိုးသမီး အုပ်စု။

မှတ်ချက် - စိုးရိမ် = ၁၊ သာမာန် - ၂

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။ ကျေးရွာတွင်း မှုခင်းဖြစ်ပွားမှု အခြေအနေမှာ လူကုန်ကူးမှု ၊ ခိုးမှု၊ အကြမ်းဖက်မှုများက သာမန်အဆင့်ဖြစ်ပြီး မူးယစ်ဆေးသုံးစွဲမှုမှာ ရွာမှာ အဓိက အဆိုးဆုံး စိုးရိမ်ရဆုံးဖြစ် နေပါပြီ။

နောက်ဆက်တွဲ ၂

ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးကို အထောက်အပံ့ဖြစ်စေမည့်အခြေအနေကောင်းများ

အထောက်အပံ့ဖြစ်စေမည့် အခြေအနေကောင်းများ	**ရှင်းလင်းဖော်ပြချက်**

အထောက်အပံ့ဖြစ်စေမည့် အခြေအနေကောင်းများ	ရှင်းလင်းဖော်ပြချက်
• သဘာဝအရင်းအမြစ်များ	
• နေရာတည်ရှိမှုနှင့် ပထဝီဆိုင်ရာ အားသာချက်	
• ရပ်ရွာတည်ငြိမ်အေးချမ်းမှု	
• ပြင်ပအဖွဲ့အစည်းများနှင့် ချိတ်ဆက်ဆောင်ရွက်ခြင်း	
• ဆက်သွယ်ရေး	
• ကျန်းမာရေးအဆောက်အအုံနှင့် ဝန်ဆောင်မှုများ	
• ကျေးရွာလျှပ်စစ်မီး	

ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးအတွက် အဟန့်အတားနှင့် ရင်ဆိုင်ကျော်လွှားရမည့် စိန်ခေါ်မှု များ

အဟန့်အတားများ၊ စိန်ခေါ်မှုများ	ရှင်းလင်းဖော်ပြချက်
• ဖွံ့ဖြိုးရေးဆိုင်ရာစီမံခန့်ခွဲမှု	
• သဘာဝအရင်းအမြစ်ထုတ်ယူသုံးစွဲမှု ကန့်သတ်ချက်များ	
• ကျန်းမာရေးဝန်ဆောင်မှု	

နောက်ဆက်တွဲ ၃

ကျေးရွာ ဖွံ့ဖြိုးရေးကွင်းဆက် (ပြဿနာ ဆန်းစစ်ခြင်းမှ ဖြေရှင်းနည်း အထိ

စဉ်	ပြဿနာ	အကြောင်းရင်း	အခြေအနေကောင်းများ	အဟန့်အတားနှင့် စိန်ခေါ်မှု	ဖြေရှင်းမည့်နည်းလမ်းများ	အဆိုပြုစီမံချက်နှင့် လုပ်ငန်းများ
၁	**ရပ်မိရပ်ဖအုပ်စု**					
	• ပြည်တွင်းငြိမ်းချမ်းမှုမရှိသဖြင့်ကျေးရွာများ ဖွံ့ဖြိုးမှုနောက်ကျနေခြင်း	• ငြိမ်းချမ်းရေးမူဝါဒများကိုအသုံးချမှုနှင့်လက်တွဲဆောင်ရွက်လိုသောဆန္ဒ၊ သဘောထားများကွဲလွဲမှုရှိနေခြင်း	• နေရာဒေသအသီးသီးတွင်ပြည်သူများငြိမ်းချမ်းရေးကိုဝမ်းပန်းတသာကြိုဆိုစောင့်မျှော်နေလျက်ရှိခြင်း	• အယူအဆသဘောထားများခံယူချက်များကွဲလွဲနေမှုရှိနေခြင်းအင်အားပြိုင်ဆိုင်မှု ရှိနေခြင်း	• ဂုဏ်ပြိုင်ခြင်း မာနထားခြင်းထင်တစ်လုံးရှိနေခြင်းများကိုခဝါချ၍ တိုင်းပြည်အကျိုးကိုလက်တွဲပူးပေါင်းဆောင်ရွက်ရန်	- ပြည်သူအုပ်ချုပ်သောပြည်သူ့အစိုးရလက်ထက်တွင်ငြိမ်းချမ်းရေးကို လျင်မြန်စွာ အကောင်အထည်ဖော်ရန်အထူးပင်အလေးနက်ထားပြီးဆောင်ရွက်သင့်သည်။
	• ဘာသာသာသာသနာအကျိုးသယ်ပိုးထမ်းဆောင်နေခြင်း • သဒ္ဓါတရားအားကောင်းခြင်း	• ဗုဒ္ဓဘာသာသာသနာသည်နေလကဲ့သို့ ထွန်းလင်းတောက်ပလျက်ရှိနေခြင်း	• ယုံကြည်မှုရှိခြင်း ဗုဒ္ဓဘာသာသည်ကမ္ဘာပေါ်တွင်အမွန်မြတ်ဆုံးသောဘာသာအဖြစ်ရပ်တည်မှုရှိနေခြင်း	• ဘာသာကွဲများနေရာအနှံ့နှောက်ယှက်မှု ရှိနေခြင်း ဗုဒ္ဓဘာသာဘုန်းတော်ကြီးကျောင်းများတည်ထားကိုးကွယ်အားနည်းခြင်း	• သာသာနာ့အမွေဆက်ခံသူများအားလုံခြုံမှုရှိအောင်စီစဉ်ဆောင်ရွက်မှုများပြုလုပ်ပေးရန်	- မိမိယုံကြည်ကိုးကွယ်သောဘာသာများကို ဘာသာအရေးအတိုက်အခံအဖြစ်ရင်ဆိုင်နေရခြင်းသည်နေရာဒေသအသီးသီးတွင်ရင်ဆိုင်တွေ့ကြုံနေကြသဖြင့်စည်းမျဉ်းစည်းကမ်းများ ထုတ်ပြန်ရန် လိုအပ်ပေသည်။

စဉ်	ပြဿနာ	အကြောင်းရင်း	အခြေအနေကောင်းများ	အဟန့်အတားနှင့်စိန်ခေါ်မှု	ဖြေရှင်းမည့်နည်းလမ်းများ	အဆိုပြုစီမံချက်နှင့်လုပ်ငန်းများ
	• ကျေးလက်လမ်းတံတားများအဆက်မပြတ်တည်ဆောက်နေရခြင်း	• ရွာအတွင်းစိုက်ပျိုးရေး၊လယ်ရေမြောင်းများပေါ်များခြင်း ကျေးရွာချက်ဆက်ချောင်းကြီးများရှိနေခြင်း	• အလှူရှင်များပေါ်များခြင်း ရွာသူရွာသားများလုပ်သားအင်အားအပြည့်အဝပါဝင်လုပ်ဆောင်ခြင်း	• တံတားတည်ဆောက်ရာတွင်ငွေကြေးအခက်အခဲနှင့်ရင်ဆိုင်နေရခြင်း	• အရည်အသွေးပြည့်မီသော တံတားများတည်ဆောက်ပေးခြင်း အစိုးရတံတားအင်ဂျင်နီယာများနှင့်ချိတ်ဆက်၍ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်ပေးရန်	- ကျေးလက်နေပြည်သူတို့သည် ဖွံ့ဖြိုးရေးလုပ်ငန်းများတွင်တက်ကြွစွာပါဝင်ဆောင်ရွက်မှုများရှိသော်လည်း အသိပညာအတတ်ပညာ များအားနည်းသဖြင့် ပညာရှင်များနှင့် တွေ့ဆုံဆွေးနွေးပွဲများပြုလုပ်သင့်ပါသည်။
	• ရပ်ရွာအေးချမ်းသာယာရေးလုပ်ငန်းများဦးဆောင်ဦးရွက်ပြုလုပ်နေရခြင်း • လုယက်မှုများနှင့်ရင်ဆိုင်နေရခြင်း	• ခိုးမှု၊လုယက်မှုများရှိနေခြင်းဘိန်းဖြူများရွာအတွင်းရောင်းချနေသူရှိနေခြင်း	• ရပ်မိရပ်ဖများသည် ကျေးရွာသူ၊ကျေးရွာသားများအပေါ်တွင် သားသမီးကဲ့သို့စေတနာထားစောင့်ရှောက်ကာကွယ်ပေးခြင်း	• သူခိုးနှင့်ဘိန်းဖြူရောင်းချသူများကိုရဲဌာနများမှထိ ထိရောက်ရောက်အရေးမယူခြင် လစ်လျူရှု ထား နေပါသည်။	• ရာဇဝတ်သားများကိုလာဘ်ပေးလာဘ်ယူမှုများ မပြုလုပ်ပဲဥပဒေအတိုင်းလိုက်နာဆောင်ရွက်ပေးရန်လိုအပ်နေပါသည်။	- ဖွံ့ဖြိုးရေးလုပ်ငန်းများတွင်လူငယ်များသည် အဓိကအခန်းကဏ္ဍတွင် ပါဝင်နေသောကြောင့် အကျင့်စာရိတ္တများ ပျက်စီးမှုမရှိအောင် အချိန်မီ ပြုပြင်ပေးရန်။
	• ကျေးရွာအတွင်းလမ်းကျေးရွာချင်းဆက်လမ်းများအ	• ချဉ်ကပ်မြောင်းများမရှိခြင်းနှင့်ကျောက်ချောလမ်းများအရည်	• ကျေးရွာလမ်းများကိုပုဂ္ဂိုလ်အလှူရှင်များကပြင်ဆင်ပေး	• နည်းပညာအားနည်းခြင်းနှင့်လမ်းပြင်ရာတွင်	• သဲကျောက်များစုဆောင်းခြင်းလမ်းများကူးသန်းသွား	- လမ်းများတည်ဆောက်ရာတွင်ခေတ်နှင့်လျော်ညီသောဆက်သွယ်ရေးလမ်း

စဉ်	ပြဿနာ	အကြောင်းရင်း	အခြေအနေကောင်းများ	အဟန့်အတားနှင့်စိန်ခေါ်မှု	ဖြေရှင်းမည့်နည်းလမ်းများ	အဆိုပြုစီမံချက်နှင့်လုပ်ငန်းများ
	ဆင်မပြေခြင်း	အသွေးမပြည့်မီခြင်းတို့ကြောင့်	နေခြင်းနှင့်ကားလုပ်သားအင်အားများစုစည်းပါဝင်မှုရှိနေခြင်း	သဲ၊ကျောက်များရရန်အတွက်အခက်အခဲရှိနေပါသည်။	လာသောကားကြီးများအားဝန်ချိန်သတ် မှတ်ထားရန်နှင့်ဥပဒေများထုတ်ပြန်ပေးရန်	ကိုအဆင်ပြေချောမွေ့အောင် လူထုနှင့်အစိုးရအင်ဂျင်နီယာများလက်တွဲညှိနှိုင်းဆောင်ရွက်ရန်လိုအပ်ပါသည်။
	• အလုပ်လုပ်ရာတွင်အဖွဲ့အစည်းများပါဝင်မှုအားနည်းခြင်း • တိုးတက်မှုလမ်းစများအား နည်းနေခြင်း	• ခေါင်းဆောင်ပြောဆိုသည်ကိုလက်ခံသောဓလေ့ရှိနေခြင်း • လူအစွမ်းနှင့်လုပ်ဆောင်ချက်များကိုပြသခွင့်၊ အသုံးချခွင့်မရှိသေးခြင်း	• ပွင့်လင်းမြင်သာမှုရှိသည်ကိုသိရှိခြင်း • စုပေါင်းလုပ်ဆောင်တတ်သောအလေ့အထကိုလေ့ကျင့်လုပ်ဆောင်ခြင်း	• အတိုက်အခံများရှိနေခြင်း • အမှားလုပ်ရပ်များ စိုးမိုးနေသဖြင့်အမှန်တရားများဆောင်ရွက်ရန်အခက်အခဲရှိနေပါသည်။	• တစ်ဦးနှင့်တစ်ဦးတိုင်ပင်ညှိနှိုင်း၍ဖြစ်စေ၊ အဖွဲ့စည်းတစ်ဖွဲ့နှင့်တစ်ဖွဲ့ရင်းနှီးမှုရှိအောင်စုပေါင်းလုပ်ဆောင်ခြင်း	- ယုံကြည်မှုများခံယူချက်များကွဲလွဲမှုများရှိနေသဖြင့်ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးအတွက်နောက်ကျနေသည်ကိုတွေ့ရှိနေရပါသည်။ သို့ပါကမာနများမရှိကြပဲစုပေါင်းလုပ်ဆောင်ရန်လိုအပ်ပေသည်။
၂	**လယ်သမားအုပ်စု**					
	• တိုးချဲ့မြေရှိသော်လည်းဒေသတွင်းလုံခြုံမှုမရှိခြင်း • ငွေအရင်အနှီးစိုက်	• လယ်ယာမြေတိုးချဲ့ရာမှာဒေသနှင့်အလှမ်းကွာဝေးသဖြင့်သွားလာရာ	• အလုပ်လက်မဲ့ဖြစ်နေသူများကို တိုးချဲ့လယ်ယာမြေတွင်နေရာချထားပေးရ	• လယ်ယာမြေစီမံကိန်းတွင်ငွေရှင်ကြေးရှင်များအားဦးစားပေးနေသ	• အငြင်းပွားမှုမရှိအောင်ဆောင်ရွက်စီမံပေးသင့်ကြောင်းနှင့်လယ်သမားတို့၏	○ ဆန်စပါးများကိုတင်ပို့ရောင်းချရာတွင်အသေးစားကုန်သည်များမှသာဝယ်ယူနေခြင်းကြောင့်

စဉ်	ပြဿနာ	အကြောင်းရင်း	အခြေအနေကောင်းများ	အဟန့်အတားနှင့်စိန်ခေါ်မှု	ဖြေရှင်းမည့်နည်းလမ်းများ	အဆိုပြုစီမံချက်နှင့်လုပ်ငန်းများ
	ထုတ်နိုင်မှုအင်အားမရှိခြင်း	လမ်းများမရှိပေ။ • နေရာအနှံ့ကန်ထရိုက်များနေရာယူနေခြင်းတို့ကြောင့် ဖြစ်သည်။	န် • တန်းတူညီတူအခွင့်အရေးပေးရန်	ည်ကိုတွေ့ရှိနေရပါသည်။	ဘဝမြင့်တင်ပေးရန်မှာ မလွဲကေန်လိုအပ်ကြောင်း	လယ်သမားများအကျိုးခံစားမှုလွန်စွာနှောက်နှေးလျက်ရှိပေသည်။ ထို့ကြောင့်စပါးဝယ်ရာတွင်ကုန်သည်အကြီးစားနှင့်ပွဲရုံများရှိရန်လိုအပ်ပေသည်။
	• စပါးများစိုက်ပျိုးရာတွင်ခေတ်မီသိပ္ပံနည်းကျစိုက်ပျိုးစနစ်ကျင့်သုံးမှုမရှိပေ။ • စိုက်ပျိုးရေးပညာရှင်လုံလောက်မှုမရှိ သေး။	• မိရိုးဖလာစိုက်ပျိုးခြင်းနှင့်ခေတ်သစ်စိုက်ပျိုးနေသောစိုက်ပျိုးစနစ်များကိုလေ့လာမှုမရှိခြင်း	• စိုက်ပျိုးပညာရှင်များအားစိုက်ကွင်းထဲသို့ကွင်းဆင်း၍လယ်သမားများအားပညာပေဟောပြောခြင်းများပြုလုပ်သင့်ပေသည်။	• လယ်သမားများသည်လေ့လာမှုအားနဲခြင်းနှင့်သမာရိုးကျစိုက်ပျိုးနည်းများကိုလက်ကိုင်စိုက်ပျိုးနေလျက်ရှိနေသည်။	• စိုက်ပျိုးရေးနှင့်ပတ်သက်သောပညာပေးရန်ယခုအချိန်တွင်ဆောင်ရွက်ပေးသင့်ပေသည်။	○ အရည်အသွေးများကိုမြှင့်တင်ရာတွင်ပညာရှင်များလုံလောက်စွာမွေးဖွားပေးရန်စီမံကိန်းတစ်ရပ် အနေဖြင့်ဆောင်ရွက်သင့်ပါသည်။
	• စိုက်ပျိုးစရိတ်အတွက်ချေးငွေများအချိန်မီမရရှိခြင်း • လယ်ယာသုံးစရိတ်စခများဈေးကြီး	• ငွေကြေးလုံလောက်မှုမရှိခြင်း • အချိန်မီမစိုက်ပျိုးနိုင် ခြင်းနှင့်စိုက်စရိတ်စခများဈေး	• အချိန်နှင့်တစ်ပြေးညီချေးငွေများထုတ်ချေးရန် နိုင်ငံခြားဝင်ငွေများ ရရှိအောင်ဖန်တီးပေး	• ချေးငွေများအချိန်မီမရောက်ရှိပေ။ • လယ်ယာထွက်သီးနှံများဈေးကွက်မရှိသဖြင့်လွန်	• ဘဏ်ချေးငွေများကိုလယ်သမားလက်ထဲသို့အချိန်မီရောက်ရှိအောင်ဆောင်ရွက်ရန်လိုအပ်နေပါ	○ လယ်ယာသုံးစက်နှင့်စက်ပစ္စည်းများကိုတွင်ကျယ်စွာအသုံးပြုနိုင်ရန်အတွက်လက်ရှိဈေးနှုန်းထက်ပို၍ လျော့

စဉ်	ပြဿနာ	အကြောင်းရင်း	အခြေအနေကောင်းများ	အဟန့်အတားနှင့် စိန်ခေါ်မှု	ဖြေရှင်းမည့်နည်းလမ်းများ	အဆိုပြုစီမံချက်နှင့် လုပ်ငန်းများ
	နေခြင်း	ကြီးနေပါသည်။	ရန်အနေးနှင့်အမြန်လိုအပ်ပါသည်။	စွာပင်အခက်ကြုံနေရပါသည်။	သည်။	ရန်မှာအထူးပင် လိုအပ်နေပါသေး သည်။
	• ဩဇာဖြင့်မအုပ်ချုပ်ပဲအာဏာနှင့်အုပ်ချုပ်မှုရှိနေ • ဘက်လိုက်မှုများအသက်ရှင်နေခြင်း	• အခွင့်ထူးခံပုဂ္ဂိုလ်များနှင့်အတ္တကြီးသူစိုးမိုးမှုများရှိနေပါသည်။	• လက်ရှိအစိုးရလက်ထက်တွင် ဥပဒေစိုးမိုးမှုရှိလာအောင်အကောင်အထည်ဖော်ရန်အနေးနှင့်အမြန်လိုအပ်ပါသည်။	• ကိုယ်ရည်ကိုယ်သွေးနှင့်အတွေ့အကြုံများမရှိခြင်း ဗဟုသုတ မရှိပေ။	• အုပ်ချုပ်ရေးသင်တန်းများပေးရာတွင် အားနဲနေခြင်းနှင့်ပြောင်းလဲမှုမရှိသေးခြင်း။	○ လူသားများ စည်းကမ်းလိုက်နာရန်အတွက်မှာ ဥပဒေသည် အဓိကအခန်းကဏ္ဍတွင်ပါဝင်နေသဖြင့် ဥပဒေစိုးမိုးနိုင်ရန်အတွက် ဆောင်ရွက်ရာမှာအလွန်ပင်နောက်ကျနေသည်ကို ခံစားတွေ့မြင်နေရပါသည်။
	• ကုန်ထုတ်လမ်းမရှိသဖြင့်လမ်းများဖောက်လုပ်ပေးရန် • ထုတ်ကုန်များလျင်မြန်စွာမရောက်နိုင်ခြင်း	• စပါးများရိတ်သိမ်းပြီးသော်လည်း ထုတ်ကုန်လမ်းမရှိသဖြင့် တောင်သူများ အခက်ကြုံနေရ ပါသည်။	• ကုန်သွယ်မှုလမ်းများရှိပါကဈေးကွက်သို့လျင်မြန်စွာရောက်ရှိလာနိုင်သည်။	• စိုက်ခင်းသို့သွားလာရန်လမ်းမရှိသဖြင့်စိုက်ပင်များ အောင်မြင်နိုင်မှု လျော့နည်းလာ နိုင်ပါ သည်။	• ပြည်သူများအခက်ကြုံတွေ့နေရသောထုတ်ကုန်လမ်းများကိုဖောက်လုပ်ရန်လိုအပ်ပါသည်။	○ စပါးတို့သည်လယ်သမားတို့၏ အသက်သွေးကြောများဖြစ်သဖြင့်ကူးလူးဆက်သွယ်သွားလာနိုင်သော ကုန်ထုတ်လမ်းများအားသင်လျော်အော

စဉ်	ပြဿနာ	အကြောင်းရင်း	အခြေအနေကောင်းများ	အဟန့်အတားနှင့်စိန်ခေါ်မှု	ဖြေရှင်းမည့်နည်းလမ်းများ	အဆိုပြုစီမံချက်နှင့်လုပ်ငန်းများ
						င် ဆောင်ရွက်ပေးရန်လိုအပ်ပါသည်။
	• စိုက်ပျိုးရေးလုံလောက်စွာမရရှိမှု • စိုက်ပျိုးမြေဆီကုန်ခမ်းမှု • သဘာဝမြေသြဇာလုံလောက်စွာမရရှိခြင်း	• လယ်ရေသွင်းကျေးထိုင်မြောင်းများပျောက်ကွယ်ခြင်းနှင့် တိမ်ကောမှုများရှိနေပါသည်။	• ဆည်မြောင်းများကိုရေစီးရေလာကောင်းအောင်ပြုပြင်ဆောင်ရွက်ခြင်းနှင့် သဘာဝမြေသြ ဇာများကိုအသင့်အတင့်ကျွေးရန်	• စိုက်ပျိုးရေများအတွက်လုံလောက်စွာမရရှိခြင်းသဘာဝမြေသြဇာများ ကျွေးရာမှာအားနည်းလာခြင်းနှင့်ဓာတ်မြေသြဇာများကိုမသုံးစွဲနိုင်ခြင်း	• ဆည်မြောင်းများကိုပြုပြင်ရန်မျိုးကောင်း မျိုးသန့်ရရှိလာအောင်ဖန်တီးပေးရန်ခေတ်နှင့်လျော်ညီသော စိုက်ပျိုးစနစ်များကို သင်ကြားပေးရန် လိုပါသည်။	○ နှစ်ကာလများစွာပျက်စီးလာသောဆည်မြောင်းများကိုစနစ်တကျဆောင်ရွက်ပေးရန်နှင့်ဓာတ်မြေသြဇာများကိုအရည်အသွေးပြည့်မီအောင်စိစစ်ရန်လိုအပ်လျက်ရှိပါသည်။
၃	**လူငယ်အုပ်စု**					
	• ခရီးသွားလာမှုများခြင်း • လုပ်အားခအပြည့်အဝမရရှိခြင်း	• မိသားစုဝမ်းစာမဖူလုံ၍ခရီးများထွက်ပြီးငွေရှာရခြင်း • နေဝင်မိုးချုပ်အလုပ်လုပ်ကိုင်နေရခြင်း	• နေ့စားလုပ်ခများရရှိအောင်ဆောင်ရွက်ပေးခြင်း • အလုပ်လုပ်ချိန်များသတ်မှတ်ခြင်း	• အလုပ်လုပ်ရန်အတွက်နှင့်ဝင်ငွေပုံမှန်ရရှိရန်အခက်အခဲရှိခြင်း • လုပ်အားခအပြည့်အဝမရရှိ	• အလုပ်ရှင်နှင့်အလုပ်သမားများပြေလည်မှုရှိအောင်ဆောင်ရွက်ခြင်း	–မိမိကျေးရွာတွင် အလုပ်ရှာထွက်သောလူငယ်များလုပ်အားယိုစီးမှုများသဖြင့်မိမိကျေးရွာတွင်အလုပ်အကိုင်ရရှိရန်နည်းဗျူဟာများကိုအစိုးရဌာနနှင့်ဆက်သွယ်

စဉ်	ပြဿနာ	အကြောင်းရင်း	အခြေအနေကောင်းများ	အဟန့်အတားနှင့် စိန်ခေါ်မှု	ဖြေရှင်းမည့်နည်းလမ်းများ	အဆိုပြုစီမံချက်နှင့် လုပ်ငန်းများ
				ခြင်း		ဆောင်ရွက်ပေးရန်
	• ပညာတတ်များ ထွက်ပေါ်လာခြင်း • လူမှုရေးကဏ္ဍများ ပါဝင်မှုခြင်း	• မိမိကျေးရွာတွင်ဘက်စုံဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်လာစေလိုသောဆန္ဒရှိခြင်း	• ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးနှင့်လူမှုရေးကဏ္ဍများလူငယ်များ ပါဝင်လှုပ်ရှားခြင်း	• လူငယ်များအား ဦးဆောင်နိုင်သော အရည်အချင်း များရှိလာအောင်	• လူငယ်များသည်ပညာအရည်အချင်းနှင့်ပြည့်စုံသဖြင့်လူသားအရင်းအမြစ်များကိုကောင်းစွာအသုံးချနိုင်ခြင်း	–ပေါင်းစည်းညှိနှိုင်းတိုင်ပင်တတ်သောနည်းစနစ်နှင့်လုပ်ထုံးလုပ်နည်းများအားနားလည်တတ်ကျွမ်းမှုရှိစေရန်စွမ်းဆောင်ရည်မြှင့်သင်တန်းများဖွင့်လှစ်ထားရှိခြင်း
	• အလုပ်အကိုင်မရှိခြင်း • အချိန်ဖြုန်းနေမှုများနေခြင်း	• စက်ရုံအလုပ်ရုံများနှင့်ပုဂ္ဂိုလလုပ်ငန်းရှင်များမရှိမှုနှင့်အလုပ်လုပ်ကိုင်ရန်ရှားပါးခြင်းတို့ကြောင့်ဖြစ်သည်။	• အလုပ်အကိုင်အခွင့်အလမ်းများရရှိအောင်ဆောင်ရွက်ပေးရန်	• လူငယ်များအား အလုပ်အကိုင် များရရှိအောင်ဖန် တီးမပေးနိုင်ခြင်း	• ကျေးလက်ဒေသများတွင်လူငယ်အလုပ်အကိုင်များရရှိအောင်စက်ရုံအလုပ်ရုံများတည်ဆောက်သင့်သည်။	–မြို့ပြများတွင်အလုပ်အကိုင်ပေါများပြီးကျေးလက်နေပြည်သူများအလုပ်အကိုင်မရှိသဖြင့်မြို့ပြများကဲ့သို့ကျေးလက်တွင် စက်ရုံအလုပ်ရုံများ တည်ဆောက်ပေးသင့်သည်။
	• အားကစားစည်းကမ်းလိုက်နာမှု	• အားကစားနှင့်ဆိုင်သော ပစ္စည်းများ	• အားကစားကွင်းနှင့် အားကစား	• လေ့ကျင့်မှုအားနဲခြင်း၊စည်းကမ်း	လူငယ်များအား အားကစားကွင်းနှင့်	–အချင်းချင်းရိုင်းပင်းကူညီတတ်သော စိတ်ဓာတ်များ

စဉ်	ပြဿနာ	အကြောင်းရင်း	အခြေအနေကောင်းများ	အဟန့်အတားနှင့်စိန်ခေါ်မှု	ဖြေရှင်းမည့်နည်းလမ်းများ	အဆိုပြုစီမံချက်နှင့်လုပ်ငန်းများ
	မရှိခြင်း	လုံလောက်မှုမရှိ	ပစ္စည်းများလုံလောက်စွာထားရမည်	လိုက်နာမှုအားနည်းခြင်း၊စနစ်တကျလိုက်နာမှုမရှိ	အားကစားပစ္စည်းများလုံလောက်အောင်ထားရှိပြီးစည်းကမ်းတကျရှိလာအောင်သင်ကြားပေးခြင်း	ရရှိလာအောင် သင်ကြားရန်လိုအပ်ပါသည်။
	လူငယ်ဖွံ့ဖြိုးရေး					
	• မူးယစ်ဆေးဝါးသုံးစွဲခြင်း • ပတ်ဝန်းကျင်အားမလေးစားခြင်း	အလုပ်အကိုင်များရှားပါးခြင်းနှင့်မိမိတို့ပတ်ဝန်းကျင်တွင်မူးယစ်ဆေး◌ါ◌းရောင်းသူများပေါသဖြင့်အလွယ်တကူသုံးစွဲနိုင်ခြင်း	မူးယစ်ဆေးဝါးကင်းစင်အောင်ဆောင်ရွက်ပေးပါကလူငယ်တို့၏ဘဝသာယာသည်သာမကလူငယ်တို့နှင့်သက်ဆိုင်သောမိသားစုပါစိတ်ချမ်းသာရခြင်း	• ဥပဒေစိုးမိုးမှုမရှိသေးခြင်းလာဘ်ပေးလာဘ်ယူမှုများအသက်ဝင်နေခြင်း	• လက်ရှိခေတ်စားနေသောမူးယစ်ဆေးဝါးများကိုအမြစ်ပြတ်အောင်ရှင်းလင်းဆောင်ရွက်ခြင်းနှင့်လူငယ်များကိုအလုပ်အကိုင်များရရှိအောင် ဖန်တီးဆောင်ရွက်	– လူငယ်တို့၏အားလပ်ချိန်တွင်မူးယစ်ဆေးဝါးများဝင်ရောက်လာပြီးထိုအားလပ်သည့် အချိန်တွင်လူငယ်များအလုပ်လုပ်ကိုင်နိုင်ရန်ဖန်တီးပေးခြင်းဖြင့်လူငယ်တို့၏ဘဝသည်ထွန်းတောက်လာပါလိမ့်မည်။
	• ယဉ်ကျေးမှုနှင့်ဘာသာတရားများပျောက်ကွယ်လုနီးပါးရှိလာခြင်း • စည်းကမ်းလိုက်နာ	အနောက်တိုင်းယဉ်ကျေးမှုများကိုမိမိတို့နိုင်ငံအနေနှင့်မကာကွယ်နိုင်သည့်အပြင်ထိုယဉ်ကျေးမှုနယ်	မိမိတို့ကိုးကွယ်ယုံကြည်သောယဉ်ကျေးမှုနှင့်ဘာသာတရားများကိုကာကွယ်	• မိမိတို့နိုင်ငံအတွင်းမရှိသောယဉ်ကျေးမှုနှင့်ဘာသာများကို နိုင်ငံတော်အစိုးရအဖွဲ့မှမတားဆီး	• သိမ်ကောပျောက်ကွယ်လုနီးပါးဖြစ်နေသောမြန်မာယဉ်ကျေးမှုနှင့်ဘာသာတရားများကိုနေရာ	– မြန်မာ့ဓလေ့၊အစဉ်အလာနှင့်မကိုက်ညီသောယဉ်ကျေးမှု၊ဘာသာများကိုမိမိတိုင်းရင်းသူတိုင်းရင်းသားများမကျင့်သုံးစေရန် လိုအပ်သောစည်း

စဉ်	ပြဿနာ	အကြောင်းရင်း	အခြေအနေကောင်းများ	အဟန့်အတားနှင့်စိန်ခေါ်မှု	ဖြေရှင်းမည့်နည်းလမ်းများ	အဆိုပြုစီမံချက်နှင့်လုပ်ငန်းများ
	မှုအားနဲခြင်း	ပယ်တွင်လူငယ်များအားအသုံးချခံနေရခြင်း	ထိန်းသိမ်းနိုင်အောင်စီစဉ်ဆောင်ရွက်ပေးရန်။	နိုင်ခြင်း၊အလေးမထားခြင်းမျက်ကွယ်ပြုနေခြင်း	ဒေသအလိုက်အကောင်အထည်ဖော်နိုင်ရန်အတွက်စီစဉ်ဆောင်ရွက်ပေးခြင်း	မျဉ်စည်းကမ်းများချမှတ်ပေးရန်
၄	**စိုက်ပျိုးမွေးမြူရေးမဟုတ်သော ဝင်ငွေရလုပ်ငန်းများလုပ်ကိုင်သူအုပ်စု**					
	• လျှပ်စစ်မီတာများမတပ်ဆင်နိုင်ခြင်း • မိမိဒေသတွင်အလုပ်များရှားပါးခြင်း	• အလုပ်အကိုင်များရှားပါးမှုတို့ကြောင့်ဝင်ငွေရလုပ်ကိုင်နိုင်သောပွဲရုံ၊စက်ရုံနှင့်လုပ်ငန်းရှင်များမရှိခြင်း	• ရာသီအလိုက်နေ့စားခရရှိနိုင်သောလယ်ယာလုပ်ငန်းများရှိနေခြင်း	• ရရှိလာသောလုပ်အားခသည်မိသားစုဝမ်းစာကိုပြေလည်မှုရှိအောင်ဖန်တီးမပေးနိုင်ခြင်း	• ကုန်စျေးနှုန်းများလျှော့ချပေးခြင်းလုပ်ခစျေးများမြှင့်တင်ပေးခြင်းပင်လွန်စွာပင်ဆင်းရဲသောအိမ်ထောင်စုနည်းပါးလာနိုင် ခြင်း	ခရီးထွက်၍အလုပ်များရှာဖွေခြင်းသည်မိမိ မိသားစုအရေးကိုစောင့်ရှောက်မှုအားနည်းနေသဖြင့် ငွေစု၊ငွေချေးစနစ်များ ပြဋ္ဌာန်းဆောင်ရွက်ပေးရန်

စဉ်	ပြဿနာ	အကြောင်းရင်း	အခြေအနေကောင်းများ	အဟန့်အတားနှင့် စိန်ခေါ်မှု	ဖြေရှင်းမည့်နည်းလမ်းများ	အဆိုပြုစီမံချက်နှင့် လုပ်ငန်းများ
	• ဈေးရောင်းဈေးဝယ်ပြုလုပ်ခြင်း • ကုန်ကြမ်းများရရှိအောင်ဆောင်ရွက်ရာတွင်မလွယ်ကူခြင်း	• ပညာရေးနှင့်အသုံးစရိတ်များကိုပြေလည်ဖန်တီးရခြင်း	• ဒေသတွင်တောထွက်ရောင်းချစရာများထွက်ရှိနေခြင်း	• ငြိမ်းချမ်းရေးမရရှိမှုကြောင့်ရောင်းချရန်အထွက်ကုန်စည်များမရရှိခြင်း	• ဈေးရောင်းဈေးဝယ်ဖြင့်အသက်မွေးဝမ်းကျောင်းပြုနေရသဖြင့်အစားထိုးလုပ်ငန်းများဖန်တီးထားရှိခြင်း	ဈေးရောင်းဈေးဝယ်များပြုလုပ်ရာတွင်ဈေးတန်းနှင့်ဈေးနေရာများပေးခြင်းဖြင့်အခွန်ဘဏ္ဍာငွေများ ရရှိစေသည့်အပြင်စည်းကမ်းလိုက်နာမှုရှိအောင်နည်းပညာပေးသင့်ပါသည်။
	• ကျန်းမာရေးချို့တဲ့ခြင်း • ဒေသနှင့်ကိုက်ညီမှုမရှိခြင်း	• ခရီးထွက်၍ဝင်ငွေရှာဖွေရာဒေသတွင်ခြင်နှင့် မသန့်ရှင်းခြင်း	• ခရီးသွားလာရာတစ်လျှောက်တွင်ခြင်ထောင်နှင့်ဆေးများယူဆောင်ခြင်း	• အလုပ်လုပ်ရာဒေသတွင်ကျန်းမာရေးအတွက်ကုသရန်ဆေးနှင့်ဆေးခန်းများမရှိခြင်း	• ရောဂါလက္ခဏာများပေါ်ပေါက်ပါကနီးစပ်ရာဆေးပေးခန်းသို့ ပို့ဆောင်၍ဆေးကုသမှုခံယူခြင်း	အခွန်ဘဏ္ဍာများကောက်ခံရရှိသောစီးပွားလုပ်ငန်းနေရာ ဒေသများတွင်ကျန်းမာရေးဝန်ဆောင်မှုပေးရန်
	• အလုပ်လုပ်ကိုင်ချိန်ထက်ပို၍လုပ်ဆောင်ရခြင်း • အလုပ်သမားလူတန်းစားဟူသမျှအနိမ်ခံနေရခြင်း	• အလုပ်ရှားပါးမှုကြောင့်လုပ်ငန်းရှင်၏သဘောကျလုပ်ဆောင် ပေးရခြင်း	• အလုပ်ချိန်ထက်ပိုသောအချိန်များကိုလုပ်ခများပိုပေးရန်	• လုပ်ငန်းကိုအကြောင်းပြု၍အခွင့်အရေးယူသောလုပ်ငန်းရှင်များရှိနေခြင်း	• အလုပ်ရှင်နှင့်အလုပ်သမားများသည်သဘောထားများကွဲလွဲမှုမရှိအောင် ညှိနှိုင်းရန် လိုအပ်နေခြင်း	လုပ်ငန်းအမျိုးအစားအလိုက်အလုပ်ချိန်များကိုသတ်မှတ်ပေးရန် လိုအပ်နေခြင်း

စဉ်	ပြဿနာ	အကြောင်းရင်း	အခြေအနေကောင်းများ	အဟန့်အတားနှင့်စိန်ခေါ်မှု	ဖြေရှင်းမည့်နည်းလမ်းများ	အဆိုပြုစီမံချက်နှင့်လုပ်ငန်းများ
၅	**အမျိုးသမီးအုပ်စု**					
	• **ဆီးချို** • **သွေးတိုး**	• ဓာတုဆိုးဆေးပါ သောစားသောက်ကုန်များစားသုံးခြင်းနှင့် သဘာဝအသီးအနှံ့များရှားပါးလာခြင်း	• **ရောဂါဖြစ်မှကုသသည်ထက်မဖြစ်ခင်ကုသည်ကပိုမိုထိရောက်သည်သို့ပါ၍ကြိုတင်ကာကွယ်ဆေးထိုးနှံနပါမည်**	• အန္တရာယ်ဖြစ်စေသောစားသုံးကုန်များကိုမတားဆီးနိုင်ခြင်း	• **ကျန်းမာရေးအတွက်အန္တရာယ်ဖြစ်စေသောစိုက်ပျိုးရေးသုံးဆေးနှင့်ဓာတ်မြေဩဇာများကိုတားဆီးပိတ်ပင်ခြင်းများပြုလုပ်ရန်**	ကျန်းမာရေးနှင့်ပတ်သက်သောပညာပေးဟောပြောပွဲများပြုလုပ်ပေးရန် ရာသီအလိုက်ဖြစ်တတ်သောရောဂါများကိုကြိုတင်ကာကွယ်နိုင်ရန်နှိုးဆော်ခြင်းနှင့် ကာကွယ်ဆေးများထိုးနှံခြင်း
	• **သောက်သုံးရေမသန့်ရှင်းခြင်း** • **လေထုညစ်ညမ်းခြင်းနှင့်ပတ်ဝန်းကျင်မသန့်ရှင်းခြင်း**	• ရေစစ်ရေကန်များမရှိခြင်း	• **သောက်သုံးရေများကိုကျန်းမာရေးနှင့်အညီပြုလုပ်ရန်အသိပညာများပေးရမည်။**	• ကျေးလက်တောရွာတို့တွင်အတွေ့အကြုံနှင့်အသိပညာများနည်းပါးခြင်းတို့ကြောင့်ဖြစ်သည်။	• **သောက်ရေသုံးရေတို့ကိုရေစစ်၊ရေကန်များပြုလုပ်ရမည်။**	ကျန်းမာရေးနှင့်ပတ်သက်သောပညာပေးဟောပြောပွဲများပြုလုပ်ပေးရန်ရာသီအလိုက်ဖြစ်တတ်သောရောဂါများကိုကြိုတင်ကကွယ်နိုင်ရန်နှိုးဆော်ခြင်းနှင့်ကာကွယ်ဆေးများထိုးနှံခြင်း
	• **အမျိုးသမီးများစုစည်းမှုမရှိခြင်း** • **ပုဂ္ဂိုလ်ရေးအမြင်ရှိ**	• တစ်ဦးနှင့်တစ်ဦးပွင့်လင်းမြင်သာအောင်ဆောင်ရွက်မှုမရှိ	• **စုပေါင်းဆောင်ရွက်လိုကြသည်။** • **ဘက်လိုက်မှုမရှိခြင်း**	• **ဂုဏ်ထုဂုဏ်ပြိုင်ရှိနေခြင်း** • **မာနထားရှိခြင်းနှင့်**	• **တစ်ဦးနှင့်တစ်ဦးနားလည်မှုပေးခြင်း** • **မှန်ကန်သောနည်း**	အသိဉာဏ်ပညာနည်းသောကျေးလက်ဒေသရှိအမျိုးသမီးများကိုဉာဏ်အလင်းပေါ်

စဉ်	ပြဿနာ	အကြောင်းရင်း	အခြေအနေ ကောင်းများ	အဟန့်အတားနှင့် စိန်ခေါ်မှု	ဖြေရှင်းမည့်နည်း လမ်းများ	အဆိုပြုစီမံချက်နှင့် လုပ်ငန်းများ
	ခြင်း	ခြင်း • အတွေးအခေါ်နည်းသဖြင့်လူကြီးများကလည်း စည်းလုံးဆောင် ရွက်ပေးနိုင်မှုမရှိခြင်း အားနာမှုရှိခြင်း	**ကိုလိုလားကြသည်။**	**ကိုယ့်ကိုကိုယ် အထင်ကြီးခြင်း**	**လမ်းများကို ချမှတ်ပေးခြင်း**	က်မြောက်မှုရှိအောင်စာပေဟောပြောပွဲများနှင့်ဗဟုသုတများကို ရရှိလာအောင်ဆောင်ရွက်ရန်လိုအပ်ပါသည်။
	• **အင်အားပြိုင်ခြင်း** • **ဦးဆောင်ဦးရွက်မှုနည်းခြင်း**	• ဦးဆောင်မှုတွင်အားနည်းခြင်းခေါင်းဆောင်ကောင်းလိုအပ်ခြင်း • ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်မှုမရှိခြင်း • မိမိနှင့်မဆိုင်ဟုဆိုကာခေါင်းရှောင်ခြင်း	• **ခေါင်းဆောင်ကောင်းကိုတင်မြောက်လိုကြသည်။** • **အဆင့်အတန်းခွဲခြားဆက်ဆံမှုကိုမလိုလားခြင်း**	• **တစ်ဦးနှင့်တစ်ဦးအင်အားပြိုင်နေခြင်းထက်ပါတီစွဲနေသောလူအဖွဲ့အစည်းများရှိနေခြင်း**	• **ပါတီကွဲသော်လည်းကျေးရွာရှိလူထုများမကွဲပြားသွားအောင်ကိုယ်ကျင့်တရားနှင့်အကျင့်စာရိတ္တများထိန်းသိမ်းရန် လိုခြင်း**	လူထုအကျိုးတော်ဆောင်ခေါင်းဆောင်များသည်ဘက်လိုက်မှုမရှိအောင်ထိန်းသိမ်းခြင်းနှင့်လာဘ်ပေးလာဘ်ယူမှုများမရှိအောင်ထက်ကင်းကင်းရှင်းရှင်းဆောင်ရွက်ရန်

ကိုးကားစာရင်း

၁။ စိုက်ပျိုးရေး၊ မွေးမြူရေးနှင့်ဆည်မြောင်းဝန်ကြီးဌာန၊ ကျေးလက်ဒေသ ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေး ဦးစီးဌာန၏ ကျေးလက်ဒေသဖွံ့ဖြိုးရေးအစီအစဉ်ရေးဆွဲခြင်းလမ်းညွှန်စာအုပ်၊ ၂၀၁၅၊မေ။

၂။ ၂၀၁၆ ခု စက်တင်ဘာလက ပျော်ဘွယ်ကျေးရွာတွင် ကျင်းပခဲ့သော ကျေးရွာအခြေအနေကို ရွာသူရွာသားများကိုယ်တိုင် ဆန်းစစ်အကဲဖြတ်ခြင်းလုပ်ငန်းမှမှတ်စုများ၊

၃။ ကျေးရွာအုပ်စုအုပ်ချုပ်ရေးမှူး၏ကျေးရွာဆိုင်ရာရည်ညွှန်းမှတ်တမ်းစာအုပ်၊